

Referat af bestyrelsesmøde 14. december 2016

i Forsyning Helsingør A/S, Forsyning Helsingør Service A/S, Forsyning Helsingør Varme A/S,
Forsyning Helsingør Affald A/S og Forsyning Helsingør Elnet A/S

Dato: 14. december 2016
Tidspunkt: 13.00 – 16.15
Sted: Helsingør Renseanlæg, Færgevej 5 i Helsingør

I mødet deltager: Formand Per Tærsebøl
Næstformand Gitte Kondrup
Bestyrelsesmedlem Ib Kirkegaard
Bestyrelsesmedlem Peter Poulsen
Bestyrelsesmedlem Jens Erik Jacobsen
Bestyrelsesmedlem Jan Dam Christensen
Bestyrelsesmedlem Dennis J. Knudsen
Bestyrelsesmedlem Christian H. Hansen
Adm. direktør Jacob Brønnum
Energichef Peter Kjær Madsen
Direktionssekretær Helle Andersen
Økonomichef Christian McEvoy Weigel deltager under punkt 4,5 og 11
Salg og Markedschef Kim Asker Larsen deltager under punkt 12, 13 og 16
Projektchef Claus Bo Frederiksen deltager under punkt 7

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Formanden orienterer
3. Direktionen orienterer

Punkter til beslutning:

4. ~~Oktober måned ledelsesrapportering – alle selskaber Tavshedspligt ikke fraveget~~
5. ~~Budget 2017 – alle selskaber – Tavshedspligt ikke fraveget~~
6. ~~Strategi 2020 – alle selskaber Tavshedspligt ikke fraveget~~
7. ~~Driftscenter – alle selskaber Tavshedspligt ikke fraveget~~
8. Affaldsindsamlingssystem – Affald A/S
9. ~~Bestyrelsens sammensætning – alle selskaber Tavshedspligt ikke fraveget~~
10. Sponsorpolitik – alle selskaber
11. Forsikringer i Forsyning Helsingør – alle selskaber
12. Kundeservice Nordsjælland A/S – Service A/S
13. Revision af regulativ for varme- Varme A/S
14. Regeringens forsyningsstrategi - alle selskaber

Punkter til orientering:

Drifts- og Myndighedsforhold

15. Energibesparelsesforpligtelsen - Varme A/S og Elnet A/S
16. ~~Fjernvarmeprojekt – Elnet A/S og Varme A/S Tavshedspligt ikke fraveget~~
17. PSO aftale

Styringsmæssige relationer

18. Bestyrelsesmøde i Nordkøb A/S
19. Bestyrelsesmøde i Forsyning Helsingør Elhandel A/S
20. Bestyrelsesmøde i Helsingør Kraftvarmeværk A/S
21. Bestyrelsesmøde i Scanenergi Koncernen
22. Beslutning om fravigelse af tavshedspligten
23. Kommunikation
24. Mødeplan 2017
25. Eventuelt

Bilagsoversigt:

- ~~Bilag 4.1 rapportering 10/2016-Tavshedspligt ikke fraveget~~
- ~~Bilag 5.1 Budget 2017 Tavshedspligt ikke fraveget~~
- ~~Bilag 5.2 Budget 2017 — anlægsplan 2017 Tavshedspligt ikke fraveget~~
- ~~Bilag 5.3 Anlægsbeskrivelser-Tavshedspligt ikke fraveget~~
- ~~Bilag 6.1 Udkast til strategiplan 2020 (eftersendes)-Tavshedspligt ikke fraveget~~
- ~~Bilag 7.1 Indretning af udstilling i kuben Tavshedspligt ikke fraveget~~
- ~~Bilag 7.2 Interiør i kuben Tavshedspligt ikke fraveget~~
- Bilag 8.1 beslutningsgrundlag
- Bilag 8.2 Oversigt over beholdertyper og valgmuligheder
- Bilag 10.1 notat Horten
- Bilag 13.1 Varme – almindelige bestemmelser
- Bilag 14.1 Forsyning for fremtiden
- Bilag 17.1 PSO aftalen

1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt.

2. Formanden orienterer

Formanden orienterer mundtligt om sager og forhold relateret til varetagelsen af bestyrelsesarbejdet for selskabet

Intet at berette.

3. Direktionen orienterer

Direktionen orienterer mundtligt om sager og forhold relateret til den daglige ledelse af selskabet.

Direktionen orienterede om, at første spadestik til fornyelse af Helsingør Kraftvarmeværk blev taget i går den 13. december, de fem borgmestre deltog i arrangementet på Energivej. Spadestikket blev taget af Helsingørs borgmester Benedikte Kiær.

Direktionen orienterede om artiklen om Scanenergi som har været bragt i dagbladet.

Punkter til beslutning.

4. ~~Oktober måned ledelsesrapportering~~ *Tavshedspligt er ikke fraveget på grund af forretningsmæssige forhold.*

~~Bilag 4.1 rapportering 10/2016. Tavshedspligt ikke fraveget~~

Der er udarbejdet ledelsesrapportering for oktober måned 2016. Direktionen vil gennemgå dette på mødet.

Direktionen indstiller, at

- Bestyrelsen tager ledelsesrapporteringen til efterretning.

Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.

5. Budget 2017 *Tavshedspligt er ikke fraveget på grund af forretningsmæssige forhold.*

~~Bilag 5.1 Budget 2017 – Tavshedspligt ikke fraveget~~

~~Bilag 5.2 Budget 2017 – anlægsplan 2017 Tavshedspligt ikke fraveget~~

~~Bilag 5.3 Anlægsbeskrivelser Tavshedspligt ikke fraveget~~

6. Strategi 2020 – *Tavshedspligt er ikke fraveget på grund af forretningsmæssige forhold.*
~~Bilag 6.1 Udkast til strategiplan 2020 (eftersendes) Tavshedspligt ikke fraveget~~

7. Driftscenter på Energivej – *Tavshedspligt er ikke fraveget på grund af forretningsmæssige forhold.*

~~Bilag 7.1 Indretning af udstilling i kuben~~ – *Tavshedspligt ikke fraveget*

~~Bilag 7.2 Interiør i kuben~~ – *Tavshedspligt ikke fraveget*

8. Affaldsindsamlingsystem

Bilag 8.1 Beslutningsgrundlag

Bilag 8.2 Oversigt over beholdertyper og valgmuligheder

Forsyning Helsingørs bestyrelse drøftede den 16. december 2015 "Affaldsplan – implementering".

Bestyrelsen tiltrådte direktionens indstilling: *"Der udarbejdes et beslutningsgrundlag for et nyt indsamlingssystem i boligerne med henblik på at øge genanvendelsen og give større service og valgfrihed i serviceniveauet. Sigtet er at påbegynde implementeringen i 2017. På strategiseminarieret 2016 drøftes beslutningsgrundlaget.*

Bestyrelsen havde en bemærkning om, at der ønskes nogle mere præcise data for mål og genanvendelse af de enkelte fraktioner og ordninger. "

Forsyning Helsingør har nu arbejdet videre med dette, og er klar med en indstilling til valg af indsamlingssystem ved private husstande.

Et fremtidigt indsamlingssystem skal efter bestyrelsens behandling forelægges TMK udvalget og Byrådet til endelig godkendelse, idet ændringer i indsamlingssystem kræver ændringer i de kommunale affaldsregulativer.

Der anbefales et nyt indsamlingssystem med det formål at forbedre servicen for kunderne, at få et tidssvarende system, at løfte miljøresultat, øge genanvendelsen og opfylde Helsingørs Ressource- og Affaldsplans mål.

Det nye indsamlingssystem skal leve op til følgende mål:

- Øget genanvendelse af husholdningsaffald, hvor alle kunder skal sortere deres affald
- Øget service og valgfrihed for kunderne
- Et omkostnings- og miljøeffektivt indsamlingssystem for husholdningsaffald, herunder særlig fokus på madaffald, papir, pap, glas, plast og metal
- Et renovationsgebyr, der fortsat skal være konkurrencedygtigt.

Der er taget udgangspunkt i følgende succeskriterier for et nyt indsamlingssystem:

- God service med fleksible og nemme løsninger for kunderne
- Indsamlingssystemet skal medvirke til, at Helsingør Kommune genanvender mindst 50 % af alt husholdningsaffald i 2022
- Indsamlingssystemet implementeres i alle områder senest i 2020
- Forsyning Helsingør bygger og driver som udgangspunkt ikke selv behandlingsanlæg, men sikrer tilvejebringelse af faciliteter til omlastning af fraktioner til eksterne anlæg
- Robust løsning i forhold til kendt og afprøvet indsamlingssystem og velegnede behandlingsanlæg til de respektive affaldsfraktioner. Udgangspunktet er nemme sorteringskrav og høj renhedsgrad i materialer til genanvendelse
- Afsætning til genanvendelse, hvor en høj procentdel genanvendes til kvalitetsmaterialer; særligt for madaffald vil der være krav om afsætning til biogasproduktion.

God service samt fleksible og nemme løsninger skal sikres ved:

- Flere sorteringsmuligheder ved husstanden og øget valgfrihed
- Alle borgere, også borgere uden bil, dårligt gående og travle borgere, får bedre mulighed for at aflevere til genanvendelse
- Standardordning med muligheder for tilvalg hos især enfamilieboliger og sommerhuse, fx ift. størrelse, placering, tømning, vask og antal af beholdere
- Borgerne får bedre mulighed for at sortere miljørigtigt
- Beholder max 5 m fra skel, ellers tilvalgsordning

Der er i anbefalingen lagt stor vægt på god service og valgfrihed for kunderne. Anbefalingen er et kildesorteringssystem med indsamling af affald (plast, papir/pap, metal, madaffald) hver for sig. Udgangspunktet er nem sortering og høj renhedsgrad i materialer til genanvendelse. Ressourcerne udnyttes bedre, da genanvendelsen øges.

Desuden vil øget genanvendelsen betyde, at nogle af målene i Helsingør kommunens Ressource- og Affaldsplan vil blive opfyldt.

Høringsudkast til beslutningsgrundlag udarbejdet af Teknologisk Institut er vedlagt som bilag.

Det nye indsamlingssystem

Der er gennem de sidste par år gennemført mange forsøg og etableret mange nye indsamlingssystemer i kommunerne landet over. Hvorfor anbefalingen til et nyt affaldsindsamlingssystem hviler på de erfaringer, der er fra andre kommuners implementering og drift.

Generelt

- Alle husstande skal sortere
- Madaffald skal indsamles og afsættes til et eksisterende og gennemprøvet biogasanlæg
- Indsamling i sække ophører, og vi overgår til beholdere, som vi kender fra husstandsindsamlingen af papir
- De nye beholdere er på hjul, og der indføres af indsamlingstekniske grunde et krav om placering max 5 m fra skel. Som ekstra servicetilbud kan der aftales og tilkøbes en placering længere inde på grunden, såfremt adgangsvejen tillader dette
- Samtidigt overgår ejerskabet af indsamlingsmateriellet til Forsyning Helsingør
- Der vil være tilkøb af service med andre beholderstørrelser, øget tømmehyppighed, og beholdervask
- Tømning af dobbeltbeholdere sker i specielle renovationsbiler med rumopdeling (dobbeltkammerbil)
- Der skal etableres en omlastestation for affaldet på Skibstrup Affaldscenter.

Særligt for enfamilieboliger:

- Alle enfamilieboliger får udleveret en 240 liters dobbeltbeholder. Det ene rum er til madaffald og det andet til restaffald. Beholderen tømmes hver 14. dag. Denne ordning skal som udgangspunkt være obligatorisk for alle husstande
- Endvidere tilbydes alle enfamilieboliger endnu en 2-delt 240 liters beholder til plast og metal. Beholderen tømmes hver 4. uge. Ordningen tilbydes alle, men kan fravælges
- Den eksisterende 140 liters papirbeholder beholdes. Der skal dog ses på tømningshyppighed og mulighed for også at håndtere karton og småt pap i samme beholder.

Særligt for sommerboliger:

- Sommerhuse får kun udleveret en dobbeltbeholder til madaffald og restaffald, som tømmes hver 14. dag om sommeren og hver 4. uge om vinteren.

Særligt for etageboliger:

- Indsamlingssystem i etageboliger kræver som udgangspunkt individuelle aftaler med ejer og brugere, men kildesorteringen af madaffald, plast og metal ved etageboliger kan baseres på traditionelle affaldsbeholdere og containere uden rumopdeling. Nedgravede beholdere kan evt. være rumopdelte.

Særligt for Middalalderbyen:

- Indsamling i middelalderbyen i Helsingør giver særlige udfordringer, hvorfor en endelig løsning for dette område endnu ikke foreligger, men projekt skal startes op.

Økonomi

Omkostninger til de nye ordninger omfatter både investerings-, indsamlings-, behandlings- og transportomkostninger.

Beregninger viser, at det anbefalede indsamlingssystem vil resultere i en merpris beregnet på nuværende grundlag til 32 kr./husstand/år set i forhold til det nuværende renovationsgebyr på 2.563 kr./husstand/år. Priserne er inkl. moms. Stigningen i renovationsgebyret skal ses i forhold til, at grundejeren ikke længere pålægges udgifter til indkøb og vedligeholdelse af materiel.

Forsyning Helsingør skal investere i alt 18,9 mio. kr. i nye dobbeltbeholdere samt 0,9 mio. kr. i indendørs biospande.

Vurderet, samlet selskabsøkonomi for det anbefalede indsamlingssystem sammenholdt med tilsvarende omkostninger til det eksisterende system:

Samlede omkostninger – kr./år excl. moms	Status	Scenarie A
Indsamling af restaffald (og madaffald)	14.251.447	8.734.691
Indsamling af plast og metal (papir)		3.153.384
Indsamling, papir (og pap) ved enfamilieboliger	1.708.337	1.423.614
Investeringer i beholdere		19.808.600
Investeringsomkostninger – afskrivning over 10 år		1.980.860
Indkøb og uddeling af poser til madaffald		508.800
Vask af beholdere til madaffald		
Behandling, omlastning og transport til afsætning	5.986.060	7.094.171
Sum	21.945.843	22.895.519
Omkostning kr./bolig	694	720
Meromkostning pr. bolig		26
Indkøb af beholdere til restaffald		0

Der er alene regnet med afskrivninger, ikke med renter, da de pt. er negative eller Forsyning Helsingør kan finansiere udgiften af nuværende overskud.

Miljø

Beregninger viser, at det anbefalede indsamlingssystem vil resultere i en genanvendelsesprocent på 47 % for husholdningsaffald. Genanvendelsesprocenten ligger i dag på 34 %, dvs. det er en stigning på 13 %.

Forventet fordeling af de fraktioner der indsamles ved husholdningerne (ton)

	Status*	Scenarie A
Restaffald	14.451	10.839
Madaffald	0	2.457
Metal	0	181
Plast	0	434
Papir/karton/pap	1.318	1.824

*2015 mængder excl. mængder fra genbrugspladsen og kuber

Det samlede bidrag til genanvendelsesprocenten fra fraktionerne metal og plast er 2,3 procentpoint. Nedenfor er listet en række grunde til at det anbefales at sortere plast og metal i en beholder for sig:

- Mange vil opleve det som en forbedret service (og beholderen kan vælges fra, hvis den ikke ønskes).
- Det er miljømæssigt bedre, at disse fraktioner genanvendes og ikke forbrændes.
- Volumenmæssigt fylder plast og metal en del, og her kan spares ca. en månedlig tømning af restaffald (eller et større volumen for rest- og madaffaldsbeholderen eller evt. to beholdere til disse fraktioner).
- Noget af det metal og plast der i dag afleveres på Genbrugspladsen, må forventes fremover at blive afleveret ved husstanden.

Krav til afsætning og behandling

Forsyning Helsingør skal ikke selv bygge og drive behandlingsanlæg, men alene etablere faciliteter til omlastning af affald og sikre afsætning. For madaffald vil der være krav om afsætning til biogasproduktion.

Restaffald afsættes fortsat til affaldsforbrænding på Norfors. I den forbindelse skal det bemærkes, at den mindre mængde forventes at give en reduceret indtægt til Norfors i størrelsesordenen 2 mio. kr./år. Madaffald, metal, plast og papir/karton afsættes til genanvendelse.

Forsyning Helsingør vil også evaluere den nuværende papirodding, ved bl.a. at indhente salgspriser for hhv. papir og papir/pap som fraktion. Herefter vil afhentningsfrekvens og fraktion blive endeligt besluttet.

Mere plads til affaldet

Ved at overgå til de nye beholdere, skabes der mere plads til restaffaldet i alt 180 liter per uge.

Ved nuværende system, har man typisk en 110 liters sæk til restaffaldet, der tømmes en gang per uge.

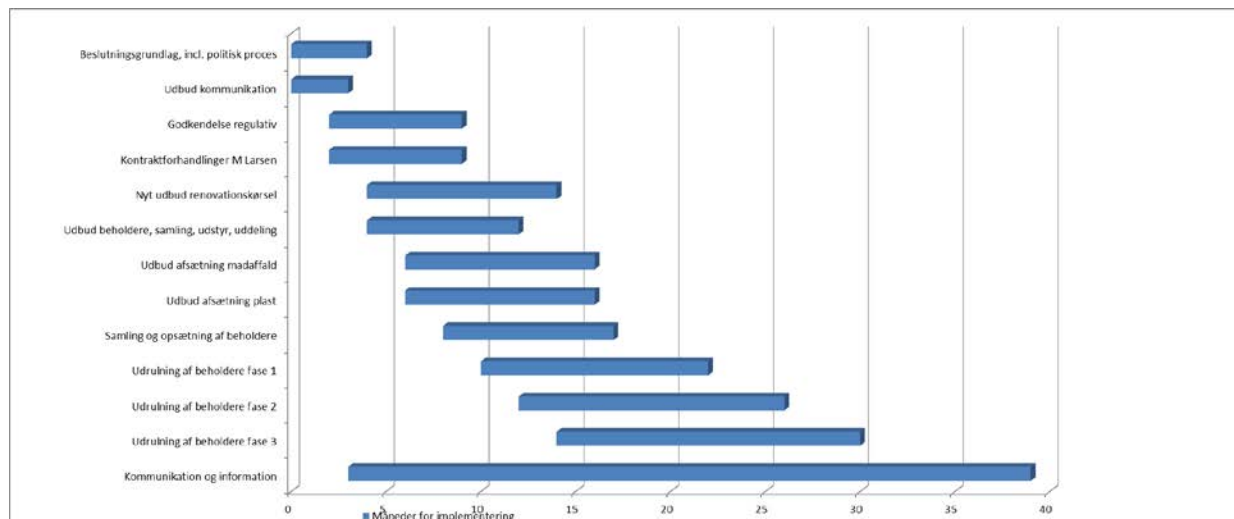
	Tømminger per år	Liter per år	Liter per uge
Nuværende			
110 liter	52	5.720	110
Fremtidig standardordning			
240 liter til madaffald og rest	26	6.240	120
Heraf 144 l restaffald	26	3.744	72
Plast og metal 240 liter	13	3.120	60
I alt		9.360	180

For øvrige baggrundsdata og oplysninger henviser til beslutningsgrundlaget, som er vedlagt som bilag.

Der foreslås følgende implementeringsrækkefølge:

- Enfamilieboliger, herunder rækkehuse og klyngeboliger, i 3-4 etaper
- Store etageejendomme og små etageboliger – individuelle løsninger
- Sommerhuse
- Middelalderbyen – projekt skal startes op.

Implementeringsskitse

Det fortsatte arbejde

Det er en række opgaver og beslutninger, som igangsættes efter behandling i bestyrelsen. Det er blandt andet:

- Detailøkonomi, både med hensyn til selskabsøkonomi og brugerøkonomi
- Udbud og krav ved indkøb af beholdere. Farve, skiltning, chipmærkning mm.
- Valg af indsamlingsmateriel indendørs til borgerne

- Kommunikationsstrategi
- Regulativændringer
- Muligheder for, og krav ved dispensationer
- Afsætningsaftaler for plast, metal, papir og madaffald
- Detaljeret implementeringsplan.

Valgmuligheder

I forslaget er der arbejdet for at give muligheder for fx at til- eller fravælge (se i øvrigt tabel som er vedlagt som bilag):

- Større eller mindre beholdere
- Afhentning længere end 5 meter fra skel
- 3 måneders ugetømning af restaffald og madaffaldsbeholder i sommermånederne
- Vask af beholder
- Fravalg af papirbeholder (eksisterende ordning)
- Fravalg af metal/plastbeholder
- Deling af papir, plast og/eller metalbeholdere naboer imellem.

Direktionen indstiller, at

- Rapporten om indsamlingssystem (beslutningsgrundlaget) tages til efterretning.
- Anbefalingen til fremtidig indsamlingssystem godkendes.
- Der afholdes fællesmøde den 17. januar eller 7. februar 2017 mellem TMK udvalget og bestyrelsen, hvor indsamlingssystemet præsenteres.
- Behov for besigtigelse af indsamlingssystemer drøftes.

Bestyrelsen tiltrådte indstillingerne med bemærkningen om at behov for besigtigelse af indsamlingssystem drøftes med TMK. Fællesmøde afholdes den 7. februar 2017.

9. Bestyrelsens sammensætning

Tavshedspligt ikke fraveget på grund af forretningsmæssige forhold.

10. Sponsor politik

Bilag 10.1 notat Horten

På bestyrelsesmødet den 17. november 2016 blev sponsor politik og retningslinjer drøftet.

Formand og direktionen genoptager drøftelse af selskabets praksis og retningslinjer for sponsorater. Selskabets får mange henvendelser om bidrag til et bredt udvalg af velgørende og kulturelle formål.

Selskabet har i dag et sponsorat med fodboldklubben FC Helsingør som strækker sig tilbage til 2010. Selskabet betaler 62.500 kr. for dette. I den forbindelse blev der forud for beslutningen udarbejdet et notat fra advokatfirmaet Horten.

Endvidere er der de sidste år givet en række enkelt bidrag til Hammermøllefonden, motionsløb arrangeret af kræftens bekæmpelse samt en gave til Søfartsmuseet.

Som det fremgår af redegørelsen fra Horten er der meget snævre rammer for, hvad der kan ydes af sponsorater. Eventuelle sponsorater skal kunne begrundes selskabets almindelige oplysningspligt og markedsføringshensyn, da selskabet er kommunalt ejet.

Almindelige markedsføringsaktiviteter er ikke at betragte som sponsorater f.eks. deltagelse med vandvognen til motionsløb med videre.

Der ønskes en principiel diskussion af, hvad selskabet skal yde af sponsorater samt fastsættelse af en ramme herfor.

Direktionen indstiller, at

- Sagen drøftes
- Retningslinjer for sponsor politik fastsættes.

Sagen udsættes til næste bestyrelsesmøde.

11. Forsikringer i Forsyning Helsingør

Direktionen fremlægger hermed en redegørelse for selskabets forsikringsforhold .

Forsyning Helsingørs samlede forsikringsportefølje skal i udbud i løbet af eftersommeren 2017. Risiko- og forsikringspolitikken vil i denne forbindelse blive revideret og fremsendt til behandling på bestyrelsesmøde i løbet af foråret 2017.

Forsyning Helsingørs samlede forsikringsportefølje var senest i udbud i sommeren 2013. I forbindelse med udbuddet i 2013 valgte selskabet at indgå aftale med forsikringsmæglerfirmaet Contea. Contea er fortsat selskabets forsikringsmægler.

Forsikringerne er løbende blevet tilpasset og udvidet jf. vedlagte mæglererklæring. Der er i 2016 tegnet yderligere forsikringer bl.a. i forbindelse med nedrivning af eksisterende bygning på Energivej 25 samt opførelse af nyt driftscenter. Der vil desuden blive tegnet en entrepriseforsikring for det igangsatte projekt vedr. udvidelse af HØK. Præmien vil være ca. kr. 1,8 mio. kr. for hele byggeperioden.

Dækninger:

Der henvises til nedenstående forsikringsoversigter for Forsyning Helsingør.

Selskab	Forsikringstype	Beskrivelse
FH Service A/S	Tingskadeforsikring	Bygnings- og løsøreforsikring
FH Service A/S	Ansvarsforsikring	Erhvervs- og produktansvarsforsikring
FH Service A/S	Ansvarsforsikring	Bestyrelses- og direktionsansvarsforsikring
FH Service A/S	Ansvarsforsikring	Professionel ansvarsforsikring
FH Service A/S	Kriminalitetsforsikring	Forsikring mod underslæb, berigelseskriminalitet m.v.
FH Service A/S	Rejseforsikring	Europæisk rejseforsikring
FH Service A/S	Arbejdsskadeforsikring	Lovpligtig arbejdsskadeforsikring
FH Service A/S	Motorkøretøjsforsikring	Forsikring af person-, vare og lastbiler samt arbejdsmaskiner
FH Service A/S	Projektforsikring	Årsentrepriseforsikring (eksklusiv HØK)
FH Service A/S	EDB-forsikring	IT-kasko forsikring
FH Service A/S	Projektforsikring	Nedrivning af eksisterende bygning og bygning af nyt driftscenter
FH Affald A/S	Tingskadeforsikring	Bygnings- og løsøreforsikring
FH Elnet A/S	Tingskadeforsikring	Bygnings- og løsøreforsikring
FH Elnet A/S	Tingskadeforsikring	Teknisk forsikring, målerlaboratorium
FH Spildevand A/S	Tingskadeforsikring	Bygnings- og løsøreforsikring
FH Vand A/S	Tingskadeforsikring	Bygnings- og løsøreforsikring
FH Vand A/S	Tingskadeforsikring	Teknisk forsikring, lækageudstyr
FH Varme A/S	Tingskadeforsikring	Bygnings- og løsøreforsikring

Forsikringspræmierne udgjorde i 2016 kr. 1.762.734 mio. kr. for Forsyning Helsingør. Alle dækninger bliver årligt vurderet i samarbejde med selskabets forsikringsmægler.

Direktionen indstiller, at

- Bestyrelsen tager redegørelse for selskabets forsikringsforhold for Forsyning Helsingør til efterretning.

Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.

12. Kundeservice Nordsjælland A/S

Bestyrelsen besluttede på mødet den 17. november 2016 at etablere et fælles Kundecenter med Hillerød Forsyning kaldet "Kundeservice Nordsjælland". Endvidere blev det besluttet at indkalde til en ekstraordinær generalforsamling og opnå Helsingør Kommunes godkendelse af dette.

Sagen er drøftet med Helsingør Kommunes direktion der vurderer, at det ikke er påkrævet at afholde en ekstraordinær generalforsamling. Dette følger af en fortolkning af ejerstrategi og vedtægter.

Formand og direktion vil derfor i stedet orientere Helsingør Kommune, når selskabet er stiftet.

Selskabet forventes stiftet inden årets udgang.

Direktionen indstiller, at

- Orienteringen tages til efterretning

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

13. Revision af regulativer – Varme A/S

Bilag 13.1 Varme – almindelige bestemmelser

Direktionen ønsker at foretage en ændring til Forsyning Helsingør Varme A/S almindelige bestemmelser på baggrund af en konkret sag.

I forbindelse med en kundes frakobling fra fjernvarmenettet er selskabet blevet opmærksom på, at der er et par afsnit i de almindelige bestemmelser, der ikke er helt entydig i forhold til den løbende udvikling i retspraksis.

Ændring 1:

Nuværende tekst:

Udtrædelsesvilkår

2.17 Ejere indtrådt før 1. januar 2010:

Ejere, der er indtrådt før 1. januar 2010, kan udtræde af Forsyning Helsingør Varme A/S med 18 måneders skriftligt varsel til et regnskabsårs udløb.

Ejere indtrådt fra og med den 1. januar 2010:

Ejere, der er indtrådt fra og med den 1. januar 2010, kan udtræde af Forsyning Helsingør Varme A/S med en måneds skriftligt varsel til udgangen af en måned, når der er gået fem måneder fra aftalens indgåelse.

Foreslås ændret til:

Udtrædelsesvilkår

2.17 Ejere kan udtræde af Forsyning Helsingør Varme A/S med 18 måneders skriftligt varsel til et regnskabsårs udløb.

Begrundelse:

Det er forbundet med en vis juridisk usikkerhed, hvorvidt varmforsyningsvirksomheder efter lovændringen i 2012 fortsat er omfattet af forbrugeraftalelovens § 28 og dermed kravet om varsel på max. en måned. Den almindelige opfattelse er dog, at forbrugeraftalelovens § 28 ikke gælder for kunder, der er indtrådt efter lovændringen i 2012 (eller før 2010), hvorfor denne sondring ønskes fjernet.

Ændring 2:

Nuværende tekst:

2.18 På udtrædelsestidspunktet er der pligt til at betale:

- a. Skyldige beløb i henhold til årsopgørelsen
- b. Eventuelt skyldige bidrag

- c. Et beløb til dækning af udgifter ved afbrydelse af stikledningen ved fordelingsledningen, nedtagning af måler og andet tilhørende selskabet
- d. Forsyning Helsingør Varme A/S omkostninger ved eventuel fjernelse af selskabets ledninger på den udtrædendes ejendom i det omfang sådanne ledninger alene vedrører den udtrædendes varmforsyning.
- e. Beløb svarende til den nedskrevne andel af stikledningen nyværdi

Foreslås ændret til:

2.18 På udtrædelsestidspunktet har ejeren pligt til at betale:

- a. Skyldige beløb i henhold til årsopgørelsen
- b. Eventuelt skyldige bidrag
- c. Et beløb til dækning af udgifter ved afbrydelse af stikledningen ved fordelingsledningen, nedtagning af måler og andet tilhørende selskabet
- d. Forsyning Helsingør Varme A/S omkostninger ved eventuel fjernelse af selskabets ledninger på den udtrædendes ejendom i det omfang sådanne ledninger alene vedrører den udtrædendes varmforsyning.
- e. Beløb svarende til den nedskrevne andel af stikledningen anskaffelsesværdi

Begrundelse:

Præcisering i afsnit 2.48, at det er ejeren der har pligt til at betale samt at værdien under punkt e skal opgøres til anskaffelsesværdi og ikke nyværdi.

Begge ændringer er verificeret af Horten.

Dersom bestyrelsen godkender ovennævnte ændringer vil disse blive indarbejdet i nye almindelige bestemmelser for Forsyning Helsingør Varme A/S for 2017 og fremsendt til energitilsynet, som er godkendende myndighed for dette. Opdateret udgave af disse er vedhæftet til orientering.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at bestemmelsen i afsnit 2.18f fortsat gælder. Såfremt den ledige kapacitet ikke kan nyttiggøres eller overdrages til andre, kan der opkræves et udtrædelsesbidrag svarende til den nedskrevne værdi af aktiverne i selskabet.

Direktionen indstiller, at

- Bestyrelsen godkender ovennævnte to ændringer til ændringer i de almindelige bestemmelser.
- Almindelige bestemmelser for 2017 fremsendes efterfølgende til Energitilsynet, hvorefter de kan træde i kraft.

Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.

14. Regeringens forsyningsstrategi

Bilag 14.1 Forsyning for fremtiden

På bestyrelsesmødet den 17. november ønskede bestyrelsen at udsætte sagen til dette møde.

Regeringen har fremlagt en forsyningsstrategi – forsyning for fremtiden. Direktionen vil på mødet orientere om konsekvenserne for sektoren og de afledte konsekvenser for selskabet vil blive drøftet.

Direktionen indstiller, at

- Sagen drøftes

Sagen udsættes til næste bestyrelsesmøde

Punkter til orientering:

Drifts- og Myndighedsforhold

15. Energibesparelsesforpligtelsen

Genoptagelse af sagen fra mødet den 17. november 2016.

Siden sidst er PSO aftalen indgået, og følgende er aftalt

Tilpasning af energiselskabernes energispareindsats

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at imødekomme el-, naturgas- og fjernvarmebranchens forslag til et kompromis om en frivillig aftale om at fortsætte energiselskabernes energispareindsats. Det indebærer, at der indgås en 5-årig aftale for 2016-2020 med en ét-årig opsigelsesklausul, og at energiselskabernes besparelsesforpligtelser reduceres fra 12,2 PJ årligt til ca. 10,1 PJ årlig.

Aftaleparterne er samtidig enige om, at der indledes drøftelser med oliebranchen med henblik på at øge oliebranchens forpligtelser fra 2018 med afsæt i branchens andel af energiforbruget.

Tilpasningen skønnes at reducere forbrugernes energiregning med i gennemsnit 260 mio. kr. årligt og dermed i alt 1,3 mia. kr. i perioden 2016-2020.

Alle net- og distributionsselskaberne indenfor el, fjernvarme og naturgas er gennem aftalen af 13. november 2012 forpligtet til årligt at realisere en række energibesparelser, som skal indberettes til Energistyrelsen.

Forsyning Helsingørs Varme A/S og Elnet A/S skal derfor hvert år realisere de centralt udmeldte energispareforpligtigelser.

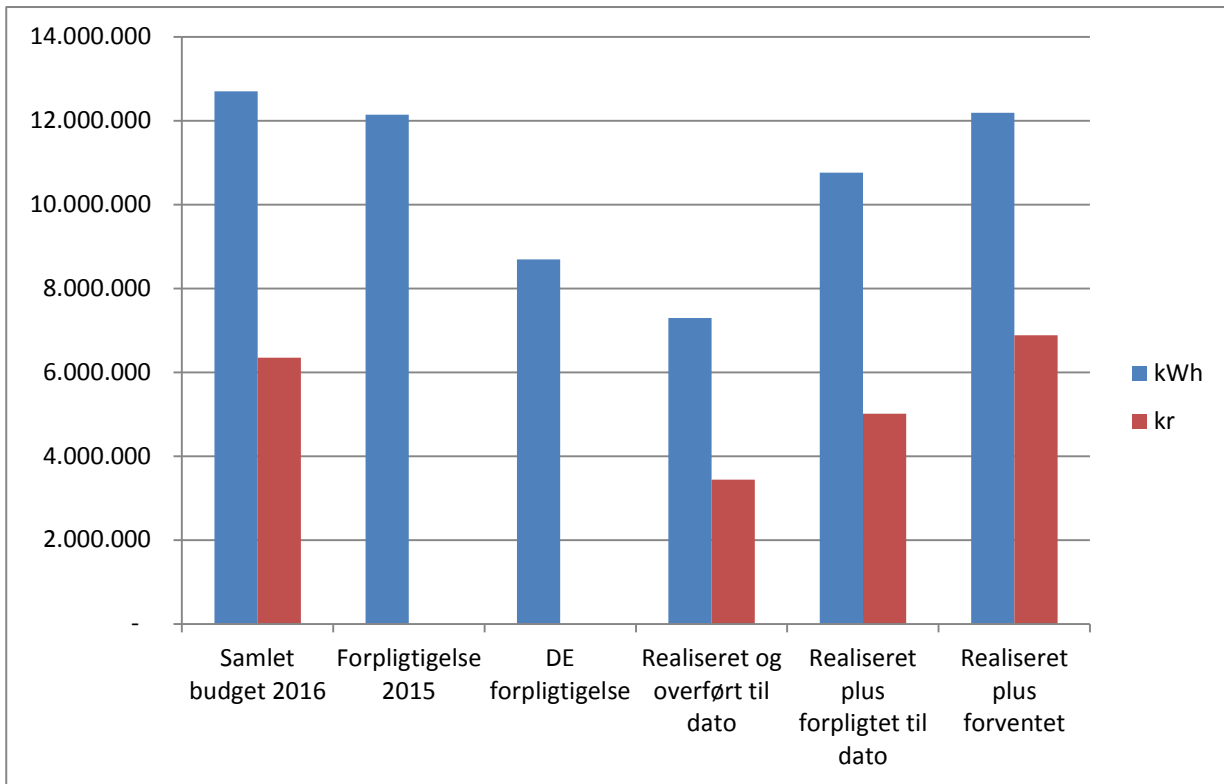
Budget og realisering i 2016 er dog lidt specielt idet vi endnu ikke kender forpligtigelsen.

I nedenstående tabel (som også dannede grundlag for 2016 budget) er der derfor taget udgangspunkt i, at forpligtigelsen bliver en anelse over niveauet i 2015.

2016	Elnet		Varme		I alt	
	kWh	kr.	kWh	kr.	kWh	kr.
Samlet budget i kWh	5.000.000		7.700.000		12.700.000	
Samlet beløb kr.		2.250.000		4.096.400		6.346.400

Dansk Energi har tidligere på året udmeldt, at de forventede en reduktion i forpligtigelsen, men dette er ikke blevet bekræftet fra centralt hold, og forhandlingerne pågår fortsat.

I nedenstående diagram er DE udmeldingen taget med til sammenligning.

Forsyning Helsingør realiserer energispareforpligtigelserne gennem egne initiativer og opkøb af energibesparelser fra lokale håndværkere, andre håndværkere, boligselskaber, Scanenergi og kommunen. Helsingør Kommunes rådgiver har den 3. oktober meddelt, at de forventer at indrapportere 2,9 mio. kWh, fra energirenovering af 60 institutioner og skoler, men der er endnu ikke indrapporteret noget, disse er ikke inkl. i ovenstående.

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

16. Fjernaflysningsprojekt

Tavshedspligt ikke fraveget på grund af forretningsmæssige forhold.

17. PSO aftale

Bilag 17.1 PSO aftalen

Der er indgået forlig i Folketinget den 17. november 2016 om omlægning af PSO afgiften.

Direktionen vil orientere om aftalens konsekvenser på mødet.

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

Regulering, rammevilkår & økonomi

Styringsmæssige relationer

18. Nordkøb A/S

Direktionen vil på mødet orientere om arbejdet med indkøbsselskabet

Direktionen orienterede om, at der ansættes en ny indkøber i selskabet.

19. Bestyrelsesmøde i Forsyning Helsingør Elhandel A/S

Direktionen orienterer om bestyrelsesarbejdet.

Direktionen orienterede om en kommende gadelysaftale med Helsingør Kommune.

20. Bestyrelsesmøde i Helsingør Kraftvarmeværk A/S

Direktionen orienterer om bestyrelsesarbejdet.

Direktionen orienterede om første spadestik på fornyelsen af HØK. Yderligere information om fornyelsen af Helsingør Kraftvarmeværk findes her <http://www.fh.dk/om/projekterne-paa-energivej/fornyelsen-helsingoer-kraftvarmevaerk>

21. Bestyrelsesmøde i Scanenergi koncernen

Direktionen orienterer om bestyrelsesarbejdet.

Jens Erik Jacobsen orienterede om arbejdet i Scanenergi.

22. Beslutning om fravigelse af tavshedspligten

Bestyrelsen skal beslutte på hvilke dagsordenpunkter tavshedspligten skal fraviges.

Formand og direktion indstiller, at

- Tavshedspligten fraviges alle punkter undtaget pkt. 4,10,11 (resumé udarbejdes), 14 og 16.

Bestyrelsen tiltrådte indstillingen med bemærkningen om, at tavshedspligten for punkt 4, 5, 6, 7,9 og 16 ikke fraviges.

23. Kommunikation

Formand og direktion vil fremlægge forslag til kommunikation, som anbefales offentliggjort på baggrund af bestyrelsesmødet.

Der udarbejdes en pressemeddelelse om takster.

24. Mødeplan 2017

Forslag til mødeplan for Forsyning Helsingør A/S, Forsyning Helsingør Service A/S, Forsyning Helsingør Varme A/S, Forsyning Helsingør Affald A/S og Forsyning Helsingør Elnet A/S

Onsdag den 1. marts kl. 14.45 – 17.30

Onsdag den 19. april kl. 14.45 – 17.30

Torsdag den 22. juni kl. 13.00 – 16.15

Torsdag den 7. – 8. september strategiseminar og bestyrelsesmøde (med overnatning).

Torsdag den 16. november kl. 14.45 – 17.30

Tirsdag den 12. december kl. 13.00 – 16.15

Mødeplanen blev godkendt, med ændring af strategiseminar til den 31. august og 1. september 2017.

25. Eventuelt

Intet at berette.

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

Teknologiparken
Kongsvang Allé 29
DK-8000 Aarhus C
Telefon 72 20 20 00
Telefax 72 20 10 19

info@teknologisk.dk
www.teknologisk.dk

Beslutningsgrundlag for et nyt indsamlingsystem i Helsingør Kommune

Høringsudkast

Opdateret
7. december 2016

Udarbejdet for Forsyning Helsingør

Udarbejdet af
Teknologisk Institut

Life Science
Vand og Miljø

Indhold

1	Indledning og resume.....	3
1.1	Indledning	3
1.2	Mål og succeskriterier.....	3
1.3	Anbefalet nye indsamlingssystem.....	4
2	Beskrivelse af anbefalet indsamlingssystem	6
2.1	Enfamilieboliger.....	6
2.2	Alternativ løsning (scenarie B)	8
2.3	Etageboliger	10
2.4	Større ejendomme.....	11
2.5	Sommerhusområder	11
2.6	Middelalderbyen i Helsingør.....	11
2.7	Behandlingsanlæg	11
3	Forudsætninger	13
3.1	Teknik	13
3.2	Økonomi	14
3.3	Eksisterende ordning.....	14
3.4	Samarbejde med andre aktører	15
3.5	Regler.....	15
3.6	Kontrakt med nuværende vognmand.....	16
4	Oplysninger om og erfaringer fra andre indsamlingssystemer	17
4.1	Ordninger og erfaringer i kommuner omkring Helsingør	17
4.2	Erfaringer generelt om indsamling og afsætning.....	19
5	Genanvendelse og afsætning	26
5.1	Mængder og indsamlingsvolumen	26
5.2	Restaffald.....	28
5.3	Madaffald	28
5.4	Papir.....	28
5.5	Afsætning af plast og metal.....	29
6	Økonomi	30
6.1	Investering i omlastning	30
6.2	Investering i indkøb af materiel	30
6.3	Økonomi ved Scenarie A.....	31
6.4	Økonomi ved Scenarie B.....	31
6.5	Samlet økonomisk vurdering	32
	BILAG A.....	34
	BILAG B.....	35
	BILAG C.....	37

1 Indledning og resume

1.1 Indledning

Forsyning Helsingør har bedt Teknologisk Institut om konsulentbistand til udarbejdelse af et beslutningsgrundlag for valg af et nyt indsamlingssystem for private husstande. Formålet er at tilbyde kunderne større service og valgfrihed og samtidig øge genanvendelsen uden væsentlige stigninger i renovationsgebyret.

Teknologisk Institut har udarbejdet beslutningsgrundlaget i samarbejde med Affaldskontoret ApS. I forbindelse med udarbejdelsen er der blandt andet indsamlet erfaringer fra andre igangværende indsamlingssystemer i Danmark til vurdering af, hvilke systemer der bedst opfylder Forsyning Helsingørs mål og succeskriterier.

For at leve op til den tidligere regerings målsætning om at genanvende 50 % af husholdningsaffaldet senest 2022 skal affaldssorteringen ved husstandene forbedres. Det forudsætter, at der indføres nye og mere fleksible ordninger, så det bliver nemmere for den enkelte borger at komme af med affaldet, og således at en større andel kan genanvendes.

1.2 Mål og succeskriterier

Der anbefales et nyt indsamlingssystem med det formål at forbedre servicen for kunderne, at få et tidssvarende system, at løfte miljøresultat, øge genanvendelsen og opfylde Helsingørs Ressource- og Affaldsplanmål.

Det nye indsamlingssystem skal leve op til følgende mål:

- Øget genanvendelse af husholdningsaffald, hvor alle kunder skal sortere deres affald
- Øget service og valgfrihed for kunderne
- Et omkostnings- og miljøeffektivt indsamlingssystem for husholdningsaffald, herunder særlig fokus på madaffald, papir, pap, glas, plast og metal
- Et renovationsgebyr, der fortsat skal være konkurrencedygtigt.

Der er taget udgangspunkt i følgende succeskriterier for et nyt indsamlingssystem:

- God service med fleksible og nemme løsninger for kunderne
- Indsamlingssystemet skal medvirke til, at Helsingør Kommune genanvender mindst 50 % af alt husholdningsaffald i 2022
- Indsamlingssystemet implementeres i alle områder senest i 2020
- Forsyning Helsingør bygger og driver som udgangspunkt ikke selv behandlingsanlæg, men sikrer tilvejebringelse af faciliteter til omlastning af fraktioner til eksterne anlæg
- Robust løsning i forhold til kendt og afprøvet indsamlingssystem og velegnede behandlingsanlæg til de respektive affaldsfraktioner

Udgangspunktet er nemme sorteringskrav og høj renhedsgrad i materialer til genanvendelse

- Afsætning til genanvendelse, hvor en høj procentdel genanvendes til kvalitetsmaterialer; særligt for madaffald vil der være krav om afsætning til biogasproduktion.

God service samt fleksible og nemme løsninger skal sikres ved:

- Flere indsamlingsmuligheder ved husstanden og øget valgfrihed
- Alle borgere, også borgere uden bil, dårligt gående og travle borgere, får bedre mulighed for at aflevere til genanvendelse
- Standardordning med muligheder for tilvalg hos især enfamilieboliger og sommerhuse, fx ift. størrelse, placering, tømning, vask og antal af beholdere
- Borgerne får bedre mulighed for at sortere miljørigtigt
- Beholder max 5 m fra skel, ellers tilvalgsordning.

1.3 Anbefalet nye indsamlingssystem

For at opnå en høj genanvendelsesprocent er det vigtigt, at flest mulig sorterer, og at det er nemt at sortere. Desuden anbefales det nye indsamlingssystem baseret på kildesortering af rene fraktioner. Med det udgangspunkt anbefales følgende løsning.

Madaffald indsamles og afsættes til eksisterende biogasanlæg. Med denne beslutning sikres en markant øget genanvendelse af husholdningsaffaldet og et tilsvarende fald i mængden af restaffald.

Hver enfamiliebolig får to stk. 240 liter dobbeltbeholdere. I den ene beholder skal det ene rum bruges til madaffald og det andet til restaffald. Beholderen tømmes hver 14. dag. I den anden beholder skal det ene rum bruges til plast og det andet til metal. Beholderen tømmes hver 4. uge.

Den eksisterende papirindsamling bibeholdes med en 140 liter etkammerbeholder ved enfamilieboliger, der som noget nyt også må bruges til småt pap og karton. Dette skal undersøges nærmere. Da papirmængderne falder forventes det at beholderen fremover tømmes hver 6. uge fremfor hver 5. uge som i dag.

Tømningen sker i specielle renovationsbiler med rumopdeling, der matcher de rumopdelte affaldsbeholdere (dobbeltkammerbil).

Kildesorteringen ved øvrige boligtyper, herunder etageboliger baseres på traditionelle affaldsbeholdere og containere uden rumopdeling. Nedgravede beholdere kan være rumopdelte.

Beregninger viser, at det nye indsamlingssystem i Scenarie A vil resultere i en samlet genanvendelsesprocent på 47 % og en merpris på 32 kr./husstand/år set i forhold til det nuværende renovationsgebyr på 2.563 kr./husstand/år. Priserne er inkl. moms. Til gengæld overtager forsyningsselskabet indkøb og vedligehold af beholdere, som før var kundernes ejendom.

Med indførelse af det nye system skal Forsyning Helsingør investere i dobbeltbeholdere for samlet ca. 20 mio. kr. samt etablere en omlasteplads til 2-4 mio. kr. Systemet forventes at medføre en stigning i driftsomkostningerne på 1 mio. kr. pr år (inkl. afskrivning af beholdere). Den begrænsede stigning –

trods indsamling af 3 nye fraktioner – skyldes overgang til 14 dages tømning og effektiv indsamling i dobbeltbeholdere.

Med løsningen får kunderne generelt mere volumen til deres affald. I tabel 1.1 er vist, hvor meget plads borgerne vil få til affaldet over et år med det nye indsamlingssystem sammenlignet med det nuværende system.

Tabel 1.1 Beholdervolumen til de forskellige fraktioner

	Beholdervolumen Liter	Antal tømninger pr år	Volumen over et år - liter	Volumen over et år i alt - liter
Nuværende system	Restaffald: 110	52	5.720	7.176
	Papir: 140	10,4	1.456	
Nyt system	Mad/restaffald: 240	26	6.240	10.573
	Plast/metal: 240	13	3.120	
	Papir/småt pap: 140	8,7	1.213	

2 Beskrivelse af anbefalet indsamlingssystem

2.1 Enfamilieboliger

Det nuværende system, som ved enfamilieboliger typisk består af et sækkestativ til dagrenovation og en valgfri beholder til papir, anbefales erstattet af en obligatorisk dobbeltbeholder til madaffald og restaffald samt en valgfri dobbeltbeholder til plast- og metalaffald samt den nuværende valgfri beholder til papir. Det nuværende indsamlingssystem er beskrevet i bilag C.

Nuværende system

Anbefalet system

Kildesortering ved husstandene er den første forudsætning for, at ressourcerne i affaldet kan anvendes bedst muligt, og jo renere materialer, jo højere afsætningspriser.

Den anbefalede løsning er baseret på hensynet til nemhed for borgerne, øget genanvendelse, serviceniveau samt mulige afsætningsløsninger i nærområdet.

Der er anbefalet en løsning, der medfører en begrænset omkostningsforøgelse i forhold til det eksisterende system, selvom der husstandsindsamles 3 nye fraktioner til genanvendelse. Det skyldes, at der anvendes dobbeltbeholdere og der overgås til 14 dages tømning.

Dobbeltbeholdere ved enfamilieboliger medfører de mest effektive løsninger for indsamling af flere fraktioner til genanvendelse, fordi to fraktioner kan tømmes samtidig. Dobbeltbeholderne fylder samtidig mindre ved boligerne end spande eller sække til hver fraktion, og endelig er der et bedre arbejdsmiljø end ved tømning af sække, fordi affaldet kun kan tømmes på hjul. Løsningerne er kendte og afprøvet i mange kommuner, f.eks. i Vestforbrændingsområdet.

Den anbefalede løsning (kaldet scenarie A) består af:

- Enfamilieboliger får 2 stk. 240 liters dobbeltbeholdere
- Den ene beholder har et rum til madaffald og et rum til restaffald; beholderen tømmes hver 14. dag
- Den anden beholder har et rum til plast og et rum til metal; beholderen tømmes hver 4. uge
- Husstandene beholder papirbeholderen, der fremover tillades iblandet karton og småt pap for at udnytte ledig kapacitet, beholderen tømmes hver 6. uge
- De indsamlede materialer tilføres en omlastestation, hvorfra de afsættes direkte til genanvendelse.

Særligt for indsamlingen af papir iblandet småt pap og karton, skal det undersøges nærmere, om det er den bedste løsning, om det giver den forventede øgede genanvendelse, og om tømningfrekvensen er passende til mængderne.

Indsamling af restaffald og madaffald er en obligatorisk løsning for alle – enten i dobbeltbeholdere ved enfamilieboliger eller i nye beholdere ved siden af beholderen til restaffald ved flerfamilieboliger

Udover dobbeltbeholderen uddeles en biospand til hver bolig, og der uddeles løbende plastposer til indendørs opsamling af madaffald, fordi erfaringer viser, at borgerne dermed sorterer bedre. Der anbefales almindelige plastposer, der koster mindre end bionedbrydelige plastposer, fordi poserne i alle tilfælde skal frasorteres inden bioforgasning.

Beholdere til plast/metal og til papir kan fravælges. Derudover kan enfamilieboliger vælge anden størrelse beholder (end 240 l), hvis man har behov.

Udgangspunktet er, at:

- beholdere afhentes ved skel (max. 5 m), afhentning ved bolig (max 20 m+ koteletben) kan vælges til for tillægsbetaling.
- kunden vasker selv beholdere, beholdervask kan vælges til på fast tidspunkt 2 gange om året mod betaling
- FH uddeler køkkenspand og plastposer til madaffald som en del af taksten, alternativ er, at kunden selv betaler, hvilket typisk medfører dårligere sortering
- FH ejer beholdere, hvor kunderne i dag selv ejer og vedligeholder stativer og beholdere
- Der indsamles restaffald/madaffald hver 14 dag, ugetømning kan tilvælges mod tillægsbetaling
- Enfamilieboliger får en 240 l dobbeltbeholder til plast/metal, der kan fravælges – dog uden reduktion i renovationstaksten.

For enfamilieboliger kan der eventuelt åbnes op for, at naboer, der ønsker at være fælles om de nye affaldsbeholdere, kan etablere et fælles opstillingssted med nem adgang for brugerne. Det er en forudsætning for etableringen af et fælles opstillingssted, at der foreligger en skriftlig aftale om opkrævningsadresse, når det gælder madaffald og restaffald.

2.2 Alternativ løsning (scenarie B)

Udover den anbefalede løsning er beskrevet en alternativ løsning kaldet Scenarie B. Her hjemtages papirbeholderen, og enfamilieboliger får 2 stk. 240 liters dobbeltbeholdere.

- Den ene beholder har et rum til madaffald og et rum til restaffald; beholderen tømmes hver 14. dag
- Den anden beholder har et rum til papir og et rum til en blanding af plast og metal; beholderen tømmes hver 3. uge
- Indsamling i dobbeltbeholdere vil kræve omlastning af de indsamlede mængder, hvoraf madaffald, restaffald og papir kan afsættes direkte henholdsvis til bioforgasning, forbrænding og genanvendelse
- Den blandede fraktion af metal og plast skal transporteres til et sorteringsanlæg, der kan adskille metal og plast, inden materialerne afsættes til genanvendelse.

Løsningen medfører færre beholdere, som til gengæld skal tømmes oftere (plast, metal og papir). Der indsamles ikke småt pap og karton som i Scenarie A, fordi der er begrænset plads i dobbeltbeholdere og derfor bliver genanvendelsesprocenten lidt lavere.

Løsningen medfører samtidig med de forudsatte tømningsfrekvenser og øgede omkostninger til transport og eftersortering af plast og metal en lidt højere omkostningsforøgelse end Scenarie A. Det er baggrunden for, at denne løsning ikke er anbefalet.

Indsamlingsbiler

Dobbeltbeholdere tømmes med en dobbeltkammerbil, hvor det nuværende system med beholdere og sække tømmes med enkeltkammerbil.

De to scenarier er vurderet mht. til forventet øget genanvendelse og økonomi set i forhold til det eksisterende system. Der er tale om en modelberegning med en vis usikkerhed, da de faktiske omkostninger til særligt indsamling og afsætning er baseret på varierende markedspriser. De faktiske omkostninger kan ikke beregnes, før der er gennemført udbud af den nye ordning.

Oversigten i tabel 2.1 viser, at den afgørende forskel på det nuværende system og et fremtidigt system er indsamlingen af madaffald, som øger andelen af dagrenovation til genanvendelse markant. Det samme er ikke tilfældet for indsamling af plast og metal, der vejer forholdsvis lidt, men til gengæld fylder meget.

Tabel 2.1: Mængder og beregnet genanvendelsesprocent og samlet økonomisk konsekvens pr husstand

Scenarier Økonomi ekskl. moms	Enfamilieboliger	Sommerhus helårs	Midtbyen	Etageboliger	Sommerhuse halvår	I alt	Samlede Affaldsmængder Inkl. genbrugs- plads	Renovations- gebyr Husstand/år
Scenarie A	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Priser ex. moms
Madaffald	1.524	113	51	927	30	2.645		
Plastemballage, hård	199	3	6	62	1	271		
Plastfolie mv.	130	3	5	35	1	175		
Andet plast	10	0	1	9	0	21		
Papir						2.320		
Pap	334	0	10	218	0	561		
Metalemballage	113	1	2	49	0	165		
Andet af metal	37	1	1	19	0	58		
I alt genanvendeligt	2.347	122	76	1.319	32	6.215	13.153*	
Restaffald	7.021	571	672	5.421	152	11.515	14.712*	
Samlet genanvendelse								47 %
Beregnet merudgift/husstand/år								26 kr.
Scenarie B	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	Ton pr år	
Madaffald	1.524	113	51	927	30	2.645		
Plastemballage, hård	199	3	6	62	1	271		
Plastfolie mv.	130	3	5	35	1	175		
Andet plast	10	0	1	9	0	21		
Papir						2.320		
Pap	0	0	0	0	0	0		
Metalemballage	113	1	2	49	0	165		
Andet af metal	37	1	1	19	0	58		
I alt genanvendelig	2.012	122	67	1.101	32	5.654	12.592*	
Restaffald	7.355	571	681	5.639	152	12.076	15.273*	
Samlet genanvendelse								45 %
Beregnet merudgift/husstand/år								33 kr.

*Den samlede genanvendelsesprocent for hvert scenarie er beregnet i forhold til en samlet årlig affaldsmængde på 27.865 ton affald, hvori er medtaget alt affald inkl. mængder via genbrugspladsen. Priserne er ekskl. moms.

2.3 Etageboliger

Ved etageboliger indføres det nye indsamlingssystem ved at opstille nye beholdere til de nye fraktioner. Samtidig bliver der behov for mindre beholdervolumen til restaffald, så nogle af eksisterende containere kan konverteres til de nye fraktioner

En ny løsning kan desuden ikke bare "rulles ud" over alle etageboligområder, som man i princippet kan for parcelhuse. I etageboligområder skal der i mange tilfælde tages højde for eksempelvis snævre pladsforhold og for løsninger, som allerede er etableret i mange bebyggelser. Der skal også tages højde for de udfordringer, som er forbundet med den lokale beboersammensætning, og for det serviceniveau, der er lokalt.

Fremadrettet vil der være behov for separate beholdere og containere til henholdsvis madaffald, restaffald, papir/pap, metal og plast. Der vil derfor være behov for investering i et yderligere antal beholdere og containere til de nye fraktioner. Vurdering af behovet er beskrevet i bilag A. Der skal samarbejdes med boligforeningerne om kommunikation og ejerskab til ordningerne. Antallet af beholdere og containere samt placeringen af materiellet bør altid aftales med de lokale ejendomsfunktionærer og/eller administratorer.

Det er en fordel for beboerne at kunne aflevere alle affaldstyper samme sted, i det omfang det er muligt.

Væsentlige parametre for gode løsninger er:

- At det er nemt for beboerne at sortere – dvs. beholderne er let tilgængelige. Fx har det stor betydning, om beholdere til alle fraktioner er samlet samme sted, og at de er tæt på boligerne, eller at beholderne er placeret, hvor beboerne ofte skal forbi
- At beholderne ikke optager for meget plads i forhold til andre funktioner – udearealer og P-pladser. Det har især betydning i de tætte byområder
- At beholderne er pæne og passer ind i udearealerne, og at det er nemt at holde rent omkring dem
- At beholderne i øvrigt er nemme at tømme, uden at det medfører gener ved tømning.

Erfaringer fra andre kommuner viser, at et tæt samarbejde og dialogmøder med repræsentanter fra fællesbebyggelser er afgørende for systemets succes. Jo mere viden repræsentanterne for fællesbebyggelser har om de nye ordninger, jo mere hjælp er der at hente fra deres side til at finde de optimale løsninger i bebyggelserne.

Der er i dag etableret 30 lokale genbrugspladser ved større ejendomme med mere end 100 boliger. Disse genbrugspladser bør vurderes enkeltvis for egnethed til udvidet kildesortering. Det er en klar fordel for beboerne at kunne aflevere alle affaldstyper samme sted, medmindre gangafstanden bliver for stor, dvs. mere end 70-100 meter.

Såfremt der er interesse for at etablere nedgravede affaldscontainere i forbindelse med den nye ordning, kan der vælges forskellige kombinationer for hvert opstillingssted. Afhængigt af antal brugere kan der vælges mellem rumopdelte eller separate containere. I forhold til det fremtidige indsamlingssystem vil rumopdelte containere til madaffald og restaffald være en fordel, fordi de skal tømmes hver 14 dag, mens det fx kan give god mening

at fastholde separate, nedgravede containere til papir, der kan tømmes sjældnere.

I Helsingør kan eksisterende, nedgravede containere bibeholdes og om muligt suppleres med et antal ekstra, nedgravede containere til flere fraktioner.

2.4 Større ejendomme

Der forestår en opgave i at få større ejendomme til fremadrettet at betale til genbrugspladsen og til at benytte indsamlingsmateriel hertil fra Forsyning Helsingør, som også overtager afhentning og behandling af affaldet herfra. I dag er de store ejendomme fritaget for betaling til kommunens genbrugsplads, fordi de selv har etableret en lokal genbrugsplads.

2.5 Sommerhusområder

I sommerhusområder indføres den samme dobbeltbeholder til mad- og restaffald som ved enfamilieboliger.

Den hidtidige ordning med mulighed for månedlig tømning om vinteren foreslås opretholdt, med mulighed for at få afhentning hver 14. dag mod ekstra betaling. Månedlig afhentning kan medføre gener med lugt eller maddiker, hvilket dog ikke forventes at være så stort problem i den kolde tid. Men det bør evalueres efter et år, om månedstømning om vinteren kan give gener.

Plast og metalaffald foreslås afleveret ved indkøbssteder i separate containere, svarende til løsningen for papir og glas i sommerhusområder.

2.6 Middelalderbyen i Helsingør

Midtbyen eller middelalderbyen udgør en særlig problemstilling for de fremtidige affaldsløsninger. Det anbefales, at der indledes dialogmøder med private grundejere og erhvervsdrivende i middelalderbyen om de fremtidige affaldsløsninger med udgangspunkt i COWI's rapport om "Bedre affaldssortering i middelalderbyer".

Rapporten kan danne udgangspunkt for konkrete drøftelser af forskellige tekniske løsninger, der tilgodeser både en øget genanvendelse af rene fraktioner og en eventuel reduktion af tung trafik med skraldebiler. Muligvis kan der findes fælles løsninger, som er fremtidssikret, og som beboerne og mindre erhverv kan tage ejerskab af og forhåbentlig blive tilfredse med.

Som en overgangsløsning foreslås, at der – så vidt pladsforhold giver mulighed for det – opstilles beholdere til madaffald, mens beboerne i middelalderbyen må bringe genanvendelige materialer til centralt placerede containere og kuber inde i og i randområderne af middelalderbyen. Det bør undersøges konkret, hvilke løsninger, der kan etableres for de ejendomme, hvor der ikke er plads til beholdere til madaffald.

2.7 Behandlingsanlæg

Restaffald fra dagrenovationen skal fortsat forbrændes på Norfors, hvor det omdannes til produktion af el og varme.

Madaffald skal genanvendes til produktion af biogas eller biofuel til transportsektoren. Helsingør ligger gunstigt i forhold til afsætningsmuligheder både på Sjælland og i Helsingborg, hvor behandlingspriserne er lavere og anvendelsesmulighederne for affaldet p.t. er bedre end i Danmark.

Der er forespurgt hos HCS, OX2 og Biovækst om der kan modtage madaffald fra Helsingør og de to sidste har svaret positivt tilbage.

Der er flere aftagere af genanvendelige materialer som papir, pap og glas og jo renere materialer, jo højere pris.

Der bliver behov for etablering af en omlastestation, hvor dobbeltkammerbiler kan aflæsse henholdsvis madaffald og restaffald samt evt. plast og metal til videre transport.

3 Forudsætninger

Der foreligger opdaterede data for antal husstande fordelt på boligtyper og for årlige affaldsmængder fordelt på fraktioner samt indsamlingseffektivitet. Hertil kommer oplysninger om antal tømninger pr år i den nuværende ordning for restaffald og papir samt nuværende driftsomkostninger til indsamling og behandling, se bilag B.

Antal husstande	
Parcelhuse, rækkehuse, landejendomme og helårssommerhuse	15.300
Ejendomme med 2-6 boligenheder	5.200
Etageejendomme	8.600
Midtbyen	1.400
Sommerhuse med halvårsrenovation	1.300
Samlet antal	31.800

Forsyning Helsingør har oplistet forslag til en række forudsætninger, som – ud over de succeskriterier, der nævnes i indledningen - skal være opfyldt ved et nyt indsamlingssystem.

3.1 Teknik

Der er flere elementer i det nuværende indsamlingssystem, som ønskes bibeholdt:

- Papirindsamling i beholdere. Suppleres evt. med småt pap og karton
- Indsamling af batterier og småt elskrot på låg. Som supplement til ny ordning beholdes dele af storskralsindsamlingen, evt. med særligt fokus på udvalgte fraktioner
- Indsamling af haveaffald
- Nedgravede containere kan beholdes og kan suppleres med andre nedgravede containere.

Der er følgende forslag til nye elementer:

- Indsamling af restaffald (dobbeltholder) hver 14. dag
- Indsamling af madaffald (dobbeltholder) hver 14. dag
- Bedre indsamlingsordning for plast (dobbeltholder)
- Bedre indsamlingsordning for metal (dobbeltholder)
- Bedre indsamlingsordning for småt pap og karton, evt. sammen med papir
- Dobbeltkammerbiler til tømning af dobbeltholdere
- Etablering af omlastefaciliteter.

Indsamling af pap ved kuber og i containere ved fællesbebyggelser kan ligeledes inddrages i en ny løsning. Der er dog ikke foretaget en konkret vurdering af mængder og økonomi ved en sådan ordning. Det kræver en mere grundig gennemgang af muligheder og udfordringer. Det skal også inddrages i overvejelser om en sådan ordning, at det kan være svært at sikre plads nok til papir i kuber og containere, og at der ofte opstår problemer med, at pap i stedet efterlades ved siden af, fordi der ikke er plads i kuben/containeren.

3.2 Økonomi

De nye indsamlingssystemer vurderes økonomisk og mængdemæssigt i forhold til den gældende ordning for restaffald og husstandsindsamling af papir ved enfamilieboliger. Det forudsættes, at storskraldsordningen tilpasses en ny indsamlingsordning, og at der ikke ændres på indsamlingen af glas, farligt affald og haveaffald, hvorfor storskraldsordningen ikke medtages i denne vurdering, hverken for status eller for de nye genanvendelsesløsninger.

Det forudsættes også, at der ikke ændres på papirindsamling ved etageboliger/flerfamiliehuse og i kuber, bortset fra at der i den anbefalede løsning lægges op til, at også småt pap og karton evt. kan indsamles i de eksisterende beholdere til papir. Det skyldes, at papirmængderne falder med det faldende forbrug af aviser og reklamer, og der dermed er ledig volumen i beholderne. Af samme grund er forudsat en reduktion i tømningfrekvens fra hver 5. uge til hver 6. uge.

Den økonomiske vurdering er baseret på eksisterende tømning priser for Forsyning Helsingør samt vurderede tømning- og afsætningspriser i markedet. Der er tale om en estimeret økonomi ud fra modelbetragtninger, der i praksis vil være afhængig af lokale løsninger og af de markedspriser, som kan opnås, når systemet implementeres i praksis.

Der forudsættes afsat midler til investering i etablering af en omlasteplads samt i indkøb af nye affaldsbeholdere.

Den primære usikkerhed ved den estimerede økonomi hænger sammen med markedsudviklingen for både indsamling (tømning af beholdere) og afsætning af de genanvendelige materialer. Økonomien kendes dermed ikke fuldt ud, før der er gennemført udbud. Den økonomiske vurdering er dog baseret på konservative forudsætninger, og forventes dermed at kunne holde, med mindre der sker væsentlige markedsudsving.

3.3 Eksisterende ordning

Der indsamles i dag dagrenovation i sække og beholdere med ugentlig tømning. Antallet af beholdere er vist i Tabel 3.1.

Tabel 3.1 Eksisterende antal sækkestativer og beholdere til restaffald.

Ugentlig tømning af restaffald	Antal
Sække, ugetømning	16.951
2-hjulede beholdere	2.239
4-hjulede beholdere	1.966
Nedgravede containere	127
Halvårlig sommerhustømning af restaffald	
Sække, sommer	1.454
2-hulede, sommer	15
4-hjulede, sommer	4

Der findes forskellige variationer af løsninger for de forskellige boligtyper, og der kan være tale om flere tømninger pr uge af nogle af beholderne. Her tages dog udgangspunkt i den typiske løsning, hvor sække afhentes ved

enfamilieboliger, og beholdere tømmes ved flerfamilieboliger, samt at både afhentning og tømning foretages ugentligt.

Løsninger med nedgravede containere er ikke medtaget i vurderingen.

Papir indsamles i frivillige ordninger - i 2-hjulede beholdere ved enfamilieboliger samt i kuber og containere ved flerfamilieboliger. Antallet ses i Tabel 3.2.

Tabel 3.2 Antal stativer og beholdere til papir.

Papirindsamling	Antal
2-hjulede beholdere	11.705
Kuber	110
Nedgravede containere	66
4-hjulede beholdere	92

Her vurderes alene på papirindsamling ved enfamilieboliger, da der med det nye system ikke forudsættes ændret ved papirindsamling ved flerfamilieboliger. Det forudsættes, at alle 2-hjulede 140 l beholdere er opstillet ved enfamilieboliger.

Der foretages i dag papirindsamling hver 5. uge. Med dette system indsamles i dag 85% af potentialet¹, hvilket vurderes at være tilfredsstillende i forhold til indsamlingsprocenten.

Beboerne vil ofte gerne kunne aflevere så mange affaldstyper som muligt det samme sted. Der kan således opstå efterspørgsel efter flere containere/beholdere til papir ved flerfamilieboliger, hvis der skal opstilles et tæt net af beholdere til plast og metal ved de samme boliger. I så fald bør der tages højde for en ekstraomkostning til indkøb, uddeling og tømning af disse. Tilsvarende kan der komme efterspørgsel på papirbeholdere ved enfamilieboliger, når der alligevel opstilles nye beholdere hos disse boliger.

3.4 Samarbejde med andre aktører

Der pågår i disse år en række nye tiltag i kommuner og blandt aktører i affaldsbranchen for at leve op til den tidligere regerings affaldsstrategis målsætninger om øget ressourceudnyttelse af affald fra private husstande. Det giver god mening at involvere sig i mulige samarbejder og initiativer, der matcher Helsingørs ønsker og behov på affaldsområdet.

3.5 Regler

Nugældende regulativ for husholdningsaffald skal revideres, inden de nye ordninger træder i kraft. Der skal indføres såvel nye sorteringskrav som beskrivelse af de nye ordninger for madaffald, plast og metal.

¹ Vurderingen er baseret på en forudsætning om, at papirpotentialet er faldet med 10% i fht. til de vurderinger, der er foretaget i rapporten: Sammensætning af dagrenovation fra boliger i Helsingør, juni 2016.

3.6 Kontrakt med nuværende vognmand

Kontrakten med nuværende vognmand udløber i maj 2018. Hvis ordningen igangsættes inden maj 2018, er der behov for en genforhandling af aftalen/udarbejdelse af tillægsaftale om ændret indsamlingssystem baseret på dobbeltbeholdere og krav om anvendelse af dobbeltkammerbiler, der skal hjemkøbes til ibrugtagning, inden det nye indsamlingssystem ønskes udrullet. Der er også leveringstid på skraldebiler og beholdere.

Foto viser eksempel på en dobbeltkammerbil.

Der er desuden lagt op til ændrede tømningintervaller, som vognmanden skal have tid til at indarbejde i nye tømningruter.

I forbindelse med den nye ordning skal der foretages udbud af indkøb og uddeling af de nye beholdere. Der skal afsættes tid til uddeling, som er en stor opgave, der skal planlægges nøje.

4 Oplysninger om og erfaringer fra andre indsamlingssystemer

Der er indhentet oplysninger og erfaringer fra andre kommuner omkring Helsingør samt generelt fra danske kommuner. Som har danne grundlag for valg af det anbefalede system.

4.1 Ordninger og erfaringer i kommuner omkring Helsingør

Der er indhentet følgende oplysninger om ordninger, forsøg og erfaringer i kommuner omkring Helsingør.

Affaldsordninger i Norfors kommuner

	Rudersdal	Hørsholm	Fredensborg	Allerød
Rest- affald	Ved husstanden	Ved husstanden	Ved husstanden	Ved husstanden
Papir	I kuber og genbrugsplads	I kuber og genbrugsplads	Husstandsindsamlet for en- og tofamiliehuse, i kuber og genbrugsplads	Hentes månedligt ved husstanden af "spilopmagerne"
Glas	I kuber og genbrugsplads	I kuber og genbrugsplads	I kuber og genbrugsplads	Hentes månedligt ved husstanden af "spilopmagerne"
Plast	(blød og hård) på genbrugspladsen	(blød og hård) på genbrugspladsen	(blød og hård) på genbrugspladsen	(blød og hård) på genbrugspladsen
Metal	Genbrugspladsen	Genbrugspladsen	Genbrugsplads	Genbrugspladsen
Pap	Storskrald og genbrugsplads	Genbrugsplads	Genbrugsplads	Hentes månedligt ved husstanden af "spilopmagerne" og genbrugsplads

Forsøg i Norfors

Allerød, Fredensborg, Hørsholm og Rudersdal Kommuner sætter i fællesskab en række affaldsforsøg i gang, der skal vise hvordan forskellige sorteringsløsninger fungerer i praksis.

Rudersdal:

I efteråret er startskuddet gået til nye måder at håndtere affaldet på for henholdsvis 127 og 153 husstande i to grundejerforeninger: Alle får nye affaldsbeholdere, hvor de skal sortere glas, papir, plast og metal til genanvendelse.

De to områder skal afprøve to forskellige løsninger. I Lille Sandbjerg får man én beholder, der indvendigt er opdelt i fire rum – ét til hver af de fire affaldstyper. I Eskemosevang får man to beholdere, som hver er opdelt i to rum – ligeledes med ét rum til hver type affald.

I januar bliver tredje og sidste forsøg sat i gang - i et etagebyggeri.

Hørsholm:

Pilotforsøget er netop begyndt, og her er Mikkelsborg Parks 220 lejligheder forsøgsområde for øget affaldssortering. Beboerne sorterer i pap, papir og glas, hård plast og metal til genanvendelse ude ved bebyggelsen.

Forsøget løber frem til sommeren 2017, hvorefter det skal evalueres.

Allerød:

Forsøg i rækkehusområde med små forhaver med indsamling af papir, glas, metal og hård plast i 4-rums minicontainere ved husstanden. Ved nogle områder indsamles ved affaldsøer, hvor der også sorteres pap.

Start 1. september, slutter i august 2017.

Fredensborg:

Forsøgene omfatter indsamling og transport af de genanvendelige affaldsfraktioner: papir, pap, glas, plast og metal fra husstande i 5 udvalgte etage- og rækkehusbebyggelser samt i forbindelse med storskraldsordningen for udvalgte enfamilieboliger i kommunen.

For 4 områder handler det om indsamling af de førnævnte 5 affaldsfraktioner i 660 -1000 l minicontainere samt kuber, opstillet i 3 affaldsøer i hvert område.

Forsøget i område 5 gennemføres som en henteordning, hvor borgerne udsorterer 4 genanvendelige fraktioner: pap, plast, glas og metal i klare plastsække, som stilles ud sammen med deres storskrald – med afhentning hver 4. uge.

Indsamlingssystemer i andre sjællandske kommuner

Flere af Helsingørs omegnskommuner henter allerede genanvendelige fraktioner ved husstanden. Således har både Gribskov og Hillerød henteordning for mad- og restaffald hver 14. dag, og i Hillerød hentes også papir, småt elektronik og batterier ved husstanden.

Holbæk og Furesø Kommuner har ordninger der minder meget om det, Forsyning Helsingør foreslår som fremtidig ordning.

Albertslund, Brøndby, Rødovre samt flere andre af Vestforbrændings kommuner er gået endnu længere, og har således henteordning for mad- og restaffald, papir, plast, metal og glas ved husstanden.

Gribskov:

Henteordning for mad- og restaffald skiftevis hver 14. dag fra enfamilieboliger i etkammerbeholdere og i etageboliger. Standpladser for papir og glas. Glas, papir og batterier kan også afleveres på genbrugsstationen.

Hillerød:

Henteordning for mad- og restaffald i etkammerbeholder samt papir, småt elektronik og batterier. Glas afleveres på standpladser. Øvrige genanvendelige fraktioner som pap, plast og metal kan afleveres på genbrugsstationen.

Albertslund, Brøndby, Rødovre m.fl. i Vestforbrændings opland:

Henteordning for mad- og restaffald, papir, plast, metal og glas i dobbeltbeholdere.

Gentofte:

Restaffald afhentes i 140 liters beholdere hos villaer og rækkehuse og i containere ved etageejendomme. Der er ved at blive opsat beholdere til separat indsamling af plast og metal. Beholderen er magen til den todelte beholder til papir og glas og tømmes samme dag hver 4. uge.

Beholderen til plast og metal er valgfri og kan afmeldes.

Holbæk:

Alle en-tofamiliehuse har tre todelte 240 l beholdere med henholdsvis mad- og restaffald, metal og hård plast, samt glas og papir. Mad- og restaffald bliver hentet hver anden uge, og beholderne med tørre fraktioner tømmes hver 6. uge. I etageejendomme sorteres i de samme seks fraktioner, men her benyttes nedgravede affaldsbeholdere eller 600-700 l minicontainere med én fraktion i hver. Rumfordelingen er 40% til mad-, metal-, og glasfraktionen, og 60% til de andre fraktioner. Mad- og restaffald bliver hentet hver anden uge, og beholderne med tørre fraktioner tømmes hver 6. uge. Erfaringen er at plastrum fyldes op hurtigere end hver 6. uge.

Furesø:

Enfamilieboliger fik i 2016 tre todelte beholdere til henholdsvis mad- og restaffald der tømmes hver uge, plast og papir der tømmes hver tredje uge, samt metal- og glas som tømmes hver 8. uge. Her kan vælges større eller mindre beholdere efter behov, og man kan dele beholderne til de tørre fraktioner med naboer hvis man ønsker. Kunden afregnes efter størrelsen på beholderen for mad- og restaffald.

4.2 Erfaringer generelt om indsamling og afsætning

Erfaringer vedr. madaffald

22 danske kommuner har indtil nu indført genanvendelsesordninger for madaffald. En mindre andel har haft sådanne ordninger i en række år med afsætning til enten kompostering eller til BioVækst ved Holbæk, som benytter en kombineret biogas- og komposteringsproces ved behandling af affaldet. De nyere ordninger, som bl.a. er indført i Horsens og Vejle, er derimod typisk rettet mod forbehandlingsanlæg, der neddelar og pulper affaldet for afsætning til biogasfællesanlæg.

Erfaringer vedr. indsamling

Nogle af de tidlige indsamlingsordninger var baseret på en papirsæk med uddelte papirposer (findes endnu i Billund) eller en beholder med uddelte plastposer til opsamling i køkkenet. De nyere indsamlingsordninger er typisk baseret på en dobbeltbeholder til madaffald og restaffald. Da begge affaldstyper af hygiejniske årsager helst skal indsamles hver anden uge, er det mere omkostningseffektivt i forhold til tømning af to enkeltbeholdere til hhv. madaffald og restaffald.

Mange kommuner har igangsat ordninger med dobbeltbeholdere for plast og metal med tømning hver 8. eller hver 6. uge. Det har dog vist sig, at borgerne har problemer med at få plads til plastaffaldet og at der bør tømmes mindst hver 4. uge for at plastdelen ikke overfyldes.

Foto viser dobbeltbeholdere fra Vejle Kommunes nye indsamlingssystem:

Nogle få kommuner har indført ugetømning af madaffald om sommeren pga. borgerklager om lugt og mider, mens de fleste kommuner har fastholdt 14-dagestømning hele året. Erfaringen er, at nogle borgere klager den første sommer – og det behøver ikke være mange, før det "fylder" så meget i mediebildet, at der vælges en ugentlig sommertømning for alle. Enkelte kommuner har valgt at gøre det muligt at tilvælge en ugetømning i sommerferien eller ugetømning hele året. Det giver tilfredse kunder, men en mere kompliceret logistik og en dyrere løsning for dem, der tilvælger ugetømning.

Nogle kommuner tilbyder rengøring af beholdere, mens andre overlader rengøringen til private virksomheder eller til borgerne selv.

Plast- eller papirposer

I de fleste kommuner uddeles plastposer – i nogle tilfælde af bionedbrydeligt plast – til alle husstande. For en biogasløsning skal begge typer plast frasorteres, da de bionedbrydelige poser ikke nedbrydes ved forbehandling til biogas, hvilket mange fejlagtigt tror, og på nogle forbehandlingsanlæg foretrækkes almindelige plastposer, fordi de er nemmere at frasortere.

Papirposer er nemmere at håndtere i forbehandlingen og understøtter en god sortering, men er lidt dyrere i anskaffelse og uddeling og medfører lidt flere klager, fordi de er mindre gode til det våde affald. Horsens har valgt en papirposeløsning, men har nu – pga. borgerklager – valgt at overgå til plastposer i stedet.

Econet AS har gennemført løbende undersøgelser af kvaliteten af indsamlet madaffald fra kommuner i Vestforbrændings opland (24 analyser). Undersøgelserne har vist, at kvaliteten af det indsamlede madaffald er afhængig af blandt andet anvendt posetype. For en udleveret biopose er renheden af affaldet i gennemsnit 97 %, men hvor der er brugt andre posetyper til madaffaldet i samme ordning, har renheden været blot 87 %.

Bedre kommunikation kan muligvis give bedre sortering ved brug af almindelige plastposer.

Undersøgelsen viste også, at i områder, hvor der udleveres almindelige plastposer til opsamling af madaffald, er renheden af indsamlet madaffald i alt (inklusive andre poser) på ca. 84 %, mens den gennemsnitlige kvalitet af indsamlet madaffald var ca. 75 % i de områder, hvor der ikke udleveres poser til opsamling af madaffald².

Afsætning

Der findes en række forbehandlingsanlæg, men indtil videre har kun få modtaget madaffald fra husholdninger, fordi madaffald har været omfattet af Mejeriforeningens restriktioner i forhold til udspreddning på jorder med malkekvæg. En ny aftale er netop faldet på plads og ændrer måske på dette forhold.

Indtil nu modtager BioVækst (kombineret biogas/kompostering) samt KomTek og Billund renseanlæg (biogasløsning) organisk affald til genanvendelse. En miljøvurdering af en biogasløsning versus kombineret biogas/kompostering³ viser, at de to løsninger er stort set ligeværdige med den forskel, at den rene

² Evaluering af forsøg med indsamling af bioaffald i Frederiksberg Kommune, januar 2016:
<http://www.epaper.dk/frederiksberg/viden/bioaffald-hovedrapport/>

³ Udarbejdet af Cowi for Odense Kommune

biogasløsning medfører højst energiudbytte, mens den kombinerede biogas/kompostering potentielt har en lavere udledning af næringssalte, når det afgassede affald anvendes på landbrugsjord.

Øvrige potentielle forbehandlingsanlæg til biogas er HCS (Glostrup), Ragn-Sells (Odense) og Marius Petersen (København). Vestforbrænding har udbudt opgaven at forbehandle en stor mængde organisk affald, der i dag afsættes til BioVækst. Resultatet er at HCS og KomTek har fået opgaven. KARA/NOVEREN har valgt at indgå aftale med BioVækst og KomTek (for Roskilde) Hashøj.

I Sverige er organisk affald fra husholdninger ikke omfattet af samme restriktioner, og et anlæg i Helsingborg, der både forbehandler og biogasudnytter husholdningsaffaldet (ejet af OX2), kan derfor umiddelbart modtage og genanvende kildesorteret organisk husholdningsaffald.

Ordninger for de tørre fraktioner

Mange kommuner har allerede husstandsindsamling af papir, men i de kommuner, hvor der er indført ny husstandsindsamling af metal og plast, sker indsamlingen typisk i dobbeltkammerbeholdere – enten som blandinger til eftersortering eller som kildesortering i flere beholdere/rum.

Antal kommuner ⁴	Henteordning ved enfamilieboliger		
	Alle henteordninger	I 1-kammerbeholder	I 2-kammerbeholder
Papir	84	44	28
Pap	77	16	12
Glas	47	7	22
Metal	61	6	26
Plast	47	5	25

Der er efterhånden oparbejdet gode erfaringer med tømning af dobbeltbeholdere, og en række renovatører foretager tømning af denne type beholdere. Metoden er mere omkostningseffektiv, fordi en tømning af en dobbeltbeholder er væsentlig billigere end tømning af to enkeltbeholdere, og samtidig fylder beholderne mindre hos den enkelte husstand.

Vejle har indført dobbeltbeholdere (50/50) til papir og blandet plast/metal. Der er overraskende meget plast bestående af folier og hård plast. Folien har en tendens til at klistre til indersiden af beholderen, hvilket besværliggør tømningen. En løsning er, at borgerne anvender en plastminimizer til folien, hvorved den komprimeres inden anbringelse i beholderen og således gør tømningen nemmere.

⁴ <http://genanvend.mst.dk/projekter/projektbibliotek/2015/kortlaegning-af-kommunale-affaldsordninger-for-husholdningsaffald/>

25 kommuner har indsamling af plast og metal i dobbeltbeholderne.

Der findes en lang række kombinationer af fraktioner, hvoraf de mest klassiske løsninger er:

Klassiske løsninger	Eksempel kommuner/selskaber	Argument
En emballageaffaldsbeholder til hård plast/metal/glas	RenoSyd, Esbjerg, Randers og Aarhus på vej	Lav omkostning. Kan anvende eksisterende nedgravede containere
En dobbeltbeholder til emballageaffald med hhv. hård plast/metal/glas og blød plast/papir/pap	Varde, Haderslev, Sønderborg	Relativt lav omkostning og potentielt mere affald til genanvendelse (blød plast og pap)
En dobbeltbeholder til papir/pap samt til plast/metal	NOMI4S, Aalborg, Vejle	Relativt lav omkostning. Har i forvejen høj indsamlingseffektivitet på glas og ønsker ikke glas i affald til sortering
To dobbeltbeholdere til papir, glas, plast og metal	Kommuner i Vestforbrænding,	Dyrere løsning og forventet høj kvalitet samt fraktioner, der kan afsættes uden eftersortering

Valg af løsning afhænger af mulighed for at afsætte til sortering. De tørre fraktioner fylder meget og kan ikke komprimeres meget før sortering, hvorfor det vil være dyrt, hvis der er lang transport til sortering. Reno Nord i Aalborg arbejder dog på at indføre en balleoprøver forud for sortering, hvilket vil kunne billiggøre transporten.

Alle sorteringsanlæg for de tørre fraktioner findes i Jylland eller på Fyn, hvor der typisk udsorteres i hovedfraktioner til afsætning. I de fleste tilfælde udsorteres plastaffaldet i en samlet fraktion, der afsættes til yderligere sortering i udlandet, og det er erfaringen, at en væsentlig andel af plasten (op til 50 %) frasorteres til energiudnyttelse fremfor genanvendelse. Dansk Affald i Vojens, Nomi4s i Holstebro og Reno Nord i Aalborg arbejder dog på at sikre yderligere sortering af plastaffaldet til renere plastprodukter.

Kommunerne på Sjælland indsamler primært i kildesorterede fraktioner til direkte afsætning, og der findes ikke et sorteringsanlæg til en blanding af tørre fraktioner. Vestforbrænding arbejder på at sikre dokumentation for mest mulig genanvendelse ved afsætningen og har en kontrakt på sortering af plastaffald i Sverige, der dokumenterer 70-75 % genanvendelse.

AffaldPlus og ARC overvejer desuden begge etablering af et sorteringsanlæg for de tørre fraktioner på Sjælland. P.t. har ingen af selskaberne dog taget konkret stilling.

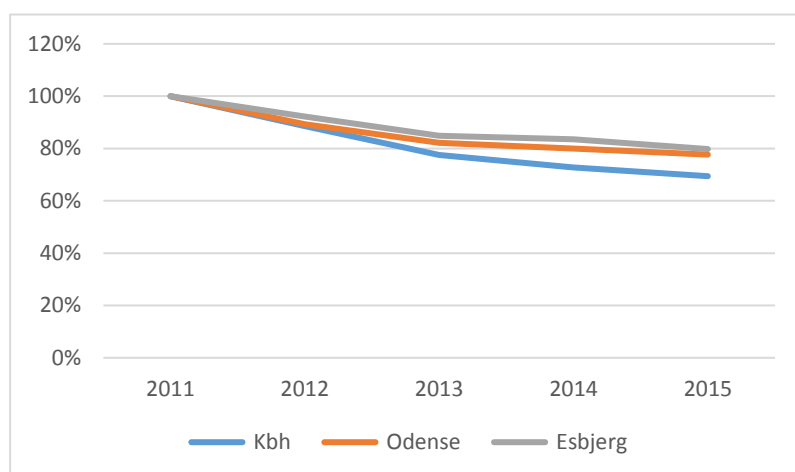
Endelig arbejder Københavns Kommune sammen med CLEAN på at samle nok kommuner til at kunne etablere et egentligt sorteringsanlæg for plastaffald, hvor der kan udsorteres plastprodukter til direkte afsætning som råvarer. Formålet er at skabe større sikkerhed for, at plasten genanvendes i størst muligt omfang.

Odense Renovation har gennemført en økonomisk vurdering af bl.a. indsamling af plast/metal og papir/pap i en dobbeltbeholder versus kildesortering af fire fraktioner: papir/pap, plast, glas og metal i to dobbeltbeholdere. Førstnævnte løsning vurderes at være mest omkostningseffektiv, fordi der skal indkøbes og tømmes færre beholdere, mens de to dobbeltbeholdere er dyrere – også selvom der spares omkostninger til sortering af plast og metal.

Papir og småt pap/karton

Ud over de kommuner, der indsamler flere tørre fraktioner i en blanding til eftersortering, så har en række kommuner også valgt at udvide deres eksisterende papirindsamlingsordning med pap og karton. Begrundelsen er, at papirmængderne falder, og papmængderne stiger, hvorfor den ledige volumen i papirbeholderen med god mening kan anvendes til karton og mindre stykker pap. Samtidig har bl.a. en brugerundersøgelse gennemført for Københavns Kommune vist, at mange borgere ikke frasorterer småt pap og karton, fordi man er usikker på, om det er genanvendeligt, og om det i så fald hører til en papirfraktion eller en papfraktion.

Erfaringer fra bl.a. Odense Kommune og Esbjerg Kommune viser, at de faldende mængder indsamlet papir til genanvendelse til dels kan modvirkes ved at tillade pap og karton sammen med papiret. I Esbjerg blev det indført som en generel ordning for hele kommunen i 2014, at borgerne kunne lægge karton og pap i papirbeholderen, og i Odense blev det indført i 2015. I grafen ses det, at den samlede mængde papir og pap fortsat er faldet i både Odense og Esbjerg, men er faldet mindre end papirmængden i København, hvor karton og pap ikke er tilladt i papirfraktionen.

Figur 4.1 Udvikling i papirmængder.

Løsningen medfører dog, at kvaliteten af papirfraktionen forringes med opblanding af småt pap og karton, og at afsætningsprisen falder, fordi der ofte vil være behov for en eftersortering. Udvidelsen kan dermed medføre dels større mængder i form af karton og pap, som i dag ender som restaffald, dels en samlet lavere indtægt afhængig af de indsamlede mængder.

Stort pap

Stort pap er generelt svært at håndtere i de kendte indsamlingssystemer, medmindre pappet rives i mindre stykker, som kan anbringes i 660-literscontainere eller containere med brede indkast til pap. Optimale løsninger for pap er frontloadercontainere, som anvendes i sorteringsgårde, og maxi-containere, som kendes fra de kommunale genbrugspladser. Der er forsøg i gang med udformning af pressecontainere til det offentlige rum.

Frivillig/obligatorisk genanvendelse

Langt de fleste kommuner har valgt at indføre nye genanvendelsesordninger som obligatoriske ordninger – dog med mulighed for at melde fra, hvis man ikke ønsker at deltage. Meget få melder fra, men – særligt i etageboliger – kan man forvente, at en del beboere ikke sorterer og dermed i praksis ikke deltager. Det betyder også, at de borgere, som er mindre motiverede for at sortere og synes, at det er upraktisk, ikke klager – hverken til kommunen eller i medierne. De undlader bare at sortere. Løbende information og almindelig snak mellem naboerne kan dog hen ad vejen motivere flere til at deltage.

I Københavns Kommune har man indført en tilmeldingsordning for madaffald ved haveboliger, hvor målet er, at 50 % tilmelder sig. Der er ikke ekstragebyrer forbundet med tilmeldingen, men alligevel er der en stor gruppe, som ikke tilmelder sig – enten fordi de ikke er motiverede, eller fordi de ikke vil have en beholder mere ved huset.

Brugertilfredshed

Nogle kommuner har gennemført brugerundersøgelser efter indførelse af nye beholdere og sortering af organisk affald. Generelt opleves, at 80-85 % af borgerne er tilfredse med en sådan ny ordning.

I Rødovre gennemførtes evaluering efter et år af en forsøgsordning (juni 2009) med to nye beholdere til indsamling af organisk affald og papir, ifølge hvilken 85 % af borgerne var tilfredse. Kun en lille del af borgerne (4-6 %) oplevede væsentlige lugtgener (indendørs såvel som udendørs), og ud af disse syntes op mod halvdelen, at disse lugtgener ikke er meget generende. Et stort flertal af borgerne (93 %) mener, at det er let at sortere den organiske del af dagrenovationen fra.

Senere (i 2013) indførte Rødovre Kommune en fuldskalaordning med tre dobbeltkammerbeholdere til restaffald, madaffald, plast, papir, metal og glas. En undersøgelse derefter viste, at 81 % er tilfredse eller meget tilfredse, mens 12 % er utilfredse eller meget utilfredse. På spørgsmål om, hvorvidt man har haft problemer med placeringen af affaldsbeholderne, svarede 5 %, at beholderne fylder for meget, og 13 % har haft udfordringer med de fysiske omgivelser. Det forventes, at flere bliver tilfredse, efterhånden som de har fået indrettet pladsen og vænnet sig til antallet af beholdere.

Etageboliger

Nye genanvendelsesløsninger er lettere at implementere ved etageboliger end ved parcelhuse alene af den grund, at der ofte kan anvendes de eksisterende containere – blot defineret til flere forskellige affaldsfraktioner.

Erfaringer fra bl.a. Vejle og Rødovre viser, at de nye ordninger bør udrulles ved kontakt til alle etageejendomme for at finde de løsninger, der egner sig bedst i hver ejendom.

I tilfælde, hvor der alligevel skal etableres nye containergårde, vælger mange boligafdelinger i stedet at etablere nedgravede containere – også selvom de selv skal finansiere både containere og nedgravning. Argumentet er, at de er pænere, fylder mindre og er nemmere for viceværterne. Desuden er løsningen mere omkostningseffektiv i længden, når prisen sammenlignes mellem tømning af beholdere og tømning af nedgravede containere. I nogle kommuner betaler kommunen for containerne, mens boligejendommen betaler for selve nedgravningen. I praksis har det ikke stor forskel, da containere alligevel skal finansieres over tømningsprisen, som så bliver det større.

Der er en særlig udfordring de steder, hvor der allerede er etableret nedgravede containere. Nogle nedgravede containere kan opdeles i to rum, mens der i andre tilfælde skal gøre plads til flere nedgravede containere. I mange tilfælde hænger beslutningen om nye løsninger også sammen med brug af affaldsskakte i nogle boligafdelinger. I Rødovre giver man tilladelse til at nedlægge affaldsskakte, hvis flertallet af beboerne har stemt ja til en nedlæggelse, og der samtidig findes en løsning for ældre og handicappede. Det har resulteret i en del nedlagte skakte, hvor beboerne har stemt ja, fordi de alligevel skal bære en stor del af affaldet, fx papir og glas. Det er også erfaringen, at hvis der er containere til de øvrige fraktioner, så skal der også være en container til restaffaldet, fordi mange alligevel tager det hele med ned på en gang – selvom de kan lægge restaffaldet i skakten.

Omvendt har undersøgelser foretaget af Econet AS i bl.a. Holbæk vist, at der ikke umiddelbart er forskel på mængder og kvalitet af de genanvendelige fraktioner fra ejendomme med og uden affaldsskakt.

5 Genanvendelse og afsætning

Den nuværende storskraldsindsamling opretholdes med afhentning fem gange årligt. Flere affaldstyper vil kunne indsamles via ordningen, som udover møbler og andet inventar også kan medtage stort pap, som er en udfordring i forhold til anbringelse i traditionelle affaldsbeholdere.

De eksisterende ordninger med kubeindsamling af papir og glas opretholdes ligeledes, ligesom ordninger for farligt affald samt adgangen til Skibstrup Genbrugsplads.

Derimod lægges der op til, at de private genbrugspladser i større fællesbebyggelser fremadrettet indgår i de kommunale genanvendelsesløsninger.

5.1 Mængder og indsamlingsvolumen

De forventede indsamlede mængder ved det nye system er baseret på erfaringer om indsamlingseffektivitet fra andre ordninger i Danmark samt på firmaet Econet AS' vurderinger. De forudsatte indsamlingsprocenter er vist i tabel 5.1.

Tabel 5.1 forudsatte indsamlingsprocenter

	Enfamilieboliger	Sommerhuse,	Midtbyen	Etageboliger
Madaffald	50%	50%	20%	40%
Plastemballage, hård	45%	10%	20%	25%
Plastfolie mv.	30%	10%	20%	15%
Andet af plast	30%	10%	20%	15%
Papir				
Pap	60%	0%	20%	50%
Metalemballage	60%	10%	20%	50%
Andet af metal	50%	10%	20%	40%

Der er i denne vurdering ikke foretaget en vurdering af muligt indsamlede mængder af papir, idet der forudsættes fastholdt samme indsamlede mængder som i 2015.

I tabel 5.2 er vist de forudsatte volumener til fraktionerne ved den anbefalede løsning ved enfamilieboliger. 144 liter restaffald til tømning hver 14. dag, svarer til 65 % af volumen af en 110 liters sæk som tømmes ugentligt. Det vurderes at flertallet uden de store udfordringer kan reducere volumen af restaffaldet med 35 % ved udsortering af madaffald, plast og metal.

Tabel 5.2 Beholdervolumen til de forskellige fraktioner

240 liter 2-delt beholder: <ul style="list-style-type: none"> • Madaffald 40 % (96 liter) • Restaffald 60 % (144 liter) 	240 liter 2-delt beholder: <ul style="list-style-type: none"> • Metalaffald 40 % (96 liter) • Plastaffald 60 % (144 liter) 	140 liter papirbeholder
---	--	-------------------------

Genanvendelsesprocent

Genanvendelsesprocenten er baseret på indsamling af Affaldsstrategiens syv fokusmaterialer: madaffald, papir, pap, glas, plast, metal og træ, som beregnes i forhold til samme mængder tillagt alt husholdningsaffald til forbrænding fra både indsamling og genbrugspladser.

Udover de vurderede mængder fra den anbefalede ordning skal der tillægges mængder indsamlet i øvrige ordninger. Sammen med mængder fra genbrugsplads og glaskuber kan genanvendelsesprocenten beregnes for de to scenarier.

Tabel 5.3 Beregning af genanvendelsesprocent ved scenarie A.

Husstandsindsamlet, forventet	Ton/år
Madaffald	2.645
Plastemballage, hård	271
Plastfolie mv.	175
Andet af plast	21
Papir	2.320
Pap	561
Metalemballage	165
Andet af metal	58
I alt genanvendeligt	6.215
Restaffald til forbrænding	11.515
Genbrugsplads og glaskuber 2015	
PVC	43
Glas	283
Aviser og pap	97
Papir	88
Pap	415
Jern og metal	940
Plastfolie og dunke	2
Hård plast	95
Rent træ	3.411
Glas fra kuber	1.564
Genanvendelse i alt	6.938
Stød og rødde	150
Sveller	25
Forbrænding	3.022
Forbrænding i alt	3.197
Genanvendelse i alt	13.153
Forbrænding + genanvendelse	27.865
Genanvendelsesprocent	47%

Den beregnede genanvendelsesprocent ved de 2 scenarier er vist i tabel 5.4.

Tabel 5.4 Beregning af genanvendelsesprocent ved de 2 scenarier. Tal med grøn farve symboliserer genanvendelse, mens tal med rød farve symboliserer forbrænding.

Fraktion til genanvendelse ton/år	Scenarie A	%	Scenarie B	%
Madaffald	2.645	9%	2.645	9%
Plastemballage, hård	271	1%	271	1%
Plastfolie mv.	175	1%	175	1%
Andet af plast	21	0%	21	0%
Papir	2.320	8%	2.320	8%
Pap	561	2%	0	0%
Metalemballage	165	1%	165	1%
Andet af metal	58	0%	58	0%
Genanvendeligt fra genbrugsplads	6.938	25%	6.938	25%
Brændbart affald fra genbrugsplads	3.197	11%	3.197	11%
Restaffald	11.515	41%	12.076	43%
Samlet affaldsmængde	27.865	100%	27.865	100%
Samlet genanvendelsesprocent inkl. genbrugspladser	47%		45%	

5.2 Restaffald

Restaffald afsættes til forbrænding med henblik på energiudnyttelse hos Norfors og det forventes at fortsætte. Norfors vil modtage mindre affald til forbrænding (ca. 3.900 ton/år) og vil derfor få en mindre indtægt der vurderes til ca. 2,2 mio. kr.

5.3 Madaffald

Der findes en række anlæg, som kan modtage madaffald på Sjælland, herunder HCS i Glostrup, BioVækst i Holbæk – og sandsynligvis også Marius Petersens anlæg i København. Den barriere, der findes for afsætning af bioforgasset husholdningsaffald til landbrugsjord med malkekvæg pga. Mejeriforeningens restriktioner, er på vej til at blive overvundet. Der gives p.t. flere dispensationer, og det forventes, at restriktionerne lempes inden for den nærmeste fremtid.

Behandlingspriserne angives p.t. til 300–400 kr./ton leveret til anlægget. HCS nævner en pris på 300-400 kr./ton ved god sortering (5 % urenheder) og op til + 100 kr. mere ved dårligere sortering (5-20 % urenheder). Her forudsættes en behandlingspris på 400 kr./ton.

Der er også mulighed for at levere madaffald til et anlæg i Helsingborg, som drives af firmaet OX2. OX2 har angivet en behandlingspris på ca. 360 SKR./ton svarende til 270 DKK leveret ved anlægget. Transportprisen er ud fra de almindelige fragtrater ved Scandlines samt kørsel skønsmæssigt vurderet til 100-200 kr./ton.

Der er forespurgt hos HCS, OX2 og Biovækst om der kan modtage madaffald fra Helsingør og de to sidste har svaret positivt tilbage.

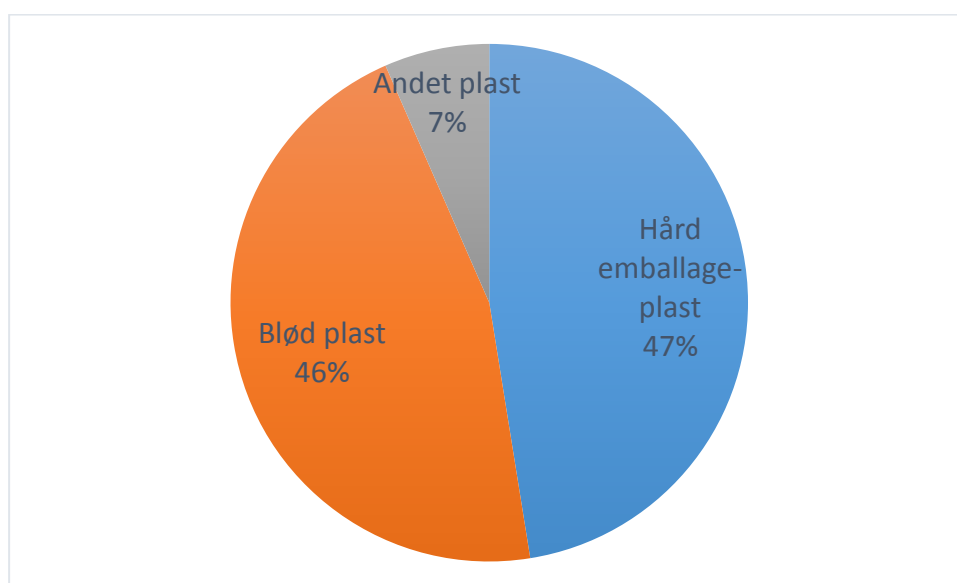
5.4 Papir

Når der indsamles pap og karton sammen med papir, stiger mængden, men afsætningsprisen falder for den samlede mængde. Her er der forudsat

afsætningspriser på 800 kr./ton for papir og 550 kr./ton for blandingen papir, karton og pap, som – trods de lidt større mængder – samlet medfører en mindre indtægt end rent papir.

5.5 Afsætning af plast og metal

I den anbefalede løsning indsamles alle typer plastaffald og metalaffald – således både emballageaffald og andre produkter af plast og metal samt hård og blød plast. Plastaffald er en særlig udfordring i forhold til at sortere ud i plasttyper, der kan afsættes til genanvendelse, og blød plast gør sorteringen ekstra kompliceret. Men en sortering er mulig og giver de største mængder til genanvendelse. Figur 5.1 viser fordelingen af hård og blød plast fra husholdninger.

Figur 5.1 Fordeling af plasttyper fra husholdninger⁵.

Da plast og metal indsamles hver for sig, kan fraktionerne afsættes direkte til videresortering og oparbejdning, hvilket for plastaffaldets vedkommende p.t. vil være i udlandet. CLEAN og Københavns Kommune er gået sammen om at facilitere et fælles udbud af plastaffald fra danske husholdninger til etablering af sorteringsanlæg for bedre genanvendelsesmuligheder. Forsyning Helsingør er med i udbuddet, men undersøger også andre muligheder.

Afsætningspriser for kildesorteret plast og metal svinger med kvaliteten af det indsamlede affald. På baggrund af oplysninger fra Vestforbrænding er der forudsat en afsætningspris på 1.500 kr./ton inkl. transport, svarende til Vestforbrændings nuværende kontrakt med et anlæg i Sverige. Dertil skal lægges en omkostning til opbalning på ca. 300 kr./ton ifølge Vestforbrænding.

Metalaffald har en positiv markedspris, der svinger meget – og som p.t. vurderes at være ca. 1.200 kr. i indtægt pr ton afsat til privat modtager i nærområdet. Der er derfor ikke medregnet ekstra omkostninger til transport.

⁵ Econet: Sammensætning af dagrenovation fra boliger i Helsingør, juni 2016.

6 Økonomi

Omkostninger til de nye ordninger omfatter både investerings-, indsamlings-, behandlings- og transportomkostninger. De vurderede omkostninger er beskrevet i det følgende. De anvendte forudsætninger for den økonomiske vurdering er samlet beskrevet i bilag B.

6.1 Investering i omlastning

Da både madaffald, restaffald, plast og metalaffald indsamles i dobbeltkammerbiler, forudsættes der foretaget en omlastning før transport til videre sortering og afsætning.

En mulighed er, at der etableres plads til at omlaste affald på Skibstrup Affaldscenter fra 2-kammerbiler og over i containere, der kan køre videre med affaldet i to biler. Det forventes at der skal indkøbes 2 komprimatorenheder og 8 containere – i alt 2-4 mio. kr. Omlastepladsen skal miljøgodkendes. Den nødvendige investering vil kræve en konkret vurdering i forhold til lokale forhold.

Dobbeltbeholderindsamling af de tørre fraktioner fordrer ligeledes omlastning i de valgte fraktioner, medmindre alle fraktioner afsættes samme sted til sortering og videre afsætning. Uanset om der er tale om kildesortering eller kildeopdeling, vil det være en fordel at kunne aflæsse alle fraktioner samme sted, til enten omlastning, privat aftager eller et sorteringsanlæg.

I den økonomiske vurdering er medtaget en (konservativt estimeret) gennemsnitspris på omlastning på 80 kr./ton.

6.2 Investering i indkøb af materiel

De foreslåede løsninger forudsættes at omfatte nye dobbeltbeholdere ved alle enfamilieboliger og sommerhuse (mad- og restaffald). Der skal indkøbes og uddeles dobbeltbeholdere til alle enfamiliehuse samt ekstra 2- og 4-hjulede beholdere til etageboliger. Her er forudsat afskrivning af beholderne over 10 år, og forrentning er ikke medtaget.

Der anvendes fortsat containere til restaffald ved etageboliger. Nogle af disse kan omkonverteres til plast, metal og restaffald, men der vil være behov for et yderligere antal for at sikre, at der er kapacitet til de nye fraktioner ved alle etageboliger. Det vurderede behov for yderligere beholderkapacitet ved etageboliger er beskrevet i bilag A.

Der kan overvejes opstilling af ekstra containere og/eller kuber til plast, metal og pap, som sommerhusbeboerne kan benytte. Dette er ikke medtaget i vurderingen.

I middelalderbyen foreslås opstilling af beholdere til madaffald, hvor muligt og eksisterende sækkeløsning (ved 1/3 af midtbyboligerne) fastholdt som en overgangsløsning.

Der indsættes en chip i alle nye beholdere. Med chippen kan man kontrollere, og dermed sikre, at hver borger får sin egen beholder tilbage efter tømning. Chippen kan også bruges til at tjekke om beholderen er blevet tømt på en given dag, eller tracke beholdere der er blevet fejlplaceret. Det er en mindre udgift og indføres ofte i kommunerne ved indkøb af nye beholdere, fordi det giver nye muligheder for at styre og overvåge indsamlingen.

Der skal desuden indkøbes og uddeles biospand til indendørs opsamling af madaffald til alle boliger, og der skal indkøbes og uddeles plastposer til madaffaldet. Der forudsættes almindelige plastposer fremfor bionedbrydelige poser, da poserne i alle tilfælde skal frasorteres inden bioforgasning.

6.3 Økonomi ved Scenarie A

Den økonomiske vurdering er baseret på eksisterende tømningsspriser for Forsyning Helsingør samt vurderede tømningss- og afsætningspriser i markedet. Der er tale om en estimeret økonomi ud fra modelbetragtninger, der i praksis vil være afhængig af lokale løsninger og af de markedspriser, som kan opnås, når systemet implementeres i praksis.

Indsamlingsomkostningerne er baseret på tømning hver anden uge af mad- og restaffald samt tømning af beholderen med plast- og metalaffald hver 4. uge. Papirbeholderens ledige kapacitet udnyttes til småt pap og karton og tømningssfrekvensen hver 5. uge ændres til hver 6. uge.

Når der indsamles pap og karton sammen med papir, stiger mængden, men afsætningsprisen falder for den samlede mængde. Her er forudsat afsætningspriser på 800 kr./ton for papir og 550 kr./ton for blandingen papir, karton og pap, som – trods de lidt større mængder – samlet medfører en mindre indtægt end rent papir.

6.4 Økonomi ved Scenarie B

Papirbeholderen ved enfamilieboliger kan afskaffes og dobbeltbeholderen ændres til, at der kan lægges papir i den ene side og en blanding af plast og metal i den anden side. Her forudsættes tømning af dobbeltbeholderen hver 3. uge frem for hver 4. uge ved den anbefalede løsning. Der forudsættes ikke ændret ved indsamlingen ved etageboliger.

Indsamling i dobbeltbeholder vil kræve en omlastning af den samlede mængde af papir, plast og metal, og metal/plast-mængden skal transporteres til et anlæg til sortering. Der lægges samtidig ikke op til indsamling af pap og karton sammen med papir, da beholderkapaciteten vil være mere begrænset.

Der findes p.t. ikke sorteringsanlæg på Sjælland, der kan sortere blandet plast og metal, og det vurderes, at den blandede fraktion vil være dyr at transportere, fordi den ikke kan komprimeres uden at give problemer i den efterfølgende sortering. Reno Nord i Aalborg har dog netop taget et anlæg i brug til blandingen af plast og metal, og det forventes, at anlægget vil kunne håndtere en komprimeret og ballet plast/metal-blanding til sortering vha. en balleoprøver.

På Sjælland overvejer AffaldsPlus at etablere et sorteringsanlæg for blandingen plast, metal og glas i Næstved, og ARC har også flere overvejelser om sorteringsanlæg, der dog endnu ikke er afklaret.

Her forudsættes en transportafstand på 500 km til dobbelt transportpris, fordi blandingen ikke må komprimeres før transport. Hvis der kommer sorteringsanlæg på Sjælland, eller det gøres muligt at transportere blandingen i komprimeret form, vil det reducere transportomkostningen væsentligt.

6.5 Samlet økonomisk vurdering

For begge scenarier skal Forsyning Helsingør investere i alt 18,9 mio. kr. i nye dobbeltbeholdere samt 0,9 mio. kr. i indendørs biospande.

For de 2 scenarier (sammenlignet med status) er beregnet følgende behandlings- og transportomkostninger for Forsyning Helsingør beregnet i Tabel 6.1. Forudsætninger er beskrevet i bilag B.

Tabel 6.1 Skønnede omkostninger til transport og behandling ved de 2 scenarier.

Behandling og transport kr./år	Status	Scenarie A	Scenarie B
Biobehandling		1.012.680	1.012.680
Afsætning af blandet papir/pap	-1.856.000	-1.584.715	-1.856.000
Afsætning og transport af plast		839.430	
Afsætning og transport metal		-267.720	
Forbrændingsomkostninger	7.842.060	6.563.294	6.883.235
Omlastning		266.732	266.732
Transport madaffald		264.470	264.470
Transport papir og pap			
Transport metal og plast			689.450
Sortering plast metal			551.560
Behandling i alt	5.986.060	7.094.171	7.812.127

Set i forhold til det eksisterende system for ugeindsamling af restaffald i sække ved enfamilieboliger og beholdere ved etageboliger kan opstilles følgende samlede økonomiske vurdering for de 2 scenarier set i forhold til det eksisterende system.

I det eksisterende system er alene medregnet beregnede omkostninger, som indgår i den økonomiske vurdering. Beregningerne viser dermed ikke den samlede økonomi for det eksisterende system, alene den økonomi, som kan sammenlignes for det nye system – og dermed forskellen i den samlede økonomi.

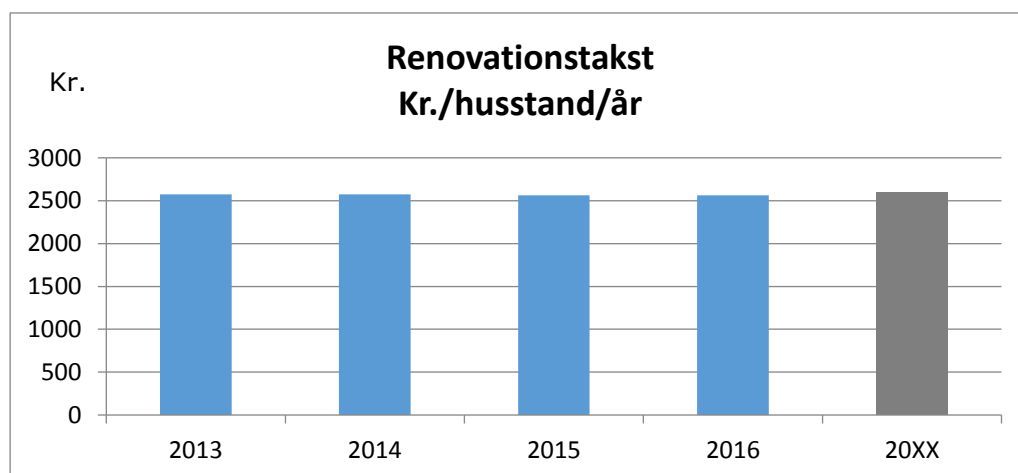
Tabel 6.2 Vurderede samlede selskabsøkonomifor det nye indsamlingssystem sammenholdt med tilsvarende omkostninger til det eksisterende system.

Samlede omkostninger – kr./år	Status	Scenarie A	Scenarie B
Indsamling af restaffald (og madaffald)	14.251.447	8.734.691	8.734.691
Indsamling af plast og metal (papir)		3.153.384	4.075.604
Indsamling, papir (og pap) ved enfamilieboliger	1.708.337	1.423.614	0
Investeringer i beholdere		19.808.600	19.808.600
Investeringsomkostninger – afskrivning over 10 år		1.980.860	1.980.860
Indkøb og uddeling af poser til madaffald		508.800	508.800
Vask af beholder til madaffald			
Behandling, omlastning og transport til afsætning	5.986.060	7.094.171	7.812.127
Sum	21.945.843	22.895.519	23.112.081
Omkostning kr./bolig	694	720	727
Meromkostning pr bolig		26	33

Økonomi for borgerne

Som beskrevet i tabel 6.2, så kan forventes en stigning i renovationstaksten per bolig på 26 kr. ekskl. moms og 32 kr. inkl. moms ved den anbefalede løsning. Løsningen i Scenarie B er lidt dyrere. Selvom der spares tømning af papirbeholdere, idet dobbeltbeholderen til plast/metal og papir skal tømmes oftere. Samtidig er omkostningerne til afsætning højere, fordi plast og metal indsamles i blandet fraktion, der efterfølgende skal sorteres.

Udviklingen i renovationstakst og den beregnede fremtidige takst med en stigning på 32 kr./husstand/år (20XX) er vist nedenfor.

BILAG A

Der er i dag i alt 2.118 2-hjulede beholdere og 1.966 4-hjulede beholdere ved etageboliger. I nedenstående tabeller er foretaget en beregning af, hvor mange beholdere, der i teorien vil være brug for ved etageboliger, hvis kapaciteten kunne tilpasses efter behovet. Da man ikke kan regne med, at der kan foretages en fuld udnyttelse af beholderkapacitet, er der tillagt 25 %, som bl.a. skyldes, at de 4.000 flerfamiliehuse i små ejendomme skal have opstillet en beholder til hver fraktion, selvom det sandsynligvis i mange tilfælde vil betyde større kapacitet end nødvendigt.

	Indsamlet kg/ etageboliger	Kg/ flerfamiliebolig/ tømning	Liter/kg	Liter pr bolig	Liter i alt	Container- volumen	Antal beholdere	Status
Madaffald	1.159	3,5	2,5	8,8	111.394	240	464	
Plastaffald	164	1,0	33,3	33,2	419.231	600	699	
Metalaffald	116	0,7	25	17,7	223.462	240	931	
Restaffald	5.263	16,0	10	160,3	2.024.346	600	3.374	
I alt 2-hjulede *1,25							1.744	2.239
I alt 4-hjulede * 1,25							4.728	1.966

Der er i forhold til den teoretiske beregning 495 stk. 2-hjulede beholdere mere end behovet tilskriver, hvilket kan omregnes til ca. 200 færre 4-hjulede beholdere end teoretisk beregnet. På den baggrund er der forudsat investering i yderligere ca. 2.500 4-hjulede beholdere.

Det konkrete behov for beholdere vil helt afhænge af lokale forhold, hvorfor de teoretiske tal omsættes til et skøn på "runde tal".

	Type	Antal beholdere
Madaffald	2-hjulede størrelse?	500
Plastaffald	4-hjulede størrelse?	700
Metalaffald	2-hjulede	900
Restaffald	4-hjulede	3.400

BILAG B

Forudsætninger anvendt ved den økonomiske vurdering.

Nuværende ordning	Antal	Bemærkninger
Tømningsfrekvens - restaffald	52	Tømninger pr år
Tømningsfrekvens - papir	10	Tømninger pr år

Anskaffelser	Kr./stk.	
Biospand til indendørs	30	20 kr. pr spand og 10 kr. til uddeling
Dobbeltbeholdere	500	Indkøb og uddeling, og evt. tilbagetagning af gamle beholdere
4-hjulede	2000	Indkøb og uddeling
2-hjulede	450	Indkøb og uddeling
Afskrivningsperiode	10	
Forrentning	3	%

Driftsomkostninger	Kr./ tømn.	Bemærkninger
Afhentning af sæk	10,01	
Container 4-hjulet	18,7	
Container 2-hjulet til dagrenovation	12,13	
Container 2-hjulet til papir	13,89	
Dobbeltbeholdere 240 liter mad/rest	15	
Dobbeltbeholdere 240 liter genanvendelse	15	
Genbrugsstationer glas		
Genbrugsstationer papir		
Øvrigt		
Sække nuværende system	1,87	kr. pr sæk
Indendørs køkkenspand inkl. uddeling	50	kr./stk.
Plastposer til madaffald inkl. uddeling	0,08	kr. pr pose
Antal poser til indendørs	200	pr år
Vask 2-delt 240 liter spand for 2 vask pr år	100	kr. pr år

Tømningsfrekvens	Tømn./år	Bemærkninger
Afhentning mad/rest	26	
Afhentning af mad/rest ved halvårssommerhuse	20	
Afhentning plast og metal	13	
Afhentning plast og metal og papir	17,3	
Afhentning papir, pap og karton	8,7	
Afhentning af papir - ny frekvens	6,5	
Afhentning i midtbyen sække restaffald	52	
Afhentning i midtbyen - genanvendeligt	52	

Behandling	Pris kr./ton	Bemærkninger
Forbrænding	570	
Biobehandling	400	-
Salg papirfraktion inkl. transport	-800	-
Salg papir/papfraktion inkl. transport	-550	
Afsætning glas	-175	
Afsætning plast inkl. balning og transport	1800	
Afsætning metal inkl. transport	-1200	
Sortering plast/metal	800	

Transport	Pris	Bemærkninger
Omlastning	80	kr./ton
Transport	1	kr./t/km
Transport plast og metal ekskl. komprimering	2	kr./t/km
Afstand	km	
Til omlastning	0	
Til biobehandling	100	
Papir og pap til afsætning	50	
Plast og metal til afsætning	100	
Plast/metal til sortering	500	

BILAG C

Beskrivelse af nuværende system

Helsingør Kommunes godt 31.800 husstande er omfattet af den kommunale dagrenovationsordning og får som udgangspunkt afhentet dagrenovation én gang om ugen. Nogle etageboliger har to ugentlige afhentninger og ganske få har tre ugentlige afhentninger.

Til opsamling af dagrenovation benyttes beholdere og sække. Der er et anbefalet minimumsvolumen på 55 liter per husstand. Ekstra dagrenovation medtages i sække, som kan bestilles hos M. Larsen Vognmandsfirma eller købes på Skibstrup Genbrugsplads og i butikker for 25 kr. pr stk. En ekstra sæk med dagrenovation, som skal afhentes, skal placeres ved siden af affaldsstativet senest kl. 06:00 på afhentningsdagen. Sækkene må fyldes til den indvendige streg og ikke mere.

En del af dagrenovationen skal sorteres fra til genanvendelse. Det gælder glas og flasker samt papir. Ifølge Forsyning Helsingør har ca. 90 % af alle enfamilieboliger egen beholder til opsamling af papir.

Ordningen for husstandsindsamling af papir er udvidet til også at omfatte flerfamilieboliger og etageejendomme. Der kan opstilles 660-literscontainer med papirindkast til fælles afbenyttelse.

Øvrige husstande benytter de papircontainere, som er placeret forskellige steder i Helsingør Kommune eller på Skibstrup Genbrugsplads.

Der er opstillet kuber ca. 180 steder over hele kommunen til henholdsvis papir og glas, og data viser, at 80 % af glasmængden indsamles via glaskuber, mens 20 % indsamles fra Skibstrup Genbrugsplads.

Sommerhuse

I sommerhuse hentes dagrenovation forskelligt i sommer- og vinterhalvåret. April-september afhentes der én gang om ugen. Oktober-marts afhentes der én gang om måneden. I vinterhalvåret er det muligt at få afhentet dagrenovation én gang om ugen mod ekstra betaling. Nogle sommerhuse har helårstømning.

Batterier og småt elskrot

Batterier og elskrot afhentes af skraldemanden hos enfamilieboliger, hvis det lægges i en klar 4-litersplasticpose ovenpå låget af affaldsstativet. Sparepærer medtages også af skraldemanden, hvis de er anbragt i posen. Ved etageejendomme med lokal genbrugsplads er der også mulighed for at indsamle batterier og elskrot. Alternativt kan sparepærer og batterier afleveres på genbrugspladsen, ligesom batterier kan afleveres på apoteket og i visse bygge- og supermarkeder. Medicinrester og lignende skal altid afleveres på apotekerne.

Storskrald er større kasserede brugsgenstande fra hjemmet, men ikke dagrenovation. Haveaffald kan komposteres i egen have eller afleveres på genbrugspladsen.

Der hentes storskrald fem gange og haveaffald fire gange årligt. Storskrald og haveaffald skal stilles ud til skel mellem ejendom og fortov/vej inden kl. 07:00 på afhentningsdagen. Der kan også afleveres storskrald og haveaffald på Skibstrup Genbrugsplads.

Ejendomme med flere end seks boliger

Alle ejendomme med 1-6 boliger er med i ordningen for indsamling af storskrald og haveaffald. Ejendomme med flere end seks boliger kan vælge at være med i ordningen. Hvis ejendommen ikke er med i indsamlingsordningen, kan beboerne aflevere storskrald og haveaffald på Skibstrup Genbrugsplads.

Det er administratoren/udlejeren, der skal organisere en ordning for storskrald, og der er forskellige ordninger, alt efter hvor mange beboere der er i ejendommen. Skibstrup Genbrugsplads kan benyttes som supplement.

Større ejendomme/afdelinger med mere end 100 boliger kan søge om fritagelse for benyttelse af og betaling til Skibstrup Genbrugsplads, hvis de etablerer egen lokal genbrugsplads, der kan godkendes af Helsingør Affald. Der er etableret 30 lokale genbrugspladser. Beboere i større ejendomme med egen genbrugsplads skal benytte denne.

Oversigt over beholdertyper og valgmuligheder for enfamilieboliger og sommerhuse

REST / MADAFFALD	PLAST / METAL	PAPIR, PAP OG KARTON	GEBYRER
<p>Alle enfamiliehuse og sommerboliger tildeles 'standard' løsningen, hvis ikke "lille" eller "stor" aktivt vælges (det er ikke muligt helt at fravælge en løsning).</p> <p>Ved helårsboliger tømmes hver 14. dag. Mod betaling af et tillæg, kan der bestilles ugetømning i juni, juli og august.</p> <p>Sommerboliger får tømt hver 14. dag, dog kun en gang om måneden fra 1. oktober til 31. marts. Sommerboliger kan også vælge helårstømning.</p>	<p>Alle enfamiliehuse med helårstømning tildeles 'standard' løsningen. Der samles ikke plast og metal ind i sommerhus-områder.</p> <p>Øvrige muligheder er at vælge en lille beholder eller hvis man har et større behov kan man vælge to små som ikke er rumopdelte. Flere husstande kan også gå sammen om at dele beholdere til plast og metal.</p> <p>Tømmes hver 4. uge.</p>	<p>Papir beholderne bevares som hidtil. Dog bliver det nu muligt også at komme rent karton og mindre stykker pap i papirbeholderen.</p> <p>Papirbeholderen må gerne deles med naboen.</p> <p>Tømmes hver 6. uge.</p>	<p>Gebyret fastsættes alene efter valg af størrelsen på mad- og restaffaldsbeholderen.</p> <p>Jo bedre du sorterer, jo billigere kan det gøres!</p> <p>I øvrigt kan tilkøbes beholdervask op til 2 gange årligt á 50 kr. pr vask.</p> <p>Mod betaling af et gebyr kan beholderene placeres op til 20 eller 50 meter fra skel.</p>
Beholdere			
<p>Lille</p> <p>190 liter 2-delt beholder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Madaffald 40 % (76 liter) • Restaffald 60 % (114 liter) 	<p>Lille</p> <p>190 liter 2-delt beholder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metalaffald 40 % (76 liter) • Plastaffald 60 % (114 liter) 	<p>Et mindre alternativ til standard beholderen kan være at dele med naboen</p>	<p>14 dags tømning Ugentlig sommer tømning Sommerboliger Standplads tillæg: - Op til 20 m - Op til 50 m</p>
<p>Standard</p> <p>240 liter 2-delt beholder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Madaffald 40 % (96 liter) • Restaffald 60 % (144 liter) * 	<p>Standard</p> <p>240 liter 2-delt beholder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metalaffald 40 % (96 liter) • Plastaffald 60 % (144 liter) 	<p>Standard</p> <p>140 liter papirbeholder</p>	<p>14 dags tømning Ugentlig sommer tømning Sommerboliger Standplads tillæg: - Op til 20 m - Op til 50 m</p>
<p>Stor</p> <p>370 liter 2-delt beholder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Madaffald 40 % (148 liter) • Restaffald 60 % (222 liter) 	<p>Beholdere <u>uden</u> rumopdeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 190 eller 240 liter til plastik • 190 eller 240 liter til metal 	<p>Stor</p> <p>240 liter papirbeholder</p>	<p>14 dags tømning Ugentlig sommer tømning Sommerboliger Standplads tillæg: - Op til 20 m - Op til 50 m</p>

*144 liter restaffald til tømning hver 14. dag, svarer til 65 % af volumen af en 110 liters sæk som tømmes ugentligt. Det vurderes at flertallet uden de store udfordringer kan reducere volumen af restaffaldet med 35 % ved udsortering af madaffald, plast og metal.

UDKAST NR. 1

2. december 2010

NOTAT OM EVENTUEL SPONSORAFTALE MED PROFESSIONEL FOD-
BOLDKLUB**HORTEN****1. Indledning**

Helsingør Forsyning har modtaget tilbud om indgåelse af sponsoraftale med den professionelle sportsklub, Elite 3000, Helsingør A/S ("Elite 3000"). Helsingør Forsyning har bedt os vurdere muligheden for at indregne omkostningerne i forbindelse hermed i forsyningstaksterne.

2. Konklusion

Samlet set er det vores vurdering, at forsyningsselskaberne i den nuværende konkurrencesituation og på grund af det kommunale ejerskab kun i begrænset omfang vil kunne få markedsføringsomkostninger godkendt som omkostninger, der er indregningsberettigede i forsyningspriserne.

Vi har ikke foretaget en selvstændig vurdering af, om Helsingør Forsyning A/S kan afholde omkostningerne, da dette selskab også er underlagt begrænsningerne, som følger af det kommunale ejerskab, og af de begrænsede muligheder for at indregne omkostningerne i forsyningstaksterne.

3. Generelle bemærkninger

Kommunalfuldmagtsreglerne giver som udgangspunkt et kommunalt ejet selskab mulighed for at indgå aftale med fx en professionel sportsklub om, at selskabet mod betaling får selskabets navn trykt på spillertrøjer, opstillet reklamebannere til hjemmekampe m.v., da selskabet derved får adgang til at varetage informationsmæssige opgaver, herunder gøre opmærksom på selskabets navn og eksistens.

Det er en forudsætning, at selskabets udgift til sponsoratet skal kunne begrundes sagligt ud fra selskabets interesser, ligesom det er et krav, at aftalen indgås på markedsvilkår. Vi anbefaler derfor, at der – inden forsyningen indgår en sponsoraftale – indhentes dokumentation fra en sagkyndig for, at værdien af de ydelser, som kommunen modtager, mindst svarer til det vederlag, som kommunen betaler. Der bør også tilsikres en vis samtidighed i udvekslingen af ydelserne.

Det er således under visse betingelser muligt for kommunalt ejede selskaber at indgå (gensidige) sponsoraftaler. I det følgende vil vi vurdere, om Helsingør forsyningselskaber er underlagt yderligere begrænsninger for at indgå sponsoraftale.

Da reglerne er forskellige for de enkelte typer af forsyninger, har vi i det følgende kort gennemgået reglerne for forsyningernes muligheder for at indregne udgifter til sponsoraftalen i priserne.

4. Helsingør Varme A/S

På varmforsyningsområdet har prismyndighederne (det tidligere Gas- og Varmeprisudvalg) i to tilfælde taget stilling til varmforsyningsvirksomheders adgang til at indregne sponsorudgifter i priserne.

Afgørelserne fastslår, at udgifter til en sponsorkontrakt som udgangspunkt kan side-stilles med øvrige markedsføringsomkostninger. Disse omkostninger vil efter om-stændighederne kunne anses for indregningsberettigede omkostninger efter varme-forsyningsloven. Det fremgår dog forudsætningsvist af afgørelserne, at der bør være en klar sammenhæng mellem på den ene side konkurrencesituatio-nen/kundepotentialet for forsyningsvirksomheden og på den anden side størrelsen af markedsføringsomkostningerne. Hvis der således er tale om en forsyningsvirk-somhed, som ikke er i en reel konkurrencesituation og dermed ikke har noget poten-tiale for at vinde nye kunder i konkurrence med øvrige forsyningskilder, vil markeds-føringsomkostninger (ud over muligvis det rent bagatelagtige) således næppe kunne anses som indregningsberettigede omkostninger.

Fastholdelse af kundekredsen kan naturligvis også være et sagligt kriterium for anvendelse af markedsføringsomkostninger, men det må forudsætte konkurrencefor-hold af en vis karakter.

5. Helsingør Elforsyning

Elforsyningen er undergivet en såkaldt indtægtsrammeregulering. Elforsyningens indtægtsramme fastsættes dog også på grundlag af virksomhedens nødvendige om-kostninger, jf. elforsyningslovens § 70, jf. § 69.

Det er som udgangspunkt ikke muligt at indregne nye driftsomkostninger, herunder til markedsføring, i indtægtsrammen for elforsyningen. Hvis forsyningen imidlertid på grund af ekstraordinære effektiviseringer har færre omkostninger, end der er dækning for i indtægtsrammen, vil der umiddelbart være relativt vide rammer for anvendelse af den ledige indtægtsramme.

6. Helsingør Vand og Helsingør Kloak (vandselskaberne)

Det følger af vandsektorloven, at vandselskaberne alene kan udføre vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter. Vandselskaberne kan dog – i ret begrænset omfang – deltage i anden virksomhed, når denne anden virksomhed har nær tilknytning til forsyningsvirksomheden. Udøves disse aktiviteter i vandselskabet må den samlede omsætning ikke overstige 2 mio. kr. årligt. Hvis aktiviteterne udøves i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar, er der mulighed for at have aktiviteter med en samlet større omsætning. Der foreligger endnu kun et udkast til bekendtgørelse om vand-selskabers deltagelse i andre aktiviteter. Andre aktiviteter end vand- og spildevands-forsyningsaktiviteter skal udøves på kommercielle vilkår.

HORTEN

Det er usikkert, om markedsføringsomkostninger vil kunne indregnes i forbrugertaksterne. Horten har tidligere uformelt kontaktet By- og Landskabsstyrelsen med en generel forespørgsel vedrørende muligheden for at indregne markedsføringsomkostninger i forbrugertaksterne vedrørende vand- og spildevandforsyning. Styrelsen gav i den forbindelse udtryk for, at man henset til den manglende konkurrencesituation på de to forsyningsområder ikke anså markedsføring som en indregningsberettiget omkostning.

7. Helsingør Affald

Kommunalbestyrelsens fastsættelse af affaldsgebyrer er underlagt princippet om hvile-i-sig-selv, hvilket grundlæggende betyder, at de virksomheder, der er omfattet heraf, kan indregne *nødvendige omkostninger* ved driften af den pågældende forsyningsvirksomhed i forbrugertaksterne. Omkostningerne skal kunne begrundes sagligt i relation til selskabets interesser, herunder at der er rimeligt forhold mellem størrelsen af udgifterne og udgifternes formål.

Også her må det antages, at der skal foreligge en egentlig konkurrencesituation, før omkostninger til markedsføring kan anses som nødvendige.

7. Samlet vurdering af forsyningselskabernes mulighed for at indregne sponsor-/markedsføringsomkostninger i priserne

Samlet set er det vores vurdering, at forsyningselskaberne i den nuværende konkurrencesituation kun i ret begrænset omfang vil kunne få markedsføringsomkostninger godkendt som omkostninger, der er indregningsberettigede i forsyningspriserne.

En sponsoraftale vil i et vist omfang kunne medvirke til opfyldelse af forsyningselskabernes oplysningspligt og rådgivning af kunder, for eksempel påhviler det el- og varmforsyningsvirksomhederne at sikre, at forbrugerne oplyses om mulighederne for energibesparelser, ligesom vandforsyningsloven tillader, at udgifter til rådgivning af kunder om vandbesparelser indregnes i taksterne.

Vi har ikke grundlaget for at foretage en nærmere vurdering af, hvor stor en del af sponsoromkostningerne, der i givet fald – som et led i oplysning om henholdsvis energi- og vandbesparelser – vil kunne indregnes i forsyningernes takster. Der vil dog skulle tages hensyn til de allerede igangværende tiltag og omkostningerne forbundet hermed.

Indregningen af sådanne omkostninger i taksterne må generelt betragtet antages at stille større krav til modydelsen for sponsoratet, end hvis sponsoratet sker af rent markedsføringsmæssige hensyn.

**ALMINDELIGE BESTEMMELSER
FOR FJERNVARME
Forsyning Helsingør Varme A/S**

Indholdsfortegnelse

ALMINDELIGE BESTEMMELSER FOR FJERNVARMELEVERING.....	3
1. Gyldighedsområde og definitioner m.v.....	3
2. Etablering/ændring af fjernvarmeforsyning.....	4
3. Drift og vedligeholdelse af anlæg	7
4. Tariffer	9
5. Måling af fjernvarmeforbrug, herunder anvendelse af fjernaflæsning.....	9
6. Betaling m.v.....	11
7. Tilsyns – og klagemyndighed m.v.	11
8. Ikrafttræden og ændring af bestemmelserne	12

ALMINDELIGE BESTEMMELSER FOR FJERNVARMELEVERING

1. Gyldighedsområde og definitioner m.v

- 1.1 Almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering er gældende for leveringsforholdet mellem Forsyning Helsingør Varme A/S, Haderslevvej 25, 3000 Helsingør og ejeren af ejendommen, der efter eget ønske eller ved tilslutningspligt er tilsluttet fjernvarmeforsyningen, samt for lejere, hvor der i henhold til 1.2 er aftalt et direkte kundeforhold.

Efterfølgende benævnes forsyningsselskabet som Forsyning Helsingør Varme A/S og ejeren samt lejere med et direkte kundeforhold som kunden.

- 1.2 Hvor det er teknisk gennemførligt, dvs. hvor der til den enkelte kunde findes et selvstændigt stik med mulighed for aflukning samt en selvstændig varmemåler, der ejes af Forsyning Helsingør Varme A/S, skal betaling for varme - på ejerens anmodning - ske i et direkte kundeforhold mellem Forsyning Helsingør Varme A/S og kunden, uanset om kunden er ejer, andelsbolighaver eller lejer.

Hæftelse for betaling af lejeres/andelsbolighavers løbende betalinger kan ikke pålægges ejendommens ejer.

Øvrige leveringsforhold mellem en ejer og dennes lejere er Forsyning Helsingør Varme A/S uvedkommende.

- 1.3 Det retslige forhold mellem Forsyning Helsingør Varme A/S og kunden er foruden gennem "Almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering" fastlagt gennem "Vedtægter" (forbrugerede fjernvarmeverker), "Tekniske bestemmelser for fjernvarmelevering", "Takstblad", "Aftale om fjernvarmelevering" og "Velkomstbrev".

- 1.4 Der henvises i øvrigt også til de til enhver tid gældende fælles leveringsbetingelser for Forsyning Helsingør A/S, der er tilgængeligt på Forsyning Helsingørs hjemmeside www.fh.dk, hvorfra det kan downloades.

2. Etablering/ændring af fjernvarmeforsyning

- 2.1 Såfremt andet ikke er fastsat i den kommunale varmeplanlægning, og såfremt tekniske og økonomiske hensyn ikke er til hinder herfor, kan der etableres fjernvarmeforsyning. Forsyning Helsingør Varme A/S afgør i de enkelte tilfælde, om tilslutning kan finde sted.
- 2.2 Anmodning om en ejendoms tilslutning til fjernvarmeforsyningen fremsendes skriftligt til Forsyning Helsingør Varme A/S af ejeren af ejendommen. I områder med tilslutningspligt giver kommunen pålæg om, hvornår tilslutning senest skal finde sted.
- 2.3 Ejeren stiller den fornødne plads til rådighed til brug for etablering af hovedhaner og hovedmålerarrangement m.v. Der må sikres Forsyning Helsingør Varme A/S let adgang til måleraflysning og vedligeholdelse, jf. 5.1.
- 2.4 Hvis det er nødvendigt at ændre interne ledninger m.v. på ejendommens område, for at fjernvarmestikledningen kan etableres, skal dette ske på ejerens foranledning, og omkostningerne hertil påhviler ejeren.
- 2.5 Forsyning Helsingør Varme A/S er efter nærmere aftale berettiget til at føre fjernvarmeledninger gennem ejendommens grund, kælder m.v. til forsyning af ejendommen samt til eventuel forsyning af andre ejendomme, for så vidt der derved ikke skabes væsentlige hindringer for rummenes eller grundens udnyttelse.

Forsyning Helsingør Varme A/S etablerer og vedligeholder dette ledningsnet. Forsyning Helsingør Varme A/S er ansvarlig for skader, der sker som følge af dette ledningsnets etablering, drift og vedligeholdelse, hvorfor Forsyning Helsingør Varme A/S til enhver tid skal have adgang til at foretage de nødvendige eftersyn og reparationer.

Er der tale om væsentlige og omfattende hindringer for rummenes eller grundens udnyttelse, og der derfor ikke kan opnås aftale, kan Forsyning Helsingør Varme A/S anvende ekspropriationsreglerne i varmeforsyningsloven.

2.5.1. Videreførsel af stikledning

Det er ikke tilladt kunden at bygge ovenpå stikledningen eller at ændre terræn over/omkring stikledningen i væsentligt omfang. Må kunden nødvendigvis foretage tilbygning over stikledningen, overgår stikledningen til husets interne installation, og der etableres hovedhaner og måler i skab ved den nye tilbygning for kundens regning.

Hvis kunden ønsker at foretage til- eller nybygning på en sådan måde, at de eksisterende fjernvarmeledninger til forsyning af andre fjernvarmeforbrugere er til hindring herfor, skal Forsyning Helsingør Varme A/S udføre og bekoste de herved nødvendige ændringer, med mindre der er ydet ulempegodtgørelse for ledningernes tilstedeværelse. Kunden er i alle tilfælde forpligtet til at anvise en anden egnet placering på ejendommen.

Det er kundens ansvar, at stikledning og installation til en hver tid efter etableringen opfylder de almindelige og tekniske leveringsbestemmelser for Forsyning Helsingør Varme A/S.

Giver forhold hos kunden anledning til flytning af stikledningen, udføres arbejdet af Forsyning Helsingør Varme A/S efter aftale med ejeren og for dennes regning, jf. 2.10

Tilslutningsbidrag

- 2.6 Ejeren betaler tilslutningsbidrag, jf. Forsyning Helsingør Varme A/S takstblad, for at blive tilsluttet varmforsyningen. Bidragene skal betales, inden stikledningen etableres.

Standard investeringsbidrag

- 2.7 Forsyning Helsingør Varme A/S anvender regler fastsat i en vejledning om standardtariffer udarbejdet af Dansk Fjernvarme. Energitilsynet har principielt taget stilling til disse standardtariffer, hvilket betyder, at anmeldelser, der følger standardtarifferne, godkendes uden særlig efterprøvelse. Der foretages en automatisk regulering af disse tariffer, jf. Energistilsynets afgørelse af 31. oktober 2005.
- 2.8 Såfremt der i ejendommen ønskes foretaget ændringer, som har indflydelse på beregning af investeringsbidraget, har ejeren pligt til, inden ændringen, skriftligt at meddele dette til Forsyning Helsingør Varme A/S. I sådanne tilfælde kan Forsyning Helsingør Varme A/S opkræve supplerende investeringsbidrag. Forsyning Helsingør Varme A/S forbeholder sig ret til at foretage kontrolopmåling.

Byggemodningsbidrag

- 2.9 Forsyning Helsingør Varme A/S bestyrelse/ledelse kan beslutte, at der skal opkræves byggemodningsbidrag i forbindelse med nye udstykningsområder. Byggemodningsbidragets størrelse afhænger af de konkrete forhold i forbindelse med den enkelte byggemodning, men kan maksimalt udgøre Forsyning Helsingør Varme A/S faktiske omkostninger til etablering af hovedledninger i udstykningsområdet. Evt. opkrævning af byggemodningsbidrag vil fremgå af Forsyning Helsingør Varme A/S takstblad og skal betales inden etablering af hovedledningen.

Stikledning/stikledningsbidrag

- 2.10 Det ledningsnet, der etableres fra hovedledningen/fordelingsledningen til ejendommens hovedhaner, benævnes i det følgende som "stikledningen".

Forsyning Helsingør Varme A/S fastsætter stikledningens placering efter aftale med ejeren, under hensyntagen til tekniske forhold. Bidraget skal betales, inden stikledningen etableres.

- 2.11 Stikledningen afsluttes umiddelbart inden for ejendommens ydermur med hovedhaner i ejendommens varmerum eller et andet let tilgængeligt rum. Stikledningen inkl. hovedhaner etableres, ejes og vedligeholdes af Forsyning Helsingør Varme A/S.
- 2.12 Forsyning Helsingør Varme A/S kan etablere fælles stikledning til flere ejendomme med selvstændige varmemålere, hvis Forsyning Helsingør Varme A/S finder det hensigtsmæssigt.
- 2.13 Varmeveksleren anskaffes og vedligeholdes af kunden, hvis varmeffekten er mindre end 36 kW. Denne forsyningsaftale benævnes **Type B**.

Ved en varmeeffekt større end 36 kW kan kunden vælge at lade Forsyning Helsingør Varme A/S levere, eje og vedligeholde varmeveksleren. Produkt, størrelse m.v. bestemmes af Forsyning Helsingør Varme A/S. Denne forsyningsaftale benævnes **Type A**. Vekslerstørrelse beregnes ud fra fjernvarme temperatursæt angivet i DS469, medmindre kunden eller dennes rådgiver (Autoriseret VVS'er eller ingeniør) specifikt påpeger forhold, som giver grund til andet temperatursæt.

2.14 Hvis en stikledning ved forøget varmebehov bliver for lille, omlægges den af Forsyning Helsingør Varme A/S efter nærmere aftale med kunden. De faktiske udgifter hertil betales af kunden.

2.15 Forsyning Helsingør Varme A/S har til enhver tid ret til at reparere eller udskifte ledningsnet på en kundens ejendom.

Efter udførte anlægs- og reparationsarbejder foretager Forsyning Helsingør Varme A/S retablering i henhold til "Tekniske bestemmelser for fjernvarmelevering" og tilnærmelsesvis til samme standard som før arbejdets påbegyndelse.

2.16 Ejerskifte

Den hidtidige ejer er forpligtet til at betale såvel faste bidrag som forbrugsbidrag efter måler, indtil ejerforholdet ophører eller overgår til den nye ejer. Den hidtidige ejer skal drage omsorg for, at den nye ejer indtræder i den hidtidige ejers forpligtelser over for FH, med de rettigheder og pligter der følger af værkets vedtægter, almindelige leveringsbestemmelser mv.

Hvor der er etableret et direkte kundeforhold, jf. 1.1 og 1.2, mellem Forsyning Helsingør Varme A/S og en lejer som kunde, skal lejerskifte ligeledes meddeles skriftligt af ejer til FH før lejerskiftet. Den hidtidige lejer er forpligtet til at betale såvel faste bidrag som variable bidrag efter måler i henhold til Forsyning Helsingørs opgørelse, indtil slutaflæsning er foretaget i forbindelse med fraflytningen.

Såfremt der ikke modtages meddelelse om ny lejer, er ejeren forpligtet til at betale såvel faste bidrag som variable bidrag efter måler, indtil FH modtager meddelelse om ny lejer.

For yderligere oplysninger og forhold henvises til fælles leveringsbetingelser, der findes på Forsyning Helsingørs hjemmeside, www.fh.dk.

2.17 Udtrædelsesvilkår

Ejere kan udtræde af Forsyning Helsingør Varme A/S med 18 måneders skriftligt varsel til et regnskabsårs udløb.

Udtræden er dog til enhver tid begrænset af lovgivningen og offentlige myndigheders beslutninger.

2.18 På udtrædelsestidspunktet har ejeren pligt til at betale:

- a. Skyldige beløb i henhold til årsopgørelsen
- b. Eventuelt skyldige bidrag
- c. Et beløb til dækning af udgifter ved afbrydelse af stikledningen ved fordelingsledningen, nedtagning af måler og andet tilhørende selskabet

- d. Forsyning Helsingør Varme A/S omkostninger ved eventuel fjernelse af selskabets ledninger på den udtrædendes ejendom i det omfang sådanne ledninger alene vedrører den udtrædendes varmforsyning.
- e. Beløb svarende til den nedskrevne andel af stikledingen anskaffelsværdi

Hvis det ikke er muligt at overdrage den kapacitet, der er blevet ledig, til nye kunder, kan der endvidere hos den udtrædende kunde opkræves:

- f. En godtgørelse for udtrædelse. Godtgørelsen opgøres på opsigelsestidspunktet på grundlag af den senest anmeldte priseftervisning til Energitilsynet. Godtgørelsen beregnes som den udtrædendes andel af Forsyning Helsingør Varme A/S samlede anlægsudgifter med fradrag af de afskrivninger, der har været indregnet i priserne.

Den udtrædendes andel af Forsyning Helsingør Varme A/S anlægsudgifter, med fradrag af foretagne afskrivninger, beregnes på grundlag af den udtrædende ejers andel af Forsyning Helsingør Varme A/S samlede registrerede tilslutningsværdi, afgiftspligtige areal, rumfang, hedeflade etc., i regnskabsåret inden opsigelsen.

- 2.19 En udtrædende ejer har ikke krav på nogen andel af Forsyning Helsingør Varme A/S formue.
- 2.20 Hvis leveringsforholdet ophører, har Forsyning Helsingør Varme A/S efter nærmere aftale ret til at lade ledningsnettet blive liggende, og har fortsat adgang til drift, eftersyn og reparation af dette. Hvis ledningsnettets forbliven medfører væsentlige og omfattende hindringer for rummenes eller grundens udnyttelse, og der derfor ikke kan opnås en aftale, kan ekspropriationsreglerne i varmforsyningsloven anvendes.

3. Drift og vedligeholdelse af anlæg

- 3.1 Varmen leveres som cirkulerende varmt vand (fjernvarmevand), med en temperatur, der af Forsyning Helsingør Varme A/S kan reguleres såvel efter årstiderne som indenfor døgnet, jf. "Tekniske bestemmelser for fjernvarmelevering".
- 3.2 Fjernvarmevandet må kun benyttes til cirkulering i ejendommens varmeinstallation. kunden er ansvarlig for, at der ikke sker aftapning eller spild af fjernvarmevand fra anlægget.
- 3.3 Ejendommens varmeinstallation (varmeanlæg og vandvarmer respektive varmeveksler) skal dimensioneres, styres, reguleres og overvåges således, at fjernvarmevandet afkøles i henhold til "Tekniske bestemmelser for fjernvarmelevering".
- 3.4 Kunden er ansvarlig for, at ejendommens varmeinstallation holdes i forsvarlig stand med hensyn til sikkerhed, drift og regulering. Såfremt kunden udviser uagtsomhed ved vedligeholdelse eller pasning af anlægget, således at der derved påføres Forsyning Helsingør Varme A/S tab eller ulemper, og kunden ikke efter henstilling retter de påtalte forhold, er Forsyning Helsingør Varme A/S berettiget til at bringe forholdene i orden for kundens regning, og tillige, hvis sikkerhedsmæssige grunde taler herfor, at afbryde fjernvarmforsyningen, indtil forholdene er bragt i orden.

- 3.5 Til enhver udførelse af arbejder på ejendommens varmeinstallation bør anvendes firmaer med autorisation som VVS-installatør, der tillige er registreret i Fjernvarmebranchen registreringsordning for servicemontører (også kaldet FjR-ordningen).
- 3.6 Forsyning Helsingør Varme A/S har pligt til at søge opretholdt en regelmæssig forsyning med fjernvarme til rumopvarmning og fremstilling af varmt brugsvand. Forsyning Helsingør Varme A/S forbeholder sig ret til, så vidt muligt med forudgående varsel, at standse forsyningen ved udførelse af nyttilslutninger, ledningsændringer og reparationer. Større ledningsarbejder vil så vidt muligt blive udført uden for den egentlige fyringssæson. Kortvarige, nødvendige afbrydelser i forbindelse med havari kan foretages uden varsel. I tilfælde af varmeafbrydelse og andre tilfælde af ikke kontraktmæssig levering i forbrugerkøb gælder købelovens og aftalelovens regler, og Forsyning Helsingør Varme A/S er ansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Over for erhvervsdrivende er Forsyning Helsingør Varme A/S *ikke* ansvarlig for driftstab, ej heller for avancetab eller andet indirekte tab, med mindre der foreligger forsæt eller grov uagtsomhed fra Forsyning Helsingør Varme A/S side. Erhvervsdrivende opfordres derfor til at tegne driftstabsforsikring.
- 3.7 Forsyning Helsingør Varme A/S personale er i rimeligt omfang til rådighed for kunden med information om fjernvarmeanlæggets etablering, drift og betjening samt påvisning af eventuelle fejl.
- 3.8 Forsyning Helsingør Varme A/S personale skal, så længe ejendommen er tilsluttet fjernvarmeforsyningen, mod behørig legitimation, til enhver tid have adgang til alle dele af ejendommens varmeanlæg for eftersyn, trykprøvning, aflæsning samt afbrydelse.
- 3.9 Kunden er - såfremt det skyldes fejl eller forsømmelser fra hans side - ansvarlig for beskadigelse af Forsyning Helsingør Varme A/S ejendom.
- 3.10 Forsyning Helsingør Varme A/S er til enhver tid berettiget til at ændre leveringskonditioner, f.eks. ændring af tryk og temperatur, som myndighederne foreskriver eller anbefaler.

Leveringsændringer skal meddeles både til lejere med direkte kundeforhold og til ejer med et varsel, jf. 8.3.

Såfremt de ovenfor nævnte ændringer vil kræve forandring af installationer tilhørende ejeren, påhviler udgifterne hertil denne.

Påføres ejendommen herved urimelige forsyningsforhold eller udgifter, skal ejeren være berettiget til at udtræde af Forsyning Helsingør Varme A/S, uden at der derved skal betales udtrædelses godtgørelse eller afbrydelsesomkostninger.

4. Tariffer

- 4.1 Afregning af bidrag af enhver art, der indgår som led i fjernvarmeforsyningen, finder sted efter de til enhver tid gældende og til Energitilsynet anmeldte tariffer.

Forsyning Helsingør Varme A/S udarbejder tariffer under hensyntagen til Energitilsynets retningslinjer om kostægte tariffastsættelse, og tarifferne vil til enhver tid fremgå af Forsyning Helsingør Varme A/S taksblad.

- 4.2 Kunden er forpligtet til at meddele Forsyning Helsingør Varme A/S enhver ændring, der har indflydelse på afregningen.
- 4.3 Forsyning Helsingør Varme A/S er forpligtet til at oplyse såvel ejer som lejer med direkte kundeforhold om tariffer og om ændringer af disse.

5. Måling af fjernvarmeforbrug, herunder anvendelse af fjernaflæsning

- 5.1 Forsyning Helsingør Varme A/S leverer det for afregning mellem kunde og Forsyning Helsingør Varme A/S nødvendige måleudstyr og bestemmer målerens antal, størrelse, type og placering og skal have fri og uhindret adgang til måleren.

- 5.2 Uden Forsyning Helsingør Varme A/S godkendelse må hovedmålere ikke flyttes. De ved hovedmålere og hovedhaner anbragte plomber må kun brydes af Forsyning Helsingør Varme A/S personale eller af Forsyning Helsingør Varme A/S dertil bemyndigede personer.

- 5.3 Den leverede måler er kalibreret og verificeret af akkrediteret laboratorium inden levering hos kunden.

- 5.4 Hovedmålere anses for at vise rigtigt, når disse ved afprøvning inden for deres måleområde har en maksimal afvigelse, som ikke overskrider de i fastsatte maksimalt tilladelige afvigelser for målere og/eller i henhold til de i DS/EN nr. 1434 angivne grænseværdier. Kunden har til enhver tid ret til at forlange måleren kontrolleret ved tvivl om evt. målerfejl. Hvis målerens visning ligger indenfor de acceptable grænser for målerunøjagtighed, afholder kunden eller den, der har ønsket afprøvningen omkostningerne til prøvningen. Hvis målerens visning ligger udenfor de acceptable grænser for målerunøjagtighed, afholder Forsyning Helsingør omkostningerne til prøvning.

Er der fejl ved målingen eller klar uoverensstemmelse mellem det af måleren registrerede og det sandsynlige forbrug, kontrolleres måleren for eventuelle fejl. Forsyning Helsingør fastsætter i det tilfælde forbruget efter de til enhver tid gældende regler for beregnet forbrug. Betalingen reguleres i overensstemmelse hermed. Såfremt kunden kan dokumentere, at forbruget har været atypisk i afregningsperioden, tager Forsyning Helsingør hensyn til det i fastsættelsen af forbruget.

Reklamationer over et for stort forbrug meddeles skriftligt til Forsyning Helsingør snarest efter, at et sådant forbrug er konstateret.

- 5.5 Måleren betragtes som en del af ejendommen. Kunden er forpligtet til at lade måleren være omfattet af ejendommens brandforsikring.

Har Forsyning Helsingør ikke fået adgang til en måler, kan Forsyning Helsingør kræve adgang med fogedens hjælp. Kan adgang til måler kun opnås med fogedens hjælp, skal kunden betale de omkostninger, der er forbundet hermed.

Forsyning Helsingør er berettiget til at udskifte målere, når Forsyning Helsingør vurderer, det er påkrævet.

Såfremt kunden tror eller har kendskab til, at måleren er beskadiget, registrerer forkert eller står stille, skal kunden omgående underrette Forsyning Helsingør herom.

5.6 Fjernaflæsning af målere

Forsyning Helsingør Varme A/S anvender, hvor det vurderes muligt, fjernaflæsning af målere. Ved fjernaflæsning forstås enhver form for aflæsning af måleren, der kan foretages af forsyningens personale uden kundens medvirken.

Kunden skal, hvor dette kan gøres uden gener og uden udgift for kunden, give mulighed for dataoverførsel gennem kundens adgang til telenet, bredbånd el. lign.

Kunden kan ikke kræve, at Forsyning Helsingør betaler for anvendelse af kundens adgang til telenet, bredbånd el. lign. til brug for fjernaflæsning.

Forsyning Helsingør foretager selv aflæsning ved installationer, hvor måleren er fjernaflæst. Af hensyn til sikring af bl.a. energioptimering og øget forsyningssikkerhed, foretager Forsyning Helsingør hyppige fjernaflæsninger.

Kunden vil blive informeret om tidspunktet for årsaflysningen til brug for afregning af kunden. Dette vil ske f.eks. via forudgående aconto regning, dagspressen, samt Forsyning Helsingørs hjemmeside www.fh.dk. Efter fjernaflæsningen er foretaget, vil kunden blive underrettet om resultatet via årsafregningen.

Kunden kan endvidere løbende indhente aflæsningsoplysninger på Forsyning Helsingørs hjemmeside.

Konstateres der afvigelse mellem målerens stand på tællerværket og den fjernaflæste værdi, er det målerens tællerværk, der er gældende. Det vil da være måleren hos kunden, som forbruget skal afregnes efter.

5.7 Personoplysninger indhentet i forbindelse med fjernaflæsning

Forsyning Helsingør har via fjernaflæsning adgang til at indhente og behandle visse personoplysninger om kunden. Forsyningens indhentning og behandling af oplysninger sker i overensstemmelse med de gældende regler for behandling af personoplysninger (pt. lov om behandling af personoplysninger, lov nr. 429 af 31. maj 2000, med senere ændringer). Forsyning Helsingørs behandling af personoplysninger og data, der er fremkommet via fjernaflæsning, sker således i overensstemmelse med reglerne om god databehandlings-sik.

De indsamlede oplysninger og data slettes eller anonymiseres, når de ikke længere er relevante for Forsyning Helsingør.

For mere information om Forsyning Helsingørs persondatapolitik, se Forsyning Helsingørs hjemmeside www.fh.dk.

6. Betaling m.v.

For oplysninger om betalingsbetingelser, restance, inddrivelse henvises til fælles leveringsbetingelser, som kan ses og downloades på Forsyning Helsingørs hjemmeside www.fh.dk

7. Tilsyns – og klagemyndighed m.v.

For god ordens skyld skal nævnes, at Tilsyns- og klagemyndigheden på energiområdet er:

Energitilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Energitilsynet varetager tilsyns- og klagefunktionen på energiområdet efter energiforsyningslovene, hvilket vil sige kontrol med priser og generelle leveringsbestemmelser.

Energiklagenævnet
Frederiksborggade 15
1360 København K

Energiklagenævnet behandler klager over myndighedsafgørelser i enkeltsager. Energiklagenævnets afgørelser er endelige administrative afgørelser.

Forbrugerklager kan rettes til:
Ankenævnet på Energiområdet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Ankenævnet på Energiområdet varetager de konkrete civilretlige forbrugerklager, som eksempelvis klager over målere, restanceinddrivelse, flytteafregning, ejerskifte m.v.

8. Ikrafttræden og ændring af bestemmelserne

8.1 Nærværende "Almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering" er vedtaget af:

Bestyrelsen for Forsyning Helsingør Varme A/S den 14. december 2016
og anmeldt til Energitilsynet den 16. december 2016.

Bestemmelserne træder i kraft den 01. januar 2017.

8.2 Forsyning Helsingør Varme A/S er til enhver tid berettiget til at foretage ændringer i bestemmelserne.

8.3 Ændringer

Meddelelse om ændringer af "Vedtægter", "Almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering", "Tekniske leveringsbestemmelser" og "Takstblad" sker ved direkte henvendelse til ejer/lejer. Meddelelse herom gives pr. brev eller via opkrævninger/regningerne.

Aktuel information om Forsyning Helsingør Varme A/S til enhver tid gældende vedtægter m.v. kan ses på Forsyning Helsingørs hjemmeside www.fh.dk eller fås ved henvendelse til Forsyning Helsingør Varme A/S.

SEPTEMBER 2018

FORSYNING FOR FREMtiden

- EN FORSYNINGSSEKTOR FOR
BORGERE OG VIRKSOMHEDER

#Heltændsplan

REGJERINGEN

FORSYNING FOR FREMTIDEN

- EN FORSYNINGSSEKTOR FOR BORGERE OG VIRKSOMHEDER

Få et samlet overblik over
Helhedsplan - for et stærkere Danmark
på regeringen.dk

#Helhedsplan

Kapitel 1

1. Forsyning for fremtiden	6
2. Effektive forsyningssektorer er afgørende for vækst og velstand i Danmark	10
3. Betydeligt effektiviseringspotentiale	12
4. Principper for fremtidig regulering af forsyningssektoren	16
Princip 1 - Konkurrenceudsættelse af ikke-monopolopgaver	18
Princip 2 - Incitamentsbaseret økonomisk regulering af naturlige monopoler	20
Princip 3 - God selskabsledelse	23
Princip 4 - Robust regulering af forsyningsikkerhed, miljøbeskyttelse og sundhed	25
Princip 5 - Et effektivt og transparent tilsyn	28
5. Tiltag på forsyningsområdet	29
Ny økonomisk regulering af eldistributionsektoren	30
Ny økonomisk regulering af Energinet.dk og bedre investeringer	32
Konsolidering og ny regulering af gassektoren	35
Bedre incitamenter til investeringer i fjernvarmesektoren	38
Forbedret regulering af fjernkølingssektoren	44
Styrkede incitamenter i drikkevands- og spildevandssektoren	46
Konkurrenceudsættelse af affaldssektoren	48
God selskabsledelse i forsyningssektoren	50
En robust regulering af forsyningsikkerheden	51
Et effektivt og transparent tilsyn	54
Styrket incitament til konsolidering	56
Lige konkurrencevilkår i forsyningssektoren	57
Selskabsgørelse og skattepligt	58
Konkurrenceudsættelse af energiselskabernes energisparsindsats	60
En mere gennemsigtig forsyningssektor	61
Ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi 2016-2020	62
Aftalebaseret regulering	64

”Danmarkshistoriens første forsyningsstrategi”

Regeringen er stolt af at kunne lancere Danmarks første samlede strategiske ramme for forsyning til de danske husstande og virksomheder. Strategien favner både forsyning med energi, fjernvarme og vand samt håndtering af affald og spildevand. Det er første gang, at forsyningsområderne bliver betragtet som én samlet sektor.

Vi er i færd med at opbygge fremtidens forsyning. En sektor, som skaber værdi på flere forskellige bundlinjer. Den økonomiske bundlinje for husholdninger og virksomheder. Den samfundsmæssige bundlinje med forsyningssektoren som leverandør af kritisk infrastruktur og service til hele landet, så vi skaber et Danmark i balance. Og endelig forsyningssektorens egen bundlinje, hvor det handler om udvikling og fremtidssikring af forsyningssektoren.

Vi ønsker at give danskerne en effektiv og sammenhængende forsyningssektor med selskaber, der agerer på lige vilkår, uanset hvilken type ejerskab, der er tale om. Derudover ønsker vi en sektor med høj forsyningsikkerhed, høj miljøbeskyttelse, høje sundhedsstandarder, lave priser og bedre produkter gennem teknologiudvikling.

Ved at modernisere forsyningssektoren kan vi realisere et samlet effektiviseringspotentiale på 5,9 mia. kr. i 2025. Det vil sikre lave priser for husholdninger og virksomheder, fremtidssikre forsyningssektoren og gøre Danmark 5½ mia. kr. rigere, end vi ellers ville have været.

I forbindelse med udarbejdelsen af strategien har vi været i god dialog og haft et godt samarbejde med forsyningssektoren. Dele af sektoren bygger på årtier af frivilligt arbejde, lokalt engagement og ildsjæle i bestyrelserne på fx vandværker og fjernvarmeselskaber over hele landet. Dette engagement skal vi værne om og bygge på – også i fremtidens forsyningssektor.

Regeringen vil effektivisere, ikke privatisere forsyningssektorerne. Ejerskabet blander vi os ikke i. Regeringen anerkender kommunernes indsats og interesser i sektoren. Forsyningsydelse er vigtige for borgerne, og derfor skal kommunerne også kunne varetage forsyningsopgaver. Men der skal samtidig være fokus på god selskabsledelse i overensstemmelse med de principper, som ligger til grund for Selskabsloven og gælder for statslige og private selskaber.

Arbejdet med strategien er udført med blik for sektorernes vilkår og betingelser. Effektiviseringspotentialet i en sektor er netop et udtryk for, at selskaberne har vidt forskellige forudsætninger for at løse deres opgaver. Og det resulterer alt andet lige i varierende priser for de danske forsyningskunder. Men forsyningskunderne kan ikke uden videre skifte forsyningselskab, ligesom man kan skifte mobilselskab eller handle i et andet supermarked.

Derfor tager forsyningsstrategien udgangspunkt i selskabernes kunder – nemlig forbrugerne. Effektiviseringerne skal først og fremmest komme forbrugerne til gode, i takt med at vi udvikler og fremtidssikrer forsyningssektoren.

Vi ser frem til at realisere fremtidens forsyning i fortsat god dialog og samarbejde med sektoren.

Lars Chr. Lilleholt

Energi-, forsynings- og klimaminister

1. Forsyning for fremtiden

Både borgere og virksomheder er afhængige af, at vores forsyningssektorer fungerer – fx når vi bruger vand, tænder lyset eller bruger internettet. Og som forbrugere er vi afhængige af, at der stilles høje krav til forsyningsikkerhed, miljøbeskyttelse og sundhed, som vi kan have tillid til bliver overholdt.

Udgifter til forsyningsydelser fylder meget i almindelige husholdningers økonomi. En gennemsnitlig dansk husholdning bruger fx ca. 37.000 kr. på forsyningsydelser om året, hvilket omtrent svarer til en husholdnings udgifter til fødevarer.

Tilsvarende udgør udgifter til forsyningsydelser for mange virksomheder – særligt for de energiintensive produktionsvirksomheder – en stor del af de samlede omkostninger i produktionen.

I 2014 aftalte et bredt flertal i Folketinget, at forsyningssektoren skal effektiviseres med 3,3 mia. kr. frem mod 2020. Forsyningssektoren skal dog fortsat effektivisere efter 2020. Derfor sætter regeringen nu et ambitiøst mål om, at forsyningssektorerne samlet skal realisere et effektiviseringspotentiale på 5,9 mia. kr. årligt i 2025¹, hvori det allerede besluttede effektiviseringskrav på 3,3 mia. kr. er indeholdt.

Det skal skabe grundlag for lavere priser på forsyningsydelser og vil komme alle husholdninger til gode. For en typisk LO-familie vil det betyde en stigning i rådighedsbeløbet på 2.800 kr. årligt, hvis forsyningsstrategien gennemføres.

Det skal samtidig sikre virksomhederne lave priser og dermed bedre konkurrenceevne. Hvis det fuldt indfasede besparelspotentiale indhentes, skønnes det, at en lille virksomhed vil kunne spare op til godt 1 mio. kr. om året i 2025. Og en stor virksomhed vil kunne spare op til 6 mio. kr. om året i 2025².

For samfundet som helhed vurderes forsyningsstrategien at kunne øge strukturelt BNP med 5½ mia. kr. i 2025. Dermed er forsyningsstrategien et væsentligt bidrag til at realisere regeringens mål om at øge vækstgrundlaget, så Danmark frem mod 2025 bliver i alt 65 mia. kr. rigere.

I en årrække har der været svag produktivitetsudvikling i forsyningssektoren på trods af et stort potentiale for at øge effektiviteten og produktiviteten og skabe fremgang i forsyningssektoren. Dette potentiale skal indfries gennem mere hensigtsmæssig regulering, der styrker forsyningssektorens tilskyndelse til at effektivisere, innovere og investere fornuftigt. Det

¹ Hertil kommer et effektiviseringspotentiale i 2025 på Energinet.dk, affaldsindsamling og genanvendeligt affald, som ikke indgår i potentialet.

² Besparelserne afhænger dog af den enkelte virksomheds konkrete forbrug, eventuelle særordninger og fradrag samt evt. fremtidige ændringer i energiforbrug.

skal sikre, at der kan leveres forsyningsydelser til den rigtige pris, samtidig med at hensyn til kvalitet, miljø, sundhed og forsyningsikkerhed varetages.

I 2014 blev der med *Aftale om en Vækstpakke* indgået bred politisk aftale om effektivisering af forsyningssektorerne med 3,3 mia. kr. i 2020. Som det fremgår af regeringsgrundlaget *Sammen for fremtiden, juni 2015*, vil regeringen tage det næste skridt og sikre, at vi får mere ud af forsyningssektoren.

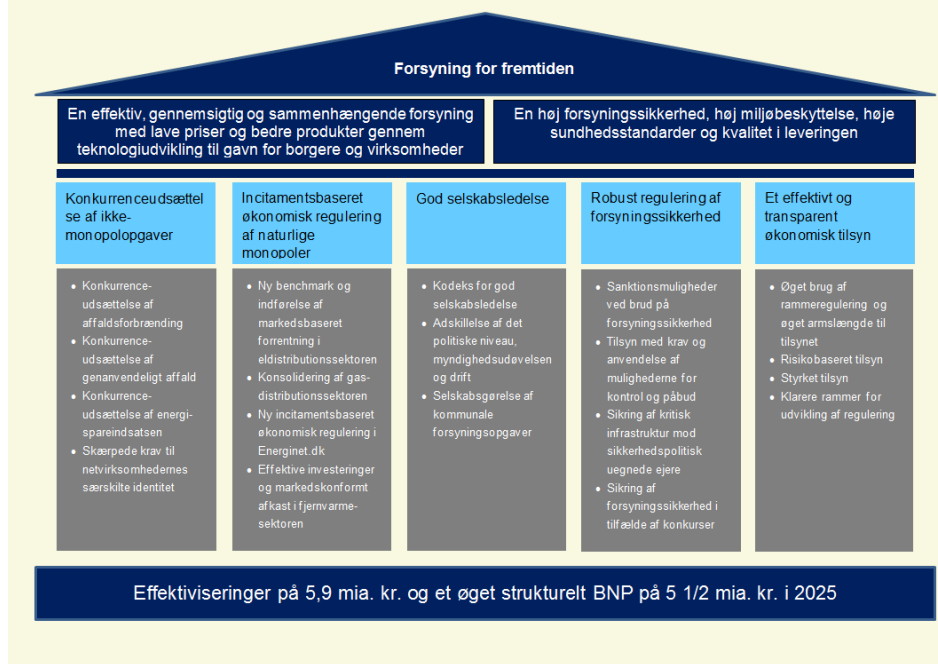
Derfor lancerer regeringen med *Forsyning for fremtiden* sin strategi for fremtidens forsyningssektor. Strategien skaber rammerne for en forsyningssektor, der leverer ydelser af en høj kvalitet til lavere priser. Det er til gavn for både virksomheder og den enkelte dansker.

Strategien udstikker rammerne for den fremtidige regulering af forsyningssektorerne med udgangspunkt i fem principper:

- **Princip 1: Opgaver, som ikke er naturlige monopoler, konkurrenceudsættes så vidt muligt, og der skal sikres vandtætte skotter mellem monopol og konkurrenceudsatte områder** – det skal skabe mest mulig konkurrence til gavn for borgere og virksomheder.
- **Princip 2: Naturlige monopoler underlægges ensartet, incitamentsbaseret økonomisk regulering** – det skal skabe de bedst mulige regulatoriske rammer for mere effektive forsyningselskaber og lave priser.
- **Princip 3: God selskabsledelse** – det skal tilskynde til effektiv og transparent ledelse i forsyningselskaberne.
- **Princip 4: Robust regulering af forsyningsikkerhed** – det skal sikre høj forsyningsikkerhed, miljø og sundhed.
- **Princip 5: Et effektivt og transparent tilsyn baseret på rammeregulering** – det skal sikre udvikling af reguleringen, effektiv administration af reguleringen og målrettet analyse af effekterne af reguleringen.

Strategien indeholder en række konkrete initiativer, der samlet vil understøtte effektiviseringer på 5,9 mia. kr. årligt i 2025 samt fastholde en høj forsyningsikkerhed. Initiativerne forbedrer rammevilkårene for danske virksomheder samt sikrer forbrugerne lave priser, jf. figur 1.

Figur 1
Forsyning for fremtiden - En forsyningssektor for borgere og virksomheder

En mere effektiv forsyningssektor understøtter samtidig en efterspørgsel efter konkurrencedygtige forsyningsløsninger og bidrager dermed også positivt til, at der udvikles nye løsninger, der kan eksporteres til et globalt marked, *jf. boks 1*.

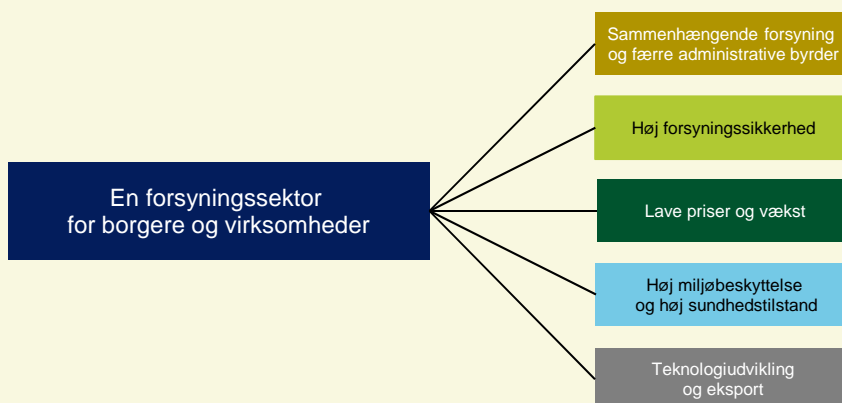
Boks 1**Teknologiudvikling, færre administrative byrder, eksport og et sammenhængende energisystem**

Effektiviseringer og teknologiudvikling går hånd i hånd. Danske virksomheders evne til at udvikle og eksportere den bedste og mest effektive teknologi forudsætter et stabilt hjemmemarked, herunder afsætning til forsyningssektoren.

Gennemførelsen af strategien vil understøtte, at forsyningssektoren efterspørger effektive løsninger, som vil give virksomhederne incitament til at udvikle konkurrencedygtige løsninger, der kan klare sig på det globale marked. Mere effektive forsyningssektorer ventes således at fremme teknologiudvikling og danske virksomheders eksport af forsynings teknologi ved at skabe øget efterspørgsel på konkurrencedygtige løsninger.

I forsyningsstrategien er der samtidig et øget fokus på at harmonisere den økonomiske regulering og fjerne regulatoriske barrierer og administrative byrder for bedre integration mellem de forskellige sektorer.

Strategien understøtter samlet set dansk eksport og teknologiudvikling samt et sammenhængende, fleksibelt energisystem og høj forsyningsikkerhed, høj miljøbeskyttelse, høje sundhedsstandarder og lave priser og vækst, *jf. figur 2*.

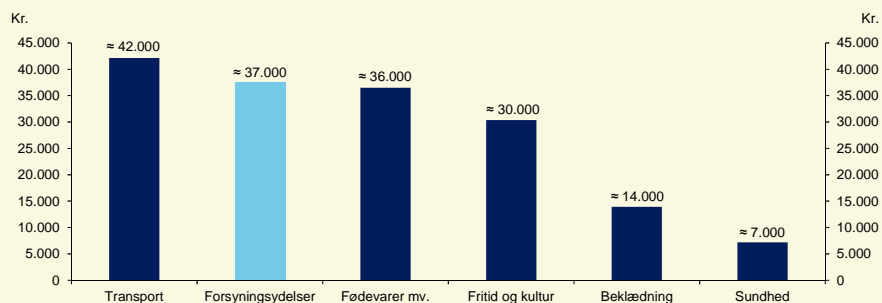
Figur 2**Effekter af *Forsyning for fremtiden***

2. Effektive forsyningssektorer er afgørende for vækst og velstand i Danmark

Forsyningssektorerne forsyner borgere og virksomheder med el, gas, varme, drikkevand og teledninger samt sørger for håndtering af affald og rensning af spildevand. Forsyningssektoren er samtidig en stor sektor i den danske økonomi, hvor der omsættes for i omegnen af 90 mia. kr. årligt³.

Forsyningsydelser fylder derfor meget i danskernes økonomi. En gennemsnitlig dansk husholdning bruger fx ca. 37.000 kr. på forsyningsydelser om året. Det svarer til en gennemsnitlig dansk husholdnings indkøb af fødevarer, *jf. figur 3*.

Figur 3
Forsyningssektoren fylder meget i danskernes økonomi

Anm.: Årligt forbrug for en gennemsnitlig husholdning på udvalgte varegrupper, 2014. "Forsyningsydelser" dækker over vandforsyning og vandafledningsafgift, renovation, elektricitet, naturgas, flydende brændsler og kulbrinter, kul og andet fast brændsel, fjernvarme mv., fastnettelefon, mobiltelefoni, internet og kombinerede teletjenester.

Kilde: Danmarks Statistik, FU51.

Selvom vi bruger omtrent det samme beløb på forsyningsydelser og fødevarer, er der stor forskel på måden, vi køber ind på. Når vi som forbrugere køber fødevarer, kan vi vælge mellem en række forskellige indkøbsmuligheder. Sådan er det sjældent i forsyningssektoren. Det

³ Nationalregnskabet.

skyldes, at forsyningssektorerne i høj grad er præget af naturlige monopoler, hvor der ikke er flere udbydere at vælge imellem.

Fraværet af muligheden for at tilvælge eller fravælge en forsyningsudbyder medfører et manglende naturligt konkurrencepres på omkostningerne og kvaliteten. Det er derfor afgørende, at reguleringen tilskynder til effektiv drift og investeringer, beskytter forbrugerne mod for høje priser og samtidig sikrer hensyn til kvalitet og forsyningssikkerhed.

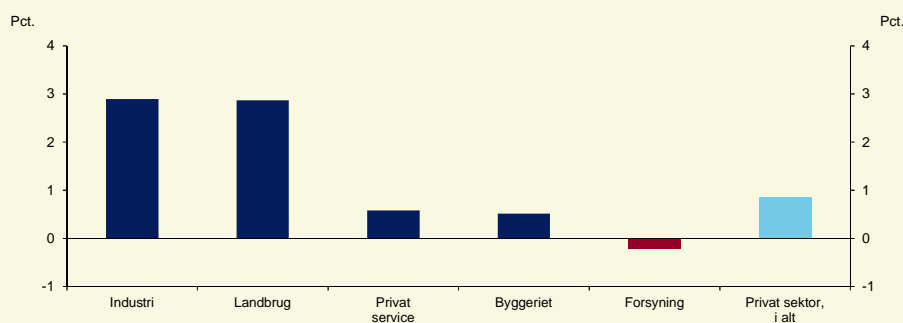
De manglende valgmuligheder og alternativer betyder desuden, at borgere og virksomheder kan mærke prisstigninger eller prisfald på forsyningsydelser direkte på rådighedsbeløb og bundlinje.

En effektiv forsyningssektor er derfor central for borgernes velstand, virksomhedernes bundlinje og konkurrenceevne samt væksten i Danmark.

3. Betydeligt effektiviseringspotentiale

Forsyningssektoren har over en længere årrække haft en svag produktivitetsudvikling, jf. figur 4.

Figur 4
Udvikling i produktivitet i forskellige sektorer, 2001-2015

Anm.: Figuren viser timeproduktivitetsvæksten for perioden 2001-2015.

Kilde: Danmarks Statistik og Finansministeriets beregninger, jf. DK2025 – *Et stærkere Danmark*, august 2016.

Set på tværs af de danske brancher, har produktiviteten - udover i forsyningssektoren - udviklet sig langsomt i de private serviceerhverv samt bygge- og anlægsbranchen. Omvendt har fx industrien haft en produktivitetsvækst på omkring 3 pct. i siden 2015.

Forsyningssektoren, servicebranchen og bygge- og anlægsbranchen er blandt andet karakteriseret ved i højere grad at være rettet mod hjemmemarkedet og dermed i mindre grad udsat for udenlandsk konkurrence, end fx på samme måde som virksomhederne i industrien. Samtidig er erhvervene på forskellig vis underlagt regulering, der begrænser effektiviteten og dynamikken i erhvervene. Det er faktorer, der er med til at forklare den svage produktivitetsudvikling.

Forsyningssektoren er endvidere i høj grad præget af naturlige monopoler. Det betyder, at virksomheder og husholdninger ikke har den samme mulighed for frit at vælge mellem forskellige leverandører, som de har på andre varer.

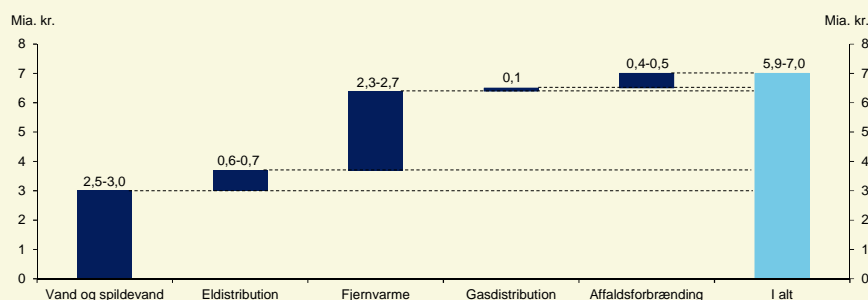
Der er derfor et behov for at se på regulering og indretningen af forsyningssektoren med henblik på at forbedre sektorens rammevilkår og forbedre grundlaget for at øge produktivite-

ten og skabe fremgang i sektoren, samtidig med at hensyn til kvalitet, miljø, sundhed og forsyningssikkerhed varetages.

Der er gennemført en række analyser af forsyningsområdet, som peger i retning af, at der er et betydeligt potentiale for at øge effektiviteten og skabe fremgang i sektoren. I en netop offentliggjort analyse for Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har McKinsey & Company og Struensee & Co. opgjort et betydeligt effektiviseringspotentiale på ca. 5,9-7,0 mia. kr. årligt i 2025, *jf. figur 5*.

Potentialet dækker over såvel forbedringer, der kan hentes gennem en bedre drift af de eksisterende anlæg, som effektive investeringer i nye anlæg.

Figur 5
Stort effektiviseringspotentiale i forsyningssektoren

Kilde: McKinsey & Company og Struensee & Co.: *Forsyningssektorens effektiviserings-potentiale*, 2016.

I vurderingen af potentialet er McKinsey og Struensee (2016) kommet frem til et spænd i potentialet på 5,9-7,0 mia. kr. i 2025. Det lave skøn afspejler, at det kan være vanskeligt at realisere effektiviseringspotentialet på anlæg med en lang tidshorisont. Ud fra et forsigtighedssyn er det lave skøn på 5,9 mia. kr. i 2025 lagt til grund for regeringens ambitioner for forsyningssektoren.

Det opgjorte potentiale er inkl. allerede fastsatte mål for effektiviseringer i 2020 og tager højde for, at effektiviseringer på anlæg har en længere tidshorisont. Potentialet er endvidere i nogenlunde tråd med tidligere analyser på området af bl.a. Deloitte (2013) for vandsektoren, EY, Copenhagen Economics og prof. Peter Bogetoft (2015) for fjernvarmesektoren, Copenhagen Economics (2014) for elsektoren samt Incentive (2015) for affaldsforbrændingssektoren, idet der dog kan være sektorbestemte afvigelser.

Potentialet er relativt større i fjernvarme- og drikkevandssektoren end i fx el- og affaldsforbrændingssektoren, *jf. tabel 1*. Dertil kommer et effektiviseringspotentiale for affaldsindsamling, genanvendeligt affald og Energinet.dk, som ikke er opgjort.

Tabel 1**Eksisterende 2020-målsætning og samlet effektiviseringspotentiale i 2025, mia. kr.**

	Allerede besluttede krav i 2020	Samlet potentiale i 2025	Besparelser i pct. af omk. Basen
Eldistribution	Op til 0,6	0,6 – 0,7	17-20
Fjernvarme	0,5	2,3 – 2,7	25-30
Drikkevand	0,4	1,1 – 1,3	23-27
Spildevand	0,9	1,4 – 1,7	14-17
Affaldsforbrænding	0,2	0,4 – 0,5	16-19
Gasdistribution	-	0,1	17-21
Affaldsindsamling og genanvendeligt affald	-	ikke opgjort	-
Energinet.dk	0,7	ikke opgjort	-

Kilde: Aftale om en vækstpakke 2014 og McKinsey & Company og Struensee & Co.: *Forsyningssektorens effektiviseringspotentiale*, 2016. Analysen opgør ikke effektiviseringspotentiale for brændselsanvendelse i fjernvarme, Energinet.dk, affaldsindsamling og genanvendeligt affald.

4. Principper for fremtidig regulering af forsyningssektoren

Der kan peges på en række ligheder på tværs af de enkelte forsyningssektorer. Værdikæden i sektorerne er stort set ens, og kunderne er de samme. Sektorerne er investeringstunge og har ofte et naturligt monopol. Lighederne hører imidlertid op, når det kommer til reguleringen.

Forskelle i regulering medfører betydelige administrative byrder for de forsyningselskaber, som er til stede i flere forsyningssektorer, hvilket udgør en barriere for øget samarbejde og konsolidering på tværs af sektorerne. Samtidig er reguleringens tilskyndelse til effektiv drift og kvalitet ikke stærk nok i alle sektorer.

Regeringen ønsker derfor en gradvis udvikling for alle forsyningssektorer mod en ensartet og incitamentsbaseret regulering baseret på fem overordnede principper for en moderniseret forsyningssektor, *jf. boks 2*.

Boks 2

Regeringens fem principper for en fremtidig forsyningssektor

- **Princip 1:** Opgaver, som ikke er naturlige monopoler, konkurrenceudsættes så vidt muligt, og der skal sikres vandtætte skotter mellem monopol og konkurrenceudsatte områder – det skal skabe mest mulig konkurrence til gavn for borgere og virksomheder.
- **Princip 2:** Naturlige monopoler underlægges ensartet, incitamentsbaseret økonomisk regulering – det skal skabe de bedst mulige regulatoriske rammer for mere effektive forsyningselskaber og lave priser.
- **Princip 3:** God selskabsledelse – det skal tilskynde til effektiv og transparent ledelse i forsyningselskaberne.
- **Princip 4:** Robust regulering af forsyningsikkerhed - det skal sikre høj forsyningsikkerhed, miljø og sundhed.
- **Princip 5:** Et effektivt og transparent tilsyn baseret på rammeregulering – det skal sikre udvikling af reguleringen, effektiv administration af reguleringen og målrettet analyse af effekterne af reguleringen.

Principperne bygger på erfaringer med reguleringen af bl.a. eldistributionssektoren, gasdistributionssektoren og udviklingen i telesektoren.

Som led i bevægelsen mod mere ensartet regulering inden for de forskellige forsyningsarter vil der ske en harmonisering og, hvor det er muligt, forenkling af reguleringen på tværs af forsyningsarter.

Princip 1 - Konkurrenceudsættelse af ikke-monopolopgaver

Velfungerende konkurrence er til fordel for forbrugerne, der får produkter af en højere kvalitet til en lavere pris. Forbrugerne får samtidig flere valgmuligheder, da flere virksomheder vil konkurrere om at levere det bedste produkt. I sidste ende kommer en velfungerende konkurrence derfor hele samfundet til gavn.

Erfaringerne viser, at konkurrenceudsættelse af fx telesektoren, postservice, lufttransport, godstransport, elproduktion og andre lignende sektorer i Europa har medført innovation, højere produktivitet, lavere priser, øget kvalitet og flere valgmuligheder. På el- og teleområdet skønnes priserne fx at være faldet med mere end 10 pct.⁴.

Liberaliseringen af teleområdet i Danmark er et godt eksempel på, at konkurrenceudsættelse af et forsyningsområde har bidraget til, at forbrugerne har fået gavn af nye innovative tjenester, lavere priser og fordele for forbrugerne. Prisen for det billigste abonnement med et givet forbrug af mobiltelefoni er fx faldet ca. 50 pct. i de seneste 10 år, mens priserne på de billigste bredbåndsabonnementer er faldet med ca. 30-70 pct. siden 2009⁵.

Der vil derfor være et potentiale i at konkurrenceudsætte de dele af opgaverne, som ikke er baseret på naturlige monopoler, fx affaldshåndtering og energispareindsatsen. Det skal understøttes af fri og lige adgang for udbydere, forbrugermobilitet og den fornødne sikring af forbrugershensyn, *jf. boks 3*.

⁴ Copenhagen Economics for Produktivitetskommissionen: *Productivity gains in Danish network industries*, august 2013.

⁵ Prisudviklingen er opgjort af Energistyrelsen.

Boks 3**Effektiv konkurrence – til gavn for borgere og virksomheder****Konkurrenceudsættelse**

Opgaver, som ikke er naturlige monopoler, skal så vidt muligt konkurrenceudsættes, og der skal sikres vandtætte skotter mellem monopoler og konkurrenceudsatte områder.

Fri og lige adgang for alle udbydere

Det er en central forudsætning for effektiv konkurrence, at der så vidt muligt er fri og lige adgang for de konkurrenceudsatte dele af forsyningssektoren. Unødvendige adgangsbarrierer fjernes.

Det er centralt at tilstræbe lige vilkår for konkurrerende virksomheder og teknologier og dermed undgå konkurrenceforvridning, som kan opstå som følge af fx krydssubsidiering ift. monopolvirksomhed eller statsstøtte.

Beskyttelse af forbrugerhensyn

Forudsætningen for en effektiv konkurrence er også, at forbrugerne er mobile og reagerer på prissignaler. Det skal bl.a. ske gennem en høj grad af gennemsigtighed for forbrugerne.

På forsyningsområdet er det ikke altid tilfældet, hvilket blandt andet skyldes en efterspørgsel, der er relativt konstant uanset prisen, samt lave og uigennemsigtige gevinster ved at skifte selskab som følge af, at afgifter og faste tariffer udgør en stor del af prisen.

Derfor kan det i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt i en periode at supplere konkurrenceudsættelse med fx prisregulering, øget åbenhed om kontraktbetingelser og vilkår eller information om kundernes rettigheder og klagemuligheder samt øget tilsyn.

Princip 2 - Incitamentsbaseret økonomisk regulering af naturlige monopoler

Store dele af forsyningssektorerne er karakteriseret ved at være naturlige monopoler, hvor det ikke er hensigtsmæssigt at have flere udbydere af ydelsen. For disse dele af forsyningssektorerne skal reguleringen skabe det nødvendige effektiviseringspres, som markedet ikke kan levere.

Den økonomiske regulering skal derfor:

- Lægge et loft over tariffene gennem en indtægtsramme og stille krav om, at loftet sænkes løbende for at sikre, at forbrugerne på sigt betaler så lave priser som muligt.
- Give monopolselskaberne incitament til hele tiden at være så effektive som muligt på alle omkostninger, ved at de i en kortere periode kan beholde et overskud, hvis de er bedre end deres pålagte effektiviseringskrav.
- Sikre forbrugerne gevinsten på den lange bane, ved at selskabernes loft over indtægter løbende sænkes til de faktiske omkostninger.

Regeringen foreslår derfor, at der for alle sektorer arbejdes gradvist hen imod en incitamentsbaseret økonomisk regulering af monopolselskaberne, som i grove træk ligner den regulering, der har fungeret godt i eldistributionssektoren siden 2004 og som også er i tråd med Elreguleringsudvalgets anbefalinger.

Distributionssektoren har gennemgået en konsolidering fra ca. 200 selskaber i 1999 til ca. 60 selskaber i dag, og i årene fra 2008 til 2014 er der i alt givet varige effektiviseringskrav på ca. 640 mio. kr. og midlertidige effektiviseringskrav på ca. 32 mio. kr. Samtidig er forsyningsikkerheden meget høj sammenlignet med andre lande.

Reguleringen er sammenfattet i *boks 4*.

Boks 4**Styrket økonomisk regulering - mere effektive selskaber**

Reguleringselementerne i en incitamentsbaseret økonomisk regulering kan variere fra sektor til sektor, men indebærer overordnet, at selskaberne bliver underlagt en flerårig indtægtsramme, der er fastsat på baggrund af selskabernes faktiske omkostninger, afskrivninger og en passende forrentning tillagt justeringer:

Indtægtsramme

- Indtægtsrammen lægger et loft over tarifopkrævningerne og fastsættes som udgangspunkt på baggrund af selskabernes faktiske omkostninger, afskrivninger og en passende forrentning, *jf nedenfor*.
- Indtægtsrammerne fastsættes for en flerårig periode med henblik på at give selskaberne et økonomisk incitament til at foretage ekstraordinære effektiviseringer.

Forrentning

- Reguleringen skal tillade ejerne af forsyningssekskaberne at opnå et markedskonformt, systematisk risikojusteret afkast af investeret kapital (dette gælder både egen- og fremmedfinansiering) bl.a. med henblik på, at selskaberne kan gennemføre og finansiere de nødvendige investeringer.
- Reguleringen skal tillade, at ejerne af forsyningssekskaberne beholder gevinsterne, hvis de inden for en reguleringsperiode gennemfører ekstraordinære effektiviseringer udover de pålagte effektiviseringskrav. Ved overgangen til en ny reguleringsperiode tilpasses indtægtsrammen til de faktiske omkostninger, hvorefter gevinsten tilfalder forbrugerne.

Justeringer af indtægtsrammen

- Indtægtsrammen reduceres med generelle effektiviseringskrav og individuelle effektiviseringskrav fastsat på baggrund af regulatoriske benchmark med systematiske sammenligninger af forsyningssekskaber totalomkostninger.
- Indtægtsrammen kan justeres som følge af nødvendige nyinvesteringer med udgangspunkt i automatiske indikatorer eller efter myndighedsgodkendelse.
- Indtægtsrammen kan reduceres ved utilstrækkelig leveringskvalitet. Vurderingen af leveringskvalitet sker på baggrund af langsigtede og stabile mål for leveringskvaliteten.

Principperne indebærer, at alle omkostninger fremover som udgangspunkt indgår i benchmarkingen, er omfattet af en indtægtsramme (loft over tariffene), og er underlagt tilstrækkeligt objektive og robuste godkendelsesprocedurer.

Principperne indebærer desuden, at selskaberne i en kortere periode kan få del i gevinsterne ved ekstraordinære effektiviseringer. Dermed har selskaberne et incitament til at have en effektiv drift og foretage så effektive investeringer som muligt.

Endelig betyder principperne, at forbrugerne i sidste ende får gevinsterne i form af lavere priser. Det sker ved overgangen til en ny reguleringsperiode, hvor omkostningsrammen tilpasses de faktiske omkostninger.

Der lægges med principperne op til, at selskaberne får en forrentningsramme svarende til et systematisk risikojusteret afkast på kapitalen, som selskaberne kan opkræve hos forbrugerne.

En markedsbaseret forrentningsramme afspejler, at kapital er forbundet med omkostninger, uanset om kapitalen opkræves hos forbrugerne, ejerne eller lånes/garanteres hos kommunerne eller bankerne. Det skal derfor understøtte sunde investeringsbeslutninger og en høj forsyningsikkerhed i forsyningssektoren inden for de fastsatte indtægtsrammer.

Når reguleringen udvikles fra en regulering, hvor alle omkostninger kan opkræves fra forbrugerne (hvile-i-sig-selv) til forskellige former for incitamentsbaseret regulering, stiger styrken i de økonomiske incitamenter.

Der kan endvidere ses på, om aftalebaseret regulering på sigt kan være en hensigtsmæssig reguleringsform, der under nærmere forudsætninger kan tages i brug, *jf. boks 5*.

Boks 5

Aftalebaseret regulering

Aftalebaseret økonomisk regulering går grundlæggende ud på, at selskaberne og den regulerende myndighed forhandler en forretningsplan for typisk én reguleringsperiode ad gangen. Der skal eksistere en tilbagefaldsløsning i fald regulator og selskab ikke kan blive enige om en forhandlet forretningsplan.

Aftalebaseret regulering kan være mere fleksibel, både for selskaberne og for regulator. Der kan sikres bedre mulighed for at finde en løsning, der passer til det enkelte selskab, og dermed bedre mulighed for at indhente alle effektiviseringsgevinster, samtidig med at de rette investeringer foretages.

Tilstrækkelige kompetencer hos både regulator og selskabet er en forudsætning for aftalebaseret regulering. Derudover skal aftalebaseret regulering også afgrænses til de største selskaber i en sektor eller til sektorer med relativt få selskaber for at undgå store administrative omkostninger i tilsynet.

Princip 3 - God selskabsledelse

Forsyningsselskaberne forvalter store samfundsmæssige aktiver og har ansvaret for opgaver, der i høj grad kræver god selskabsledelse og stærke kompetencer blandt de mange tusinde bestyrelsesmedlemmer i forsyningssektoren⁶. Dette gælder optimering af drift og vedligehold, investeringsbeslutninger og finansiering mv.

Det er centralt, at bestyrelserne i forsyningssektoren agerer uafhængigt af ejerne, og at ejerne er i aktiv dialog med bestyrelsen om mål, forventninger, resultater mv.

Regeringen vil arbejde for at understøtte en organisatorisk og økonomisk adskillelse af politik og drift af forsyningsselskaber. Samtidig vil regeringen understøtte, at forsyningsselskaberne i højere grad drives og ledes ud fra de relevante retningslinjer vedrørende god selskabsledelse, som gælder private virksomheder og statslige selskaber, fx i selskabsloven og Komitéen for god selskabsledelse, *jf. boks 6*.

Boks 6

Retningslinjer for god selskabsledelse

Adskillelse af myndighed, politik og drift

For at sikre gennemsigtighed for forbrugerne i forsyningssektoren er det centralt, at der sker en adskillelse af myndighedsudøvelsen, det politiske niveau og driften af selskabet. Dette skal sikre armslængde og uafhængighed.

Det skal bl.a. understøttes gennem selskabsgørelse, således at selskaberne overgår til begrænset hæftelse og underlægges reglerne i selskabsloven.

Kodeks for god selskabsledelse

God selskabsledelse kan bidrage til at sikre effektivt drevne forsyningsselskaber og dermed lave priser til borgere og virksomheder. Et vigtigt element i god selskabsledelse er, at bestyrelsen handler uafhængigt af særinteresser og ud fra, hvad der tjener selskabet bedst.

God selskabsledelse i forsyningssektoren kan understøttes ved, at forsyningsselskaberne forholder sig til et kodeks for god selskabsledelse, på samme vis som børsnoterede selskaber og statslige selskaber er forpligtet til.

Aktivt ejerskab

Et vigtigt element i ejerskabsudøvelsen er, at ejerne agerer som aktive ejere og i dialog med bestyrelserne opstiller klare mål og forventninger til selskaberne og deres resultater.

En incitamentsbaseret økonomisk regulering vil i sig selv tilskynde til en god selskabsledelse, så selskabet kan udnytte og realisere sit effektiviseringspotentiale og gevinster til ejerne, som på sigt tilfalder forbrugerne.

⁶ AxcelFuture: *Forsyningssektorens erhvervspotentiale*, februar 2015.

Derudover skal reguleringen ikke favorisere eller diskriminere nogle ejerskaber frem for andre. Ejerne skal være underlagt de samme vilkår og agere efter de samme retningslinjer. Det gælder den økonomiske regulering, reguleringen af køberetter, reguleringen af forsyningsikkerhed, tilsyn og krav til ejerskabsvaretagelse.

Hensynet til forsyningsikkerhed og forbrugerbeskyttelse kan og skal håndteres af reguleringen. Det er derfor ikke afgørende, hvem der ejer forsyningsvirksomhederne. Det afgørende er derimod, at selskaberne på forsyningsområdet ejes og drives af de ejere, som skaber størst værdi for forbrugerne.

Det sikrer en effektiv forsyningssektor til gavn for borgere og virksomheder.

Princip 4 - Robust regulering af forsyningsikkerhed, miljøbeskyttelse og sundhed

Ligesom regeringen vil stille krav om effektiviseringer, vil regeringen også stille krav til kvaliteten. Effektiv drift og høj kvalitet skal gå hånd-i-hånd. Forsyningsikkerheden er således høj i dag – også i de sektorer, som fx el og gas, der er underlagt incitamentsbaseret regulering.

Forsyningsikkerheden skal også fremover være i højsædet på alle områder, hvilket sikres ved en robust sektorregulering. Sektorreguleringen skal sikre en målrettet regulering, der fastsætter hensigtsmæssige mål og krav til forsyningsikkerhed, miljø og sundhed, hensigtsmæssige sanktionsmuligheder, rollefordeling og tilsyn samt regler for håndtering af konkurrencer.

Det skal ligeledes sikres, at forsyningsikkerheden fastholdes i forbindelse med ejerskifter i sektoren. Der skal bl.a. være sikkerhed for, at der ikke overdrages kontrol med kritisk infrastruktur til ejere, som fra et sikkerhedspolitisk synspunkt vurderes uegnede. Nye ejere skal desuden have den tekniske indsigt og finansielle formåen til at fastholde forsyningsikkerheden.

Den økonomiske regulering skal således suppleres af en robust sektorregulering og et stærkt tilsyn, som skal være på plads inden overgangen til en mere incitamentsbaseret regulering, og som gennemføres under hensyntagen til selskaberne administrative byrder, *jf. boks 7*.

Boks 7**Robust regulering af forsyningsikkerhed, miljø og sundhed**

Eftersom den nuværende regulering allerede åbner for forskellige ejerskaber, skal hensynet til forsyningsikkerheden primært varetages gennem krav i sektorreguleringen og ikke gennem ejerskabet. Det forudsætter en robust regulering.

Mål og krav til forsyningsikkerhed fastsættes i reguleringen

Der skal i relevant omfang opstilles klare og langsigtede mål og krav til forsyningsikkerhed i reguleringen, bl.a på baggrund af samfundsøkonomiske analyser.

Hensigtsmæssige sanktionsmuligheder

Myndighederne skal sikres tilstrækkelig mulighed for at gribe ind over for selskaber, der ikke lever op til målene for forsyningsikkerhed. Det gælder både tilstrækkelige sanktionsmuligheder i sektorreguleringen samt mulighed for at reducere i selskabernes indtægtsrammer eller pålægge bøder, hvis selskaberne ikke lever op til de fastsatte mål for forsyningsikkerhed.

Rollefordeling og tilsyn

Der skal være en klar og entydig opgavefordeling mellem myndighederne inden for og på tværs af forsyningsområder. Myndighederne skal have tilstrækkelig indsigt i og adgang til relevante data for at kunne føre tilsyn med, om ejerne lever op til gældende krav og mål for forsyningsikkerhed. Samtidig skal myndighederne i tilstrækkelig grad anvende mulighederne for tilsyn og påbud over for selskaberne for at sikre, at ejerne lever op til gældende krav. Tilsynet skal føres under hensyntagen til selskabernes administrative byrder.

Myndighedsgodkendelse ved ejerskifte

Myndighederne skal i nødvendigt omfang godkende nye ejere forud for køb af infrastruktur i forsyningssektoren. Nye ejere skal kunne dokumentere den fornødne tekniske indsigt til at drive selskabet samt have en finansiell stilling, der muliggør løbende investeringer i selskabet. Der skal desuden være sikkerhed for, at der i forbindelse med ejerskifter i sektoren ikke overdrages kontrol med kritisk infrastruktur til ejere, som ud fra et sikkerhedspolitisk synspunkt vurderes uegnede.

Håndtering af konkurser

Reguleringen skal kunne sikre forsyningsikkerheden i tilfælde af konkurser.

En incitamentsbaseret økonomisk regulering indeholder i sig selv hensigtsmæssige incitamenter til, at selskaberne investerer tilstrækkeligt i nettet og til en fortsat høj forsyningsikkerhed:

- Lav leveringskvalitet skal i modsætning til i dag sanktioneres økonomisk fx i form af en lavere indtægtsramme.
- Et systematisk lavere investeringsniveau skal resultere i en reduktion af selskabernes indtægtsramme, da omkostningsrammen skal fastsættes ud fra de faktiske omkostninger.
- Underinvesteringer vil samtidig betyde, at selskabernes værdier i nettet reduceres tilsvarende.

- En markedsbaseret forrentning af investeringerne (WACC), som indebærer, at der kan gennemføres og finansieres nødvendige nye investeringer, som kan fastholde en høj forsyningsikkerhed.

Der er således ikke en modsætning mellem den anbefalede incitamentsbaserede økonomiske regulering og forsyningsikkerhed, miljøbeskyttelse og sundhed, hvilket også har været erfaringerne fra eldistributionssektoren siden 2004. En incitamentsbaseret økonomisk regulering kombineret med den øvrige regulering vil derfor tilskynde selskaberne til at investere tilstrækkeligt i forsyningsikkerhed mv.

Princip 5 - Et effektivt og transparent tilsyn

En effektiv forsyningssektor er afhængig af et effektivt og uafhængigt tilsyn, der løbende udvikler reguleringen i overensstemmelse med de rammer og mål, der fastsættes politisk, og som reducerer de administrative byrder for selskaberne mest muligt uden at gå på kompromis med målsætningen om lave priser for forbrugerne.

Det danske tilsyn med forsyningssektorerne afspejler imidlertid ikke bedste praksis i Europa, idet tilsynet i Danmark har mindre fokus på at udvikle reguleringen og analysere effekterne af reguleringen. Regeringen foreslår derfor, at det statslige tilsyn fremover skal leve op til en række overordnede principper, *jf. boks 8*.

Boks 8

Principper for et effektivt statsligt tilsyn med forsyningssektorerne

Udformning af den tekniske del af reguleringen og målrettet tilsyn med forsyningssektoren

Tilsynet skal være ansvarlig for at udmønte lovgivningen og bidrage til at udforme den tekniske del af reguleringen. Tilsynet skal desuden målrettet analysere konsekvenserne af reguleringen og evaluere, om de politiske målsætninger efterleves, og om reguleringen er hensigtsmæssigt indrettet.

Faglig styrke

Det statslige tilsyn med forsyningssektorerne skal have den faglige styrke, der er nødvendig for, at tilsynet kan administrere og udvikle reguleringen på en måde, så de politiske målsætninger efterleves bedst muligt.

Uafhængighed og klar opgavefordeling mellem myndigheder

Tilsynet skal som i dag være uafhængig, og der skal være en klar og entydig opgavefordeling mellem myndighederne inden for og på tværs af forsyningsområder.

Læring og feedback fra tilsynet inddrages i ny regulering

Det skal sikres, at der er løbende læring og feedback fra tilsynet, således at tilsynets erfaringer med administrationen af reguleringen inddrages i den løbende udvikling af reguleringen på området.

Risikobaseret tilsyn

Et effektivt tilsyn målretter sin indsats der, hvor der kan opnås den største samfundsmæssige gevinst ved at føre tilsyn, og hvor der er behov for at afklare reel usikkerhed i reguleringen.

Fuld adgang til information

Et effektivt tilsyn har adgang til den information fra virksomhederne, der er nødvendig for at kunne følge med i selskabernes performance og for at udvikle og justere reguleringen i overensstemmelse med de politiske målsætninger og hensigter. Dette forudsætter sammenhængende og sammenlignelige data.

Tilstrækkelige ressourcer og kompetencer og kortere sagsbehandlingstider

Et effektivt tilsyn har tilstrækkelige ressourcer og kompetencer til at kunne efterse, at hensigten med reguleringen efterleves af alle virksomheder og sagsbehandlingstiden er kortere.

Effektive sanktionsmuligheder

Et effektivt tilsyn har tilstrækkelige sanktionsmuligheder til, at de kan sikre, at selskaberne overholder reglerne på området.

5. Tiltag på forsyningsområdet

Med forsyningsstrategien sætter regeringen en ambitiøs langsigtet dagsorden om en effektiv og velfungerende forsyning i Danmark.

Det er centralt for regeringen, at forsyningssektoren bevæger sig hen imod en øget grad af konkurrence på de dele af sektoren, der kan konkurrenceudsættes. Derudover indføres en incitamentsbaseret økonomisk regulering af de naturlige monopoler, som skal gå hånd-i-hånd med god selskabsledelse, krav til forsyningsikkerhed og et effektivt tilsyn, *jf. regeringens fem principper for regulering af forsyningssektoren*.

Udviklingen bør ske som en proces, hvor sektoren bevæger sig gradvist mod målet om en effektiv og velfungerende forsyning.

Regeringen foreslår i denne strategi en lang række tiltag, herunder både tværgående og sektorspecifikke tiltag, som et første skridt på vejen.

Ny økonomisk regulering af eldistributionssektoren

Elspektoren er på mange måder et eksempel på, at en konkurrenceudsættelse og indførelse af incitamentsbaseret økonomisk regulering kan medføre en hensigtsmæssig strukturudvikling. Forsyningssikkerheden er samtidig fastholdt på et højt niveau. EI-reguleringsudvalget har dog påpeget en række udfordringer i den økonomiske regulering, som kan udgøre barrierer for yderligere effektiviseringer:

- Manglende sammenhæng mellem omkostninger og indtægter.
- Manglende tilskyndelse til at foretage effektiviseringer.
- Skæve investeringssignaler.

Det er regeringens mål at indhente et effektiviseringspotentiale på 0,6 mia. kr. i 2025 i eldistributionssektoren. Dette skal endvidere ses i lyset af, at EI-reguleringsudvalget har peget på et samlet effektiviseringspotentiale på op imod 1,0 mia. kr. i 2025.

Regeringen foreslår derfor en forbedret økonomisk regulering af netvirksomhederne, som skal understøtte, at sektoren bliver endnu mere effektiv og velkonsolideret, *jf. boks 9*.

Boks 9**Ny regulering af eldistributionsvirksomhederne****Ny økonomisk regulering**

Som opfølgning på Elreguleringsudvalgets anbefalinger om en ny økonomisk regulering af eldistributionssektoren foreslår regeringen følgende:

Indtægtsrammerne fastsættes, så netvirksomhederne har incitament til at indhente gevinsterne ved effektivisering til gavn for forbrugerne:

- Indtægtsrammerne skal bestå af en omkostningsramme, som er baseret på netvirksomhedernes reelle omkostninger og en markedsbaseret forrentningsramme. Der stilles effektiviseringskrav og sanktioneres hårdere i tilfælde af gentagne brud på leveringskvaliteten (afbrud i distributionsnettet).

Flerårige reguleringsperioder skal ligeledes understøtte incitament til effektivisering, give forudsigelighed og fleksibilitet:

- Indtægtsrammerne fastsættes for flerårige reguleringsperioder. Perioderne skal skabe stabilitet i reguleringen og sikkerhed for, at indhentning af ekstraordinære effektiviseringer har økonomisk værdi for både virksomhed og forbrugere.

Individuelle og generelle effektiviseringskrav skal sikre indhentelse af effektiviseringspotentialet og delingen med forbrugerne:

- Netvirksomhederne vil årligt blive pålagt individuelle og generelle effektiviseringskrav. Begge typer af effektiviseringskrav fastsættes som en reduktion af netvirksomhedernes indtægtsramme.
- Individuelle effektiviseringskrav fastsættes som følge af en benchmarking af netvirksomhedernes samlede omkostninger. En ny benchmarkingmodel til dette formål er under udvikling. Generelle effektiviseringskrav fastsættes svarende til produktivitetsudviklingen i relevante sektorer.

Styrkelse af konkurrencen på elhandelsmarkedet

Skærpelse af kravet til netvirksomhedernes særskilte identitet, så forbrugerne bedre kan kende forskel på netvirksomheder og fx elhandelsvirksomheder, vurderes at kunne styrke konkurrencen på elhandelsmarkedet.

Analyse af mulighederne for mere omkostningsægte tarifiering

Regeringen vil gennemføre en analyse af elvirksomhedernes tarifiering og betaling for transport af el. Herunder analyseres fordele og ulemper fra at gå fra overvejende forbrugsafhængig betaling til en betaling, der i højere grad er knyttet til kapaciteten på tilslutningen. I den forbindelse vil fordelingsmæssige konsekvenser ved en eventuel omlægning indgå. Der er igangsat flere pilotprojekter både i Danmark og i udlandet omhandlende effekttarifiering, som forventes at kunne bidrage med erfaringer.

I tillæg til ovenstående skal sektorens indtægtsrammer justeres i forhold til de opgaver, som ikke længere varetages af netvirksomhederne som følge af indførslen af engrosmodellen.

Ny økonomisk regulering af Energinet.dk og bedre investeringer

Energinet.dk's opgaveportefølje er vokset over årene og omfatter i dag en række opgaver, der ikke ligger inden for Energinet.dk's kerneopgaver som TSO-virksomhed (Transmissions- og Systemoperatør). Derudover er Energinet.dk's investeringer vokset betydeligt over årene. Selskabet er desuden underlagt en regulering, som giver begrænsede incitamentter til effektiviseringer. Energinet.dk's aktiviteter og investeringer har dermed et større omfang i dag, end da den nuværende regulering blev indført.

Der er på den baggrund gennemført to analyser, som peger på et behov for at fokusere Energinet.dk's opgaveportefølje, harmonisere de lovgivningsmæssige rammer, så de svarer til andre europæiske lande, samt styrke godkendelsesprocedurerne for Energinet.dk's betydelige investeringer.

Regeringen foreslår derfor en regulering, som svarer til reguleringen af eldistributionssektoren, og en slanket opgaveportefølje, som understøtter effektiv drift og investeringer samt fokus på kerneopgaven, *jf. boks 10*.

Boks 10**Ny økonomisk regulering af Energinet.dk og bedre investeringer****Energinet.dk's fokus på TSO-opgaven skal samles**

Energinet.dk's opgaveportefølje fokuseres ved at flytte en række myndighedsopgaver til Energistyrelsen. De myndighedsopgaver, der flyttes, er fx opkrævning og udbetaling af støtte til vedvarende energi samt administration af forsknings- og udviklingsmidler. Ved at flytte disse opgaver kan Energinet.dk styrke fokus på de samfundsmæssige kerneopgaver.

Ny økonomisk regulering af Energinet.dk

Regeringens forslag til ny incitamentsbaseret økonomisk regulering af Energinet.dk består af 10 hovedelementer:

1. Fastsættelse af en indtægtsramme bestående af en omkostningsramme og en forrentning med en flerårig reguleringsperiode. Flaskehalsindtægter opgøres særskilt og indgår i indtægtsrammen.
2. Omkostningsrammen fastsættes på baggrund af reelle historiske udgifter (TOTEX), ekskl. systemydelsesindkøb, og reduceres med et effektiviseringskrav, som afspejler effektiviseringsudviklingen i virksomheder af samme økonomiske størrelse og potentialet i Energinet.dk.
3. Omkostningsrammen reguleres som følge af ændret aktivitetsniveau.
4. Der fastsættes en markedsbaseret forrentning (WACC) for nye investeringer, som kan indregnes i indtægtsrammen.
5. Der fastsættes krav til leveringskvalitet, som understøttes gennem reduktion af indtægtsrammen, hvis selskabet ikke lever op til kravene.
6. Indførelse af udbyttekrav svarende til en markedsbaseret forrentning (WACC) af investeringer og tilbagebetaling af udbytte til forbrugerne over tariffene.
7. Fortsat princip om samfundsøkonomiske investeringer.
8. Investeringsbeslutninger skal træffes på baggrund af markedsrisikoen ved de pågældende investeringer. Der igangsættes desuden en analyse af ny lånestruktur, garantiprovision og opbygning af egenkapital.
9. Samfundsøkonomisk hensigtsmæssige investeringer skal fortsat myndighedsgodkendes mhp. tillæg til indtægtsrammen, som skal tage højde for forventet indtjening fra flaskehalsindtægter.
10. Indførelse af flerårig samfundsøkonomisk investeringsplan på baggrund af langsigtede udviklingsplaner. Planen udgør den økonomiske ramme om Energinet.dk's investeringer.

Udarbejdelse af ny økonomisk regulering af Energinet.dk vil således tage udgangspunkt i forslag til ny økonomisk regulering af elnetvirksomhederne. Idet Energinet.dk adskiller sig på en række punkter, vil der være behov for at foretage nærmere analyser mht. indikatorer, leveringskvalitet, WACC og effektiviseringskrav.

Ny planlægnings- og investeringsgodkendelsesproces i Energinet.dk:

Regeringen foreslår otte tiltag, som skal styrke transparens i Energinet.dk's net- og systemudvikling samt styrke godkendelsesprocessen for investeringer, så det sikres, at investeringerne stemmer overens med og er båret af den politisk ønskede udvikling af sektoren.

1. Indførelse af formel myndigheds- og ministergodkendelse af langsigtede udviklingsplaner, som ikke godkendes i dag. Godkendelsen sker ud fra samfundsøkonomiske kriterier således, at der sikres en politisk prioritering af de potentielle investeringer. Udviklingsplanerne ligger til grund for fastsættelse af en investeringsramme for nødvendige samfundsøkonomiske nyinvesteringer i nye forbindelser og udlandsforbindelser.

2. Indførelse af myndighedsfastlæggelse af grundantagelser og beregningsforudsætninger mht. blandt andet pris- og teknologiudvikling (gennem tværgående analyse), der skal anvendes i Energinet.dk's samfundsmæssige analyser (net- og systemudviklingsplaner samt investeringsager). Energistyrelsen bliver ansvarlig myndighed.
3. Ekstern inddragelse gennem høringer i planlægningsfasen i forbindelse med langsigtede udviklingsplaner.
4. Langsigtede udviklingsplaner udgør reguleringsgrundlaget og mandatet for Energinet.dk til at arbejde videre med projekterne inden for bestemte forudsætninger.
5. Godkendte langsigtede planer anvendes til indrapportering til EU/regionalt samarbejde.
6. Indførelse af administrative godkendelser af konkrete investeringer på baggrund af de ministergodkendte langsigtede udviklingsplaner.
7. Krav om ekstern teknisk og økonomisk vurdering af konkrete anlægsinvesteringer.
8. Indførelse af afrapporteringskrav af realiserede omkostninger til indkøb af systemydelse.

Tilpasning af kabelhandlingsplanen

Regeringen har i *Et stærkere Danmark – Vækst 2016* fremlagt udspil om, at kabelhandlingsplanen fra 2008 og principperne for den fremtidige netudbygning af eltransmissionsnettet tilpasses, så der fokuseres på byområder og den allermest følsomme natur. Den fokuserede kabellægning indebærer, at det samlede antal tracé-km luftledninger nedbringes med ca. 400 km i forhold til i dag. Det kan sammenholdes med, at 2008-princippet indebærer en reduktion på ca. 1.700 tracé-km luftledninger i forhold til i dag. Tilpasningen vil betyde en besparelse på ca. 8 mia. kr. for forbrugerne frem mod 2040 år og har ikke negativ betydning for forsyningsikkerheden eller den grønne omstilling.

Regeringen vil, som led i udviklingen af en ny økonomisk regulering, fokusering af opgaveportefølje og nye procedurer for investeringsgodkendelser, fastlægge et nyt effektiviseringsmål for Energinet.dk.

Konsolidering og ny regulering af gassektoren

Indførelse af indtægtsrammereguleringen i 2005 af de monopolregulerede distributionselskaber har allerede ført til en række effektiviseringer i sektoren. Gassektoren står imidlertid over for en omstillingsproces, i og med at gasforbruget er faldende, og der dermed bliver færre forbrugere til at betale for distributionen af gas.

Der blev på den baggrund udarbejdet en analyse af gassektoren⁷, som peger på, at sektoren er udfordret på en række områder. Den nuværende økonomiske regulering betyder, at netselskaberne ikke har tilstrækkelig incitament til effektiv drift. Derudover er gas-detailmarkedet præget af lav konkurrence, både som følge af lav forbrugermobilitet, og fordi koncernforbundne selskaber i dag har en konkurrencemæssig fordel i forhold til "rene" handelsselskaber.

En stor del af udfordringerne bunder i den nuværende organisering af sektoren, hvor der i dag er tre distributionselskaber. En konsolidering vil langt hen af vejen kunne skabe grundlag for en mere effektiv sektor til gavn for borgere og virksomheder.

Det er regeringens mål, at et effektiviseringspotentiale på 0,1 mia. kr. i 2025 skal realiseres til gavn for husholdninger og virksomheder.

Regeringen foreslår på baggrund af anbefalingerne i analysen *En effektiv gassektor*, at der i første omgang arbejdes for at konsolidere gassektoren, hvorefter der skal tages stilling til en styrkelse af konkurrencen og reguleringen af sektoren, *jf. boks 11*.

⁷ Arbejdsgruppen for analyse af gassektoren: *En effektiv gassektor*, 2016.

Boks 11
Initiativer i gassektoren**En effektiv og konsolideret gassektor**

Gassektoren er allerede relativt konsolideret, men der er imidlertid et potentiale for at konsolidere sektoren yderligere. Gennem dialog med sektoren vil regeringen forsøge at opnå tilslutning til en samling af den danske naturgasdistribution. Regeringen foreslår på den baggrund at gennemføre to tiltag:

Differentierede tariffer

For at sikre en smidig konsolidering af naturgasdistributionen, vil regeringen arbejde for, at der i en overgangsperiode kan opereres med differentierede tariffer mellem de geografiske distributionsområder, hvori de nuværende tre selskaber driver gasdistribution.

Modregning

Kommunerne bliver i dag blive modregnet med 100 pct. i deres bloktilskud, såfremt de afhænder deres gasdistributionselskaber til staten. Regeringen foreslår at give kommunerne incitament til konsolidering gennem en lempelse og harmonisering af modregningsreglerne for gas, så de svarer til regeringens forslag til justerede modregningsregler for de øvrige forsyningssektorer, *jf. boks 23*.

Øget konkurrence på detailmarkedet

Regeringen foreslår at skærpe konkurrencen på detailmarkedet, samtidig med at det fremtidige detailmarked skal være enkelt at administrere og gennemskueligt for forbrugerne. Resultatet af dialogen med sektoren om konsolidering vil dog få afgørende betydning for, hvilke konkrete initiativer, der vil være hensigtsmæssigt at gennemføre.

Forsyningspligt og samfakturering (gasengrosmodel)

Forbrugere, der ikke selv vælger gashandelselskab, får i dag leveret gas fra et forsyningspligtigt selskab til en fast pris. Dette, kombineret med bl.a. manglende samfakturering (dvs. at forbrugerne får to regninger), vurderes at hæmme konkurrencen på detailmarkedet til skade for forbrugerne. Regeringen foreslår derfor uanset udfaldet af drøftelserne om en konsolidering at se på mulighederne for at afskaffe forsyningspligten samt indføre en engrosmodel, så forbrugerne kun vil modtage én regning.

Rebranding af distributionsselskaberne

Selskaber, som både distribuerer og sælger gas, kan i dag anvende et enslydende navn og logo, hvormed de har en brandingfordel i forhold til rene handelselskaber. Samtidig står det dermed ikke klart for forbrugerne, at distribution og handel med gas er to forskellige ydelser, som de køber og betaler for. Såfremt der ikke opnås opbakning til en konsolidering, foreslår regeringen, at distributionsselskaberne skal anvende navn og logo, der adskiller sig fra det, som anvendes af handelselskabet.

Den økonomiske regulering skal understøtte fokus på effektiv drift

Regeringen foreslår at gennemføre ændringer af den nuværende økonomiske regulering, så den fremadrettet indeholder forbedrede økonomiske incitamenter til effektivisering og nødvendige investeringer. Det skal sikre, at forbrugernes gasregning bliver den billigst mulige. Også her er resultatet af dialogen med sektoren dog afgørende for, i hvilken grad det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre større eller mindre ændringer af den nuværende regulering.

Loft over alle investeringer

Regeringen foreslår, at både opgørelsen af omkostningsrammen og effektiviseringskravet udvides til at omfatte alle driftsomkostninger samt afskrivninger på anlægs- og netaktiver. Hermed sikres, at selskaberne har fokus på samtlige omkostninger og ikke blot en delmængde, hvilket vil have positiv afsmittende effekt på forbrugernes regning. Selskabernes fokus på omkostningerne vil yderligere blive skærpet ved, at de får mulighed for at beholde ekstraordinære effektiviseringsgevinster i en fem-årig periode. Disse effektiviseringsgevinster skal på sigt komme forbrugerne til gode.

Markedsbaserede investeringer

Distributionsselskaberne skal have incitament til at foretage de rigtige investeringer, sådan at der hverken over- eller underinvesteres. Regeringen foreslår at skabe det rette grundlag herfor ved at se nærmere på forrentningen af selskabernes fremadrettede investeringer.

Regeringens mål for gassektoren i 2025 er fortsat at styrke sektorens positive udvikling ved at fjerne de sidste barrierer for konkurrence, mens en forbedret regulering af distributionselskaberne skal medvirke til, at sektoren bliver endnu mere effektiv til gavn for husholdninger og virksomheder.

Bedre incitamenter for investeringer i fjernvarmesektoren

I dag er der ikke noget loft over de varmepriser, som fjernvarmesektoren opkræver hos forbrugerne, og der stilles ikke effektiviseringskrav til fjernvarmevirksomhederne.

Der blev derfor i 2015 udarbejdet en analyse af fjernvarmesektoren – *Ib Larsen-rapporten* – som pegede på et betydeligt effektiviseringspotentiale og et behov for en forbedret økonomisk regulering for at understøtte en mere effektiv fjernvarmesektor. Det blev bl.a. foreslået, at der skulle indføres benchmarking af fjernvarmeselskaberne, at der skulle udarbejdes klare regler for selskabernes forrentning, og at fjernvarmeselskabernes generelle rammevilkår skulle efterses – herunder rammerne for investeringer i sektoren.

På baggrund af rapporten indgik regeringen, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti d. 7. april 2016 en aftale om effektivisering af fjernvarmesektoren for 0,5 mia. kr. i 2020 til gavn for husholdninger og virksomheder.

Med aftalen lægges et loft over de tariffer, som fjernvarmeværkerne kan opkræve hos forbrugere, og der stilles løbende krav om effektiviseringer, så loftet reduceres, og forbrugerne dermed får lave priser, *jf. boks 12*.

Boks 12

Aftale om en ny økonomisk regulering af fjernvarmesektoren af 7. april 2016

For at understøtte en mere effektiv fjernvarmesektor, blev der indgået en aftale, som indebærer, at:

- Fjernvarmeselskaberne skal standardisere opgørelsen af deres omkostninger, afskrivninger, forrentning, omkostningsfordeling og regnskabsår til brug for benchmarking.
- Der lægges et loft over virksomhedernes samlede omkostninger, og der udmeldes individuelle effektiviseringskrav for fjernvarmeselskaberne.
- De centrale kraftvarmeværker pålægges i stedet generelle effektiviseringskrav.
- Helt små værker, der leverer mindre end 50 TJ varme om året, undtages fra den regulatoriske benchmark.
- Der gennemføres en analyse af konkurrencesituationen på fjernvarmeområdet.
- Aftalens parter drøfter inden udgangen af 2018 behovet for nye initiativer, herunder hvordan sektoren gives yderligere incitamenter til effektivisering.

Fjernvarmevirksomhederne har i dag mulighed for at opkræve en rimelig forrentning af virksomhedens indskudskapital som et tillæg til varmeprisen. Som opfølgning på *Ib-Larsen-rapporten* og fjernvarmeaftalen af 7. april 2016 har Energistyrelsen gennemført en analyse af reglerne for forrentning.

Analysen viser, at de nuværende forrentningsregler indebærer, at virksomhedernes mulighed for forrentning ikke er entydigt koblet til deres investeringsniveau. Virksomhederne har altså ulige muligheder for forrentning, uafhængigt af hvor meget de investerer i sektoren. Det indebærer, at der kun er svage og ulige incitamenter for selskaberne til at investere effektivt, og reglerne øger risikoen for over- eller underinvestering i sektoren.

Fjernvarmevirksomhederne har i dag mulighed for at tjene et overskud, hvis de benytter visse VE-teknologier. Da denne mulighed imidlertid er begrænset til enkelte teknologier, skævvrider det incitamenterne for virksomhederne til at vælge de teknologier, hvor de kan opnå et overskud fremfor de teknologier, som er mest effektive.

Fjernvarmevirksomhederne kan i dag delvist finansiere nye anlægsinvesteringer ved at foretage henlæggelser over varmeprisen. Det betyder, at virksomhederne kan opkræve en forhøjet varmepris fra forbrugerne i en periode for at anvende dem til investeringer på et senere tidspunkt.

Reglerne indebærer, at forbrugerne i praksis yder rentefrie lån til fjernvarmevirksomhederne, selvom forbrugerne i de fleste tilfælde har større finansieringsomkostninger, end virksomhederne ville have haft, hvis de havde optaget lån på almindelige kommercielle vilkår. De favorable finansieringsvilkår kan desuden motivere til overinvestering i sektoren.

For at sikre, at selskaberne i fremtiden investerer effektivt og effektiviserer til gavn for husholdninger og virksomheder, foreslår regeringen at ændre reglerne for forrentning, overskud og henlæggelser i fjernvarmesektoren, hvorved reguleringen i højere grad kommer til at ligne den økonomiske regulering af elsektoren, *jf. boks 13*.

Boks 13**Effektive investeringer, incitament til effektivisering og hensigtsmæssig finansiering****Indførelse af indtægtsrammeregulering**

Der indføres indtægtsrammeregulering, og virksomhederne får mulighed for at optjene og udtage et overskud som følge af ekstraordinære effektiviseringer. Det skal give incitament for selskaberne til at effektivisere på hele omkostningsbasen, og det vil understøtte hensigtsmæssige investeringer i sektoren. På sigt skal det bidrage til lavere priser. Fjernvarmeselskaberne underlægges i fremtiden skattepligt efter de almindelige regler.

Nye regler for opgørelse af selskabernes forrentningsgrundlag

Der indføres en ny metode for opgørelse af fjernvarmevirksomhedernes forrentningsbase, så muligheden for forrentning i højere grad afspejler virksomhedernes investeringsniveau. Virksomheder, der foretager store investeringer i sektoren, skal have adgang til en større forrentning, end selskaber der foretager mindre investeringer.

Klarere rammer for forrentning

Den forrentning, selskaberne kan opnå, bestemmes ved, at der fastsættes en markedsbaseret forrentning (WACC) for nye investeringer, som kan indregnes i indtægtsrammen. Det skal give klarere rammer for virksomhedernes forrentning og mindske sagsbehandlingstiden for virksomhederne, så de har klare rammer for deres investeringer.

Afskaffelse af muligheden for at foretage henlæggelser

Virksomhedernes mulighed for at foretage henlæggelser til fremtidige investeringer over varmeprisen afskaffes i udgangspunktet. Det skal sikre, at forbrugerne ikke betaler en merpris ved at yde billige lån til fjernvarmeselskaberne, og at selskaberne ikke agerer kapitalforvaltere for forbrugerne. Det overvejes, om muligheden for at foretage henlæggelser skal fastholdes i enkelte tilfælde for værker under afvikling.

Klarere regler for fordeling af omkostninger ved samproduktion

Der udarbejdes klarere regler for kraftvarmeværkernes fordeling af deres omkostninger på hhv. el og varme for at styrke konkurrencen.

Grundlag for hensigtsmæssige investeringer

Fjernvarme blev oprindeligt udrullet med central planlægning under hensyn til energieffektivitet og elforsyningsikkerhed. I dag er reguleringen grundlæggende den samme som i 1990. Det betyder, at reguleringen stadig indeholder krav og bindinger på produktionsform og brændsler samt mulighed for tilslutningspligt, som ikke er tidssvarende.

Fjernvarmevirksomhederne hindres dermed i at agere på markedsvilkår, og forbrugerne kan ikke frivilligt vælge eller fravælge fjernvarme. Det illustreres ved, at 42 pct. af fjernvarmeværkerne, svarende til 33 pct. af varmekonsumet, ikke er konkurrencedygtige med individuel opvarmning med naturgas⁸. Endvidere understøtter den nuværende afgiftsstruktur ikke en hensigtsmæssig samfundsøkonomisk udvikling af sektoren.

⁸ Dansk Fjernvarme: *Fjernvarmeprisen 2015, 2016*

Udfordringerne i fjernvarmesektoren bliver større, når grundbeløbet bliver udfaset, selvom der allerede er gjort meget for at imødegå udfordringerne ved fjernelse af forsyningssikkerhedsafgiften, forslag om omlægning af PSO-afgiften og ved at sikre frit brændselsvalg for de mindste værker.

Regeringen ønsker at tage hånd om sektorens udfordringer ved at skabe bedre rammebetingelser for de mindste værker. Der er derfor gennemført en analyse af rammerne for investeringsbeslutninger i fjernvarmesektoren.

På den baggrund foreslår regeringen at afskaffe kraftvarmekravet og brændselsbindingen for de små værker udenfor kvotesektoren, hvilket for mange værker vil være en væsentlig imødegåelse af bortfaldet af grundbeløbet.

Der vil dog stadig være forbrugere, som er pålagt tilslutningspligt på mindre værker, som på trods af ovenstående tiltag, vil kunne opleve en markant prisstigning med grundbeløbets bortfald fra 2019. Regeringen vil derfor analysere dette nærmere.

For de større værker inden for kvotesektoren vil regeringen desuden se nærmere på konsekvensen af grundbeløbets bortfald og mulige løsninger.

Regeringen foreslår således en række tiltag, der skaber grundlag for en konkurrencedygtig fjernvarmesektor, hvor forbrugerne har frihed til at vælge den varmekilde, der er bedst og billigst, *jf. boks 14*⁹.

⁹ Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet: *Bedre rammer for investeringer i fjernvarmesektoren*, 2016.

Boks 14**Anbefalinger til bedre rammer for investeringer i fjernvarmesektoren****Klarere rammer for investeringer i sektoren og øget frihed for forbrugerne**

Reguleringen skal understøtte, at sektoren på sigt får mulighed for en markedsbaseret udvikling, hvor selskaberne kan gennemføre de investeringer, som er selskabsøkonomisk optimale samtidig med, at forbrugerne frit kan vælge den billigste opvarmningsform. Regeringen foreslår, at der iværksættes en række tiltag og analyser, som kan vise retningen mod en markedsbaseret udvikling.

Udfase kraftvarmekravet og brændselsbindingen

Kraftvarmekravet og brændselsbindingen til naturgas hæmmer den fri konkurrence og pålægger selskaberne en ekstra investeringsomkostning, som i sidste ende skal betales af husholdninger og virksomheder. Regeringen foreslår derfor, at kraftvarmekravet og brændselsbindingen til naturgas bliver afskaffet for de ikke-kvotefattede værker i sammenhæng med en opfølgning på afgifts- og tilskudsanalysen. Regeringen vil endvidere analysere bindingerne inden for kvotesektoren.

Udfase muligheden for at anvende tilslutningspligt

Kommunerne kan i dag pålægge forbrugerne at være tilsluttet samt forblive tilsluttet det kollektive forsyningsnet. Tilslutningspligten reducerer konkurrencen mellem fjernvarme og individuel opvarmning og medfører, at forbrugerne kan pålægges en omkostning til den kollektive forsyning, uanset om de aftager varme eller ej. Regeringen foreslår at ophæve muligheden for at pålægge tilslutningspligt for eksisterende byggeri, så forbrugerne frit kan vælge opvarmningsform.

Derudover vil regeringen undersøge nærmere, om tilslutningspligt for nybyggeri og byggeri med tilslutningspligt kan afskaffes særligt med henblik på at hjælpe de forbrugere, som kan komme i klemme ved grundbeløbets ophør.

Bedre grundlag for investeringsbeslutninger

Fjernvarmevirksomheder skal i dag udarbejde projektforslag for alle større investeringer, som efterfølgende skal godkendes af kommunen. Regeringen foreslår derfor, at den eksisterende vejledning og projektbekendtgørelsen på kort sigt opdateres, samtidig med at der indføres dokumentationspligt for beregningsforudsætninger. Tiltaget forventes at styrke kvaliteten af projektforslagene.

Fremtidig godkendelsesproces

Kommunerne skal i dag godkende alle større investeringer. Der vil blive foretaget et serviceeftersyn af den nuværende godkendelsesproces, herunder en lempelse af krav om myndighedsgodkendelse af investeringer. Derudover analyseres, om dele af godkendelsesprocessen bør ligge hos en anden myndighed end kommunen.

En række kommunale fjernvarmevirksomheder er i dag integreret i den kommunale forvaltning. Det kan føre til en sammenblanding af politik og drift, som resulterer i højere varmepriser for forbrugerne.

Regeringen vil derfor arbejde for en tydeligere økonomisk adskillelse af politik og drift af forsyningssselskaber, *jf. boks 15*.

Boks 15**Krav til selskabsgørelse**

Der skal stilles krav om selskabsgørelse af fjernvarmeselskaber og udskillelse fra den kommunale forvaltning. Reglerne indføres fra januar 2018. Det skal bidrage til, at princippet om organisatorisk og økonomisk armslængde, der følger af selskabsloven, nu realiseres for fjernvarmeselskaberne.

Regeringens mål for fjernvarmesektoren i 2025 er en mere effektiv, gennemsigtig og velkonsolideret sektor til gavn for borgere og virksomheder. Det skal sikres ved at gennemføre en mere incitamentsbaseret regulering og fokus på at øge konkurrencen for de dele af værdikæden, som ikke er naturlige monopoler. Det er regeringens mål at indhente et effektiviseringspotentiale på 2,3 mia. kr. i 2025 i fjernvarmesektoren.

Forbedret regulering af fjernkølingssektoren

Fjernkølingssektoren er en relativt ny sektor på det danske forsyningsmarked. Det første fjernkøleselskab blev etableret i 2009. På trods af den unge alder har fjernkølingssektoren gennemgået en betydelig udvikling både teknisk og regulatorisk. Fjernkøling adskiller sig fra de andre forsyningssektorer ved, at forsyning med fjernkøling kun vurderes at være relevant for erhvervs- og industrivirksomheder.

Fjernkøling produceres ofte i kombination med fjernvarme, idet der kan udnyttes en række synergier og stordriftsfordele ved at drifte fjernvarme og fjernkøling sammen. Da kommunale selskaber i dag står for størstedelen af den danske fjernvarmeleverance, spiller både kommunale og private selskaber en rolle i udrulningen af fjernkøling.

Der er gode forudsætninger for konkurrence på området og kombineret med, at det er et relativt ungt marked, vurderes det, at området i høj grad kan udvikles og udvides via investeringer fra private aktører. På den baggrund har Rambøll udarbejdet *Analyse af det danske kølepotentiale (2014)* for Energistyrelsen for bl.a. at kortlægge eksisterende barrierer for den videre udvikling af markedet for fjernkøling.

Med udgangspunkt i analysen er følgende hovedudfordringer for den videre udvikling af fjernkølingsmarkedet identificeret:

- Forundersøgelser til fjernkølingsprojekter kan kun finansieres via frie midler i fjernvarmeselskabet.
- Lokalitetsprincippet medfører, at projekter på tværs af kommuner ikke kan realiseres.
- Kommunale selskaber kan ikke altid tilbyde den mest optimale løsning, fordi det i den gældende lovgivning er et krav, at synergier med fjernvarme skal udnyttes.

På den baggrund vil regeringen arbejde for en forbedret regulering af fjernkølingssektoren, *jf. boks 16*.

Boks 16**Forbedret regulering af fjernkølingssektoren****Tillade finansiering af forundersøgelser over varmeprisen**

Regeringen foreslår, at både privat og offentligt ejede fjernvarmeforsyninger får tilladelse til at finansiere forundersøgelser i størrelsesordenen 150.000-350.000 kr. af fjernkølingsprojekter over varmepriserne for at mindske usikkerhederne om projekterne og minimere kundernes og investorenes risici.

Fjernkøling på tværs af kommunegrænser

Regeringen foreslår at tillade, at kommunale selskaber i nogle tilfælde kan drive fjernkølingsaktiviteter på tværs af kommunegrænser. I dag har kommunale selskaber ikke mulighed for at levere fjernkøling til kunder umiddelbart på den anden side af kommunegrænsen, selvom det kan understøtte lavere priser for forbrugerne.

Frit teknologivalg

Regeringen foreslår at sikre, at kommunale selskaber får tilladelse til at anvende alle teknologier ved produktion af fjernkøling – herunder også rene frikølingsanlæg, som er den mest energieffektive form for køling.

Analyse af projektkendelser

Procedurene for projektkendelse på fjernkølingsområdet analyseres nærmere med henblik på mulig afbureaukratisering. Analysen integreres i den tilsvarende analyse på fjernvarmeområdet.

Det er regeringens mål, at fjernkølingssektoren fortsat skal udbredes på markedsvilkår. Det er en målsætning, som allerede afspejles i reguleringen i dag. At fjernkølingssektoren udvikles på markedsvilkår indebærer også, at tilsynet med sektoren kan minimeres.

Styrkede incitamentter i drikkevands- og spildevandssektoren

Vandsektoren er langt hen ad vejen karakteriseret ved naturlige monopoler og er derfor i dag underlagt hvile-i-sig-selv-princippet, hvor selskaberne kan opkræve den pris, som svarer til de nødvendige omkostninger. De største selskaber i sektoren blev i 2009 udskilt som selskaber fra kommunerne og underlagt prisloftregulering og benchmarking.

Reguleringen fra 2009 har medført samlede effektiviseringskrav i vand- og spildevandssektoren på 1,1 mia. kr. fra 2011 til 2016 opgjort i faste priser. Uden vandsektorloven og benchmark-reguleringen ville disse krav ikke være blevet stillet, og prisen på vand og spildevand ville kunne have været ca. 1,1 mia. kr. højere end ellers. De faktisk afholdte omkostninger faldt desuden med 1,4 mia. kr. fra 2010 til 2014.

Som opfølgning på det brede politiske forlig om en ny og forbedret regulering af den danske vandsektor mellem den daværende regering (Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre), Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten af 29. april 2015 er en ændret vandsektorlov trådt i kraft den 1. marts 2016.

Loven skaber rammerne for en mere effektiv vandsektor med understøttelse og videreudvikling af et højt niveau for miljø, klima, service og forsyningsikkerhed, mindre bureaukrati i organisering og tilsyn samt bedre rammer for teknologiudvikling. Loven betyder bl.a., at selskaberne fremover kender deres økonomiske rammer flere år frem, og at der kun gennemføres økonomisk benchmarking af de største selskaber hvert andet år.

Deloitte påpegede i sin analyse *Evaluering af vandsektoren (2013)* på en række barrierer for yderligere effektiviseringer, som ikke er adresseret med ovennævnte lovforslag. Den nuværende regulering består primært af "pisk" i form af pålagte effektiviseringskrav.

Regeringen vil derfor analysere, hvordan der kan skabes yderligere incitamentter for ejerne til effektivisering af vandsektorerne gennem brug af "gulerod", som belønner de mest effektive anlæg. Analysen skal bl.a. undersøge:

- betydningen for effektiviseringsincitamentet af, at ejerne får mulighed for en gevinst, hvis de gennemfører ekstraordinære effektiviseringer udover de pålagte effektiviseringskrav,
- betydningen for investeringerne af, at der i modsætning til i fx elsektoren ikke kan forrentes på ejernes indskud i selskabet, og
- om muligheden for tillæg til investeringer giver tilstrækkelige incitamentter til omkostningseffektive investeringer.

For at skabe stærkere incitamentter for ejerne til at realisere effektiviseringer, der ligger ud over effektiviseringskravene i den økonomiske regulering og i lyset af den kommende analyse, vil regeringen på den lange bane arbejde for, at selskabets ejere kan få en forrentning af den indskudte kapital og opnå en gevinst ved ekstraordinære effektiviseringer. Regeringen vil i givet fald sikre, at gevinsterne som følge af ekstraordinære effektiviseringer tilfal-

der forbrugerne ved overgangen til en ny reguleringsperiode, hvor indtægtsrammen tilpasses omkostningerne, *jf. boks 17*.

Boks 17**Analyser på vand- og spildevandsområdet****Analyse af forrentning og investeringer i vand- og spildevandssektoren**

Det skal analyseres, om der er hensigtsmæssige incitamenter til at investere effektivt i vandsektoren – herunder procedurer og rammer for udarbejdelse og godkendelse af nye investeringer. Som en del af analysen vil betydningen af at indføre forrentning i sektoren og muligheden for at udtage overskud til ejerne for priser, markedsstruktur m.m. blive undersøgt nærmere. Desuden skal det analyseres, om den nuværende model for tillæg til selskaberne i tilstrækkelig grad sikrer, at der foretages samfundsmæssigt hensigtsmæssige investeringer. Formålet er at sikre lave priser på vand og spildevand til gavn for borgere og virksomheder.

Det er regeringens mål at indhente et effektiviseringspotentiale på 2,5 mia. kr. i 2025 drikkevands- og spildevandssektoren. Samtidig vil regeringen sikre en fortsat høj forsyningssikkerhed under hensyntagen til sundhed, miljø, service og klima. Derfor igangsættes yderligere analyser af forsyningssikkerheden, *jf. særskilt afsnit om forsyningssikkerhed*. Regeringens mål for drikke- og spildevandssektoren i 2025 er således en velkonsolideret og mere effektiv sektor gennem en forbedret regulering og ved, at eventuelle barrierer for konkurrenceudsættelse fjernes. Regeringen vil arbejde for, at udviklingen af vandsektoren kommer forbrugerne til gode i form af lavere priser på vand- og spildevandsydelser med den høje forsyningssikkerhed og kvalitet samt de miljømæssige hensyn, som forbrugerne forventer.

Konkurrenceudsættelse af affaldssektoren

Affald har udviklet sig fra at være et problem til at være en efterspurgt ressource. Dermed er der skabt mulighed for et velfungerende marked for affald, som giver mulighed for øget konkurrence og en mere effektiv affaldshåndtering.

Affald er ikke et naturligt monopol, men er i dag delvist underlagt et regulatorisk monopol, da kommunerne har anvisningsret på en meget stor andel af den samlede affaldsmængde. Området har derfor været genstand for en række analyser, der peger på, at:

- Der ikke er et tilstrækkeligt incitament til at konkurrere på pris og effektivitet for den del af affaldet, som kommunerne har ansvaret for.
- Affaldsproducenterne (husholdninger og virksomheder) ikke frit kan vælge den billigste og bedste affaldshåndteringsløsning, selvom affaldstaksterne for forbrænding i dag varierer fra omkring 250 kr. for et ton affald op til ca. 900 kr., er det ikke muligt for kunderne frit at vælge det billigste anlæg.
- Den nuværende økonomiske regulering af affaldssektoren er kompleks, byrdefuld og uigennemsigtig for både affaldsproducenterne, private affaldsløsninger og kommunerne.

Udspil om konkurrenceudsættelse af affaldsforbrænding

Regeringen har derfor i *Et stærkere Danmark – Vækst 2016* fremlagt udspil om at konkurrenceudsætte affaldsforbrændingssektoren for at realisere effektiviseringsgevinster på 0,4 mia. kr. i 2025 og sikre en hensigtsmæssig konkurrence, *jf. boks 18*.

Boks 18

Udspil om konkurrenceudsættelse af affaldsforbrænding

Regeringen har i *Et stærkere Danmark – Vækst 2016* fremlagt udspil om konkurrenceudsættelse af affaldsforbrænding, der skal realisere effektiviseringer på 0,4 mia. kr. i 2025 til gavn for husholdninger og virksomheder.

Udspillet indeholder følgende elementer:

- Virksomhederne får frihed til selv at bestemme, hvor deres forbrændingsegnete affald forbrændes, så de kan vælge det billigste anlæg.
- Kommuner skal indsamle og udbyde husholdningsaffald samt kommunens eget affald til forbrænding med henblik på at sikre den bedste pris.
- Kommunale forbrændingsanlæg selskabsgøres og skal drives på markedsvilkår, hvilket sikrer lige konkurrence mellem kommunale og private aktører.

Regeringen ønsker samtidig at styrke konkurrencen på markedet for genanvendeligt erhvervsaffald og åbne for alternativer til kommunal håndtering af genanvendeligt husholdningsaffald, *jf. boks 19*.

Boks 19**Yderligere tiltag på affaldsområdet****Konkurrenceudsættelse af det genanvendelige affald**

Regeringen vil fremsætte forslag om, at det genanvendelige affald konkurrenceudsættes yderligere. Kommunernes rolle på markedet for genanvendeligt husholdningsaffald begrænses, så borgerne får mulighed for at benytte andre ordninger end de kommunale, og der bliver pligt for kommunerne til at anvende private løsninger til håndtering, herunder sortering mv. af kommunalt indsamlet affald.

Derudover skal alle virksomheder fremover indgå aftale med en privat affaldsvirksomhed om håndtering af alt affald. Kommunerne får dog mulighed for at indsamle og håndtere både husholdnings- og erhvervsaffald på de ikke brofaste øer samt alt affald fra virksomheder med begrænset affaldsproduktion, der drives fra en privatbolig.

Administrationsgebyr for erhvervet ophæves

Den kommunale administration af affaldshåndtering for erhvervet reduceres væsentligt som følge af konkurrenceudsættelse af det forbrændingsegnete affald. Det eksisterende administrationsgebyr på ca. 100 mio. kr. foreslås derfor ophævet. Den resterende administration finansieres via et gebyr på forbrænding af affald på ca. 10 mio. kr. ud fra "forureneren betaler"-princippet.

Analyse af indsamlingsleddet

Det analyseres, hvordan indsamlingsleddet kan effektiviseres yderligere, fx ved at indføre national ensretning af affaldsindsamling af husholdningsaffald på tværs af kommunerne.

Regeringens mål for affaldssektoren i 2025 er således en mere effektiv affaldshåndtering til gavn for husholdninger og virksomheder gennem en markedsbaseret regulering og en konkurrenceudsat sektor, der bidrager til en mere cirkulær økonomi.

God selskabsledelse i forsyningssektoren

God selskabsledelse er en vigtig forudsætning for effektive selskaber. Dette gælder for virksomheder generelt og for forsyningssektorerne. Både OECD og Komitéen for god selskabsledelse har formuleret retningslinjer for god selskabsledelse. I tråd hermed gælder der også et sæt særskilt sæt retningslinjer for god selskabsledelse i statslige selskaber.

Det er centralt for regeringen, at også forsyningssektorer forholder sig til et sæt retningslinjer for god selskabsledelse. Regeringen og KL aftalte i Økonomaftalen for 2016 i fællesskab at udarbejde et kodeks for god kommunal selskabsledelse, *jf. boks 20*.

Boks 20

Kodeks for god selskabsledelse

Regeringen vil tage initiativ til dialog med KL med henblik på, at der etableres retningslinjer for god selskabsledelse i forsyningssektoren. Det skal bidrage til at sikre effektivt drevne forsyningssektorer og dermed lave priser til borgere og virksomheder. Et vigtigt element i god selskabsledelse er, at bestyrelsen handler uafhængigt af særinteresser og ud fra hvad, der tjener selskabet bedst.

God selskabsledelse i forsyningssektoren kan understøttes ved, at forsyningssektorerne forholder sig til et kodeks for god selskabsledelse på samme vis, som børsnoterede selskaber og statslige selskaber er forpligtede til.

En robust regulering af forsyningsikkerheden

Forsyningsikkerheden i Danmark er i dag høj inden for de nuværende økonomiske rammer. Der kan dog under de ændrede økonomiske vilkår for sektoren opstå behov for nye tiltag for at justere den sektorspecifikke regulering.

Regeringen vil derfor inden for selskabernes og ministeriernes eksisterende omkostningsrammer sikre, at sektorreguleringen er tilstrækkelig robust til at understøtte en fortsat høj forsyningsikkerhed og en høj miljøbeskyttelse.

Der kan bl.a. være behov for at fastsætte målrettede og specifikke mål og krav til forsyningsikkerhed i reguleringen, ligesom der skal være hensigtsmæssige sanktionsmuligheder, herunder justeringer i selskabernes indtægtsrammer, såfremt selskaberne ikke overholder disse krav.

Regeringen vil desuden sikre, at forsyningsikkerheden fastholdes i forbindelse med ejerskifter i sektoren. Der skal bl.a. være sikkerhed for, at der ikke overdrages kontrol med kritisk infrastruktur til ejere, som fra et sikkerhedspolitisk synspunkt vurderes uegnede. Nye ejere skal desuden have den tekniske indsigt og finansielle formåen til at fastholde forsyningsikkerheden.

Regeringen vil igangsætte en række tiltag og analyser for at sikre en fortsat høj forsyningsikkerhed, *jf. boks 21*. Udover nedenstående tiltag vil der i el- og gassektorerne være mulighed for at sanktionere hårdere i indtægtsrammerne ved gentagne brud på leveringskvaliteten. Disse initiativer fremgår også under de enkelte sektorer ovenfor.

Boks 21**Initiativer til opretholdelse af fortsat høj forsyningsikkerhed i forsyningssektorerne****Elsektoren****Krav om tilstrækkelig leveringskvalitet**

Høj forsyningsikkerhed skal fortsat understøttes. Derfor igangsætter regeringen en analyse af et hensigtsmæssigt niveau for leveringskvalitet, hvor bl.a. udenlandske erfaringer vil blive inddraget.

Styrket tilsyn med kvalitet af distributionsnettet

Regeringen lægger op til, at der fremadrettet anvendes en række indikatorer til at føre øget tilsyn med, at netvirksomhederne lever op til kravet om vedligehold og udbygning af nettet. Det skyldes, at der med den nye økonomiske regulering forventes øget fokus på omkostningseffektivitet.

Gassektoren¹⁰**Udvikle standarder for mål- og kvalitetskontrol**

Regeringen vil arbejde på, i samarbejde med branchen, at udvikle standarder for mål- og kvalitetskontrol for at sikre vedligehold af nettet. Det kan fx ske gennem et certificeringssystem eller ved aftalebaseret regulering.

Styrket økonomisk formåen hos distributionsselskaberne

Regeringen lægger op til, at der skal føres et mere aktivt tilsyn med distributionsselskabernes virksomhed, herunder deres økonomiske formåen, med henblik på at komme eventuelle konkurssituationer i forkøbet. I konkurstillfælde vurderes der at være behov for klare regler om, hvem der midlertidigt overtager driften. Regeringen foreslår derfor, at transmissionsselskaber overtager driften på vilkår, som forhindrer spekulation i konkurssmuligheder fx som led i beredskabsplanen.

Mere aktivt tilsyn med distributionsselskabernes bevillingskrav

Tilsynet med, at distributionsselskaberne udfører deres opgaver, herunder sikrer tilstrækkelig vedligeholdelse af distributionsnettet, sker i forhold til de selskaber, der er underlagt et bevillingskrav igennem tilsyn med bevillingerne. Regeringen lægger op til, at der ved fortsat offentligt ejerskab føres et mere aktivt tilsyn med distributionsselskabernes virksomhed og tekniske og økonomiske formåen. Ved kommercielt ejerskab lægges ligeledes op til aktivt tilsyn med bevillingerne.

Fiernvarmesektoren**Servicemål ved tilslutningspligt**

Såfremt forbrugerne allerede er pålagt tilslutningspligt/forblivelsespligt, vil der blive igangsat en dialog med kommunerne om servicemål med henblik på fx at fastsætte mål som krav.

Analyse af retningslinjer og håndtering af konkurser

Analyser viser, at retningslinjerne for håndtering af konkurser er forskellige på tværs af forsyningssektorer. Der igangsættes derfor en analyse af behovet for håndtering af eventuelle konkurser, herunder af behovet for og ansvarsfordelingen for opretholdelse af forsyning og reetablering af en varig forsyningsløsning i tilfælde af konkurs.

¹⁰ Tiltagens konkrete udformning afhænger af udfaldet af drøftelserne om en konsolidering af sektoren.

Vandsektoren**Analyse mhp. at sikre en robust regulering af forsyningsikkerhed**

Det er afgørende, at der fortsat er en høj forsyningsikkerhed i vandsektoren. Derfor skal følgende analyseres:

- Behovet for skærpelse af det kommunale og statslige tilsyn.
- Behovet for opdatering og harmonisering af udledningstilladelser på spildevandsområdet.
- Muligheder for at kommunerne kan implementere deres mål fra spildevands- og klimatilpasningsplanerne.
- Behovet for indførelse af kvalitetssikring for spildevandsselskaber.
- Behovet for harmonisering af kvalitetssikring for drikkevandsselskaber

Analyse af incitamentter for implementering af lokalt tilpassede serviceniveauer på miljøområdet

Det skal analyseres, hvordan kommunerne kan fastsætte og implementere hensigtsmæssige miljømål, herunder om der kan defineres hensigtsmæssige serviceniveauer, der kan ligge til grund for at vurdere nye miljømål med betydning for indtægtsrammen.

Analyse af myndighedsgodkendelse ved ejerskifte

Det skal afdækkes, hvordan der kan skabes øget sikkerhed for, at der i forbindelse med ejerskifter i sektoren ikke overdrages kontrol med kritisk infrastruktur til ejere, som fra et sikkerhedspolitisk synspunkt vurderes uegnede.

Analyse af retningslinjer og håndtering af konkurser

Analyser viser, at retningslinjerne for håndtering af konkurser er forskellige på tværs af forsyningssektorer. Der igangsættes derfor en analyse af behovet for håndtering af eventuelle konkurser, herunder af behovet for og ansvarsfordelingen for opretholdelse af forsyning og reetablering af en varig forsyningsløsning i tilfælde af konkurs.

Affaldssektoren**Analyse af affaldstilsynet**

Det analyseres, hvordan kommunernes affaldstilsyn kan styrkes og effektiviseres yderligere, fx ved at fokusere opgaverne, afrapportere om tilsynsaktiviteter og udvikle værktøjer til tilsynsmyndigheden.

Et effektivt og transparent tilsyn

Det økonomiske tilsyn med el-, gas- og fjernvarmesektoren varetages af Energitilsynet, mens det økonomiske tilsyn med drikkevands- og spildevandssektoren varetages af Forsyningssekretariatet.

En forudsætning for effektive forsyningssektorer er et velfungerende tilsyn, der håndhæver den økonomiske regulering effektivt for at sikre lave priser for forbrugerne. Derfor er der gennemført en analyse af det statslige tilsyn med forsyningssektorerne, der peger på følgende udfordringer:

- Tilsynet i Danmark har en meget snæver opgaveportefølje, hvor der alene er fokus på administration af reguleringen fremfor målrettede analyser af effekterne og løbende udvikling og tilpasning af regulering, hvis der viser sig at være behov for dette.
- Opgaverne i forbindelse med udarbejdelse og håndhævelse af regulering er spredt på tværs af Energistyrelsen, Energinet.dk, Energitilsynet og Forsyningssekretariatet.
- Der er begrænset fokus på at analysere effekterne af regulering og derfor begrænset gennemsigtighed og læring.
- Reguleringen skaber unødige administrative byrder og påvirker selskabernes opfattelse af tilsynets arbejde negativt.
- Tilsynet er på nogle områder præget af sagspukler og lange sagsbehandlingstider.
- Tilsynene har i dag stor personalegennemstrømning, som reducerer effektiviteten i tilsynets arbejde.

Regeringen vil derfor gennemføre en række initiativer, der skal sikre, at tilsynet med forsyningssektorerne i fremtiden har så gode betingelser som muligt for at varetage deres arbejde, *jf. boks 22*.

Boks 22**Bedre rammer for et effektivt statsligt tilsyn med forsyningssektorerne**

For at sikre et effektivt tilsyn, der kan sikre klare rammer for selskaberne, lave priser for forbrugere og en fortsat høj forsyningsikkerhed, ønsker regeringen at gennemføre følgende tiltag:

Rammeregulering

Tilsynet får i højere grad ansvar for at udforme og implementere den tekniske del af reguleringen inden for en ramme, der fastsættes ved lov. Det indebærer en øget anvendelse af rammeregulering, der fastlægger formålet med reguleringen af sektoren og skal give mere stabile rammer for selskaberne.

Styrket tilsyn med sektoren

Tilsynet får et udvidet og klarere ansvar for at analysere og følge udviklingen i forsyningssektoren, herunder effekterne af reguleringen på effektivitet, priser m.m. Det skal skabe øget gennemsigtighed i sektorerne om bl.a. produktivitetstal og priser samt give bedre rammer for fremtidige justeringer af reguleringen.

Ny organisering af tilsynet

Det uafhængige Energitilsyn erstattes af en uafhængig direktion, der indgår i den daglige ledelse af hele Energitilsynets organisation, men er udpeget efter gældende retningslinjer om uafhængighed. Det skal understøtte, at tilsynet fungerer effektivt ved at sikre tilstrækkelig ledelseskraft til at udvikle organisationen.

Etablering af stærke feed-back-mekanismer mellem tilsyn og lovgiver

Det lovfæstes, at tilsynet skal informere lovgiver, hvis reguleringen efter tilsynets opfattelse er indrettet på en måde, der modarbejder politikernes intentioner og hensyn med reguleringen, herunder hensynet til lave priser for forbrugerne.

Klarere rammer for udvikling af regulering

Der udarbejdes klarere rammer for udvikling og udmelding af ny regulering og inddragelse af interessenter. Det indebærer bl.a., at der i reguleringen af Energitilsynet indarbejdes en klarere informationspligt overfor selskaberne, og at der sættes klarere rammer for, hvornår i processen sektoren inddrages i reguleringsarbejdet.

Regelforenkling

Reglerne på forsyningsområdet skal forenkles for at sikre, at reglerne er mere gennemskuelige for selskaberne og nemmere at administrere for tilsynet.

Fokuseret tilsyn

Tilsynet skal i fremtiden have bedre mulighed for at målrette deres indsats der, hvor den største samfundsmæssige gevinst ved at føre tilsyn er. Det skal sikre, at der ikke bruges store ressourcer på at føre tilsyn i sager, som ingen praktisk betydning har for forbrugerne.

Styrket incitament til effektiv drift

Modregningsreglerne indebærer, at kommuner modregnes i bloktilskuddet fra staten fx ved udbytte fra selskaberne. Der er i dag forskelle på reglerne sektorerne imellem.

I de fleste sektorer gælder, at kommunerne bliver modregnet med 60 pct. af provenuet, såfremt det udbetales til kommunen med det samme, mens de kun bliver modregnet med 40 pct., såfremt de deponerer pengene i 10 år med en løbende udbetaling. Derudover er der på tværs af forsyningssektorerne forskellige modregningstidspunkter, hvilket har medført en meget kompleks regulering.

De nuværende regler om modregning vurderes at udgøre en barriere for effektive forsyningssektorer. Særligt forhindrer reglerne en konsolidering i gassektoren, hvor der er 100 pct. modregning, *jf. Analyse af modregningsreglerne på forsyningsområdet (2016)*.

Regeringen foreslår at fjerne barrierer for effektivisering på tværs af forsyningssekskaberne og sikre en hensigtsmæssig strukturudvikling i gassektoren ved at ensrette modregningsreglerne, *jf. boks 23*.

Boks 23

Justering af regler vedr. modregning

Nedsættelse af modregningsprocenterne

Regeringen foreslår at nedsætte modregningsprocenterne fra 40 pct. til 20 pct., når provenuet fra salg eller udbytte bindes i en 10-årig periode med løbende udbetaling. Modregningsreglerne i gassektoren tilpasses niveauet i de øvrige sektorer. Dermed styrkes incitamentet til et mere effektivt ejerskab.

Ændre modregningstidspunktet

Regeringen foreslår at fjerne barrierer for effektivisering gennem øget samarbejde på tværs af forsyningssekskaberne ved at ensrette modregningsreglerne, så der først sker modregning, når værdierne tilgår kommunen.

Lige konkurrencevilkår i forsyningssektoren

Forsyningssektoren omfatter aktiver for mange hundrede milliarder kroner. Sektoren har derfor et løbende behov for lånefinansiering af betydelige beløb.

Kommunerne kan garantere for lån, enten i form af en formel garanti eller i form af accept af selskabets låneoptagelse. Det betyder, at kommunalt ejede forsyningsvirksomheder ofte har adgang til bedre lånevilkår, herunder lavere renter, end andre forsyningsvirksomheder. Der er derfor gennemført en foranalyse¹¹ af kommunernes muligheder for at garantere for lån i forsyningssektoren. Foranalysen peger på følgende udfordringer:

- Manglende afgrænsning af hvilke aktiviteter der er konkurrenceudsatte og derfor ikke kan få kommunale lån eller kommunegaranti.
- Uklare rammer for fastsættelse af garantiprovision.

Regeringen foreslår på den baggrund at sikre, at kommunalt ejede forsyningssekskabers lånemuligheder ikke skaber ulige konkurrence og et skævt grundlag for investeringsbeslutninger i sektoren, *jf. boks 24*.

Boks 24

Præcisering af regler vedr. kommunal låntagning

Afgrænsning af konkurrenceudsatte og kommercielle aktiviteter

Regeringen foreslår at foretage en mere eksplicit afgrænsning af konkurrenceudsatte og kommercielle aktiviteter, så det tydeliggøres, at der ikke kan stilles subsidierede kommunegarantier eller gives mulighed for kommunal låneoptagelse for sådanne aktiviteter på vilkår der er bedre end de vilkår, en markedsøkonomisk investor ville acceptere på markedsvilkår.

Tydeliggørelse af rammerne for fastsættelse af garantiprovision

Der er behov for at gøre rammerne for kommunernes beregning og opkrævning af garantiprovision klarere, herunder de rammer, der er fastsat med statsstøttereglerne. Derfor undersøges det, hvordan præciseringen af de gældende regler på området bedst foretages.

¹¹ Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet: *Analyse af kommunal låntagning på forsyningsområdet (2016)*

Selskabsgørelse og skattepligt

Der er i dag betydelig variation i selskabsformer på tværs af forsyningssektorerne. Størstedelen af selskaberne har en privatretlig konstruktion som aktieselskab (A/S), anpartsselskab (ApS), forbrugerejet (amba) eller selvejende. En mindre del af selskaberne ligger i stedet under den kommunale forvaltning eller er kommunale § 60-fællesskaber.

For at sikre adskillelse af myndigheds- og driftsrolle, understøtte god selskabsledelse samt sikre lige konkurrencevilkår mellem offentlige og private leverandører i forsyningssektoren foreslår regeringen, at de kommunale forsyningsopgaver skal selskabsgøres. Kommunerne vil fortsat kunne eje og drive forsyningselskaber.

For at understøtte selskabsgørelsen er det vigtigt, at forsyningselskaberne som udgangspunkt er underlagt ens regler herunder almindelig skattepligt. Særregler på skatteområdet vil kunne være konkurrenceforvridende i forhold til andre selskaber og sektorer.

Som konsekvens af selskabsgørelsen underlægges forsyningselskaberne almindelig skattepligt. Skattepligten understøtter lige konkurrence og konsolidering af forsyningselskaber i større enheder, hvormed synergier på tværs af forsyningssektorerne kan udnyttes og føre til øget produktivitet og i sidste ende billigere forsyningsydelser til forbrugerne.

Endelig vil skattepligten for forsyningselskaberne give større incitament til lånefinansiering, idet dette vil fritage selskaberne for at oparbejde overskud – og dermed skattepligt – til finansiering af nye investeringer.

Lånefinansiering indebærer, at det er de forbrugere, der har glæde af investeringerne, som også finansierer dem. Ved finansiering gennem tilbageholdt overskud betaler *nuværende* kunder derimod for investeringer, som *fremtidens* kunder drager fordel af. Samtidig medfører lånefinansiering, at selskaberne ikke oparbejder store egenkapitalværdier, som de skal forvalte på vegne af forbrugerne. Dette ses ikke som en kerneopgave for selskaberne.

Samlet set vil selskabsgørelse af kommunale forsyningsopgaver og almindelig skattepligt for alle forsyningselskaber fjerne barrierer for transparent drift, lige konkurrencevilkår og konsolidering og dermed bidrage til at sikre produktive og effektivt drevne forsyningselskaber med fokus på forbrugernes behov, *jf. boks 25*.

Boks 25**Selskabsgørelse og skattepligt****Selskabsgørelse af kommunale forsyningsopgaver**

Regeringen foreslår gennem selskabsgørelse af kommunale forsyningsopgaver at sikre adskillelse af myndigheds- og driftsrollerne, god selskabsledelse og lige konkurrencevilkår mellem offentlige og private leverandører i forsyningssektoren.

Skattepligt for forsyningselskaber

Forsyningselskaber bør som udgangspunkt være skattepligtige efter de almindelige beskatningsregler, så særregler på skatteområdet ikke opstiller en barriere for konsolidering af forsyningselskaber i større enheder.

Konkurrenceudsættelse af energiselskabernes energispareindsats

Energiselskabernes energispareindsats er ikke en naturlig monopolopgave. Regeringen arbejder derfor for at fremme en konkurrenceudsættelse af energispareindsatsen.

Analyser¹² har vist, at der kan være et potentiale for økonomiske gevinster ved at flytte energispareforpligtelsen fra net- og distributionsselskaberne over til handelsselskaberne. Da omkostningerne ved realiseringen af energibesparelserne i dag finansieres fuldt ud af en tilsvarende stigning i slutbrugernes energiregninger, vil de økonomiske gevinster ved en overflytning komme borgere og virksomheder direkte til gavn i form af lavere energiregninger.

Regeringen ønsker derfor, at energispareforpligtelsen flyttes til handelsselskaberne senest pr. 1. januar 2021, forudsat at der er klarhed omkring rammerne for energispareforpligtelsen efter 2020, samt at der i forbindelse med en overflytning til handelsselskaberne bliver udarbejdet et solidt administrativt grundlag, der både sikrer en effektiv og tilstrækkelig kontrol med ordningen samt skaber effektive markedsvilkår. Uden opfyldelse af disse betingelser viser analyserne, at tilpasningsomkostningerne ved en flytning vil overstige effektiviseringspotentialet.

Regeringen vil derfor gennemføre de nødvendige analyser, så der foreligger et godt beslutningsgrundlag, når der skal tages stilling til energiselskabernes energispareforpligtelse efter 2020 og samtidig igangsætte forberedelserne af en eventuel overflytning af energiselskabernes energispareforpligtelse til handelsselskaberne, *jf. boks 26*.

Boks 26

Konkurrenceudsættelse af energiselskabernes energispareindsats

Analyse af den samlede energispareindsats

Analysen skal bidrage til at afklare niveau og form for energispareindsatsen efter 2020.

Administrativt set-up for overflytning af energiselskabernes energispareforpligtelse

Regeringen igangsætter arbejdet med at udarbejde et administrativt set-up for en overflytning af energispareforpligtelsen, der både sikrer en effektiv og tilstrækkelig kontrol med ordningen samt skaber effektive markedsvilkår.

¹² Copenhagen Economics og Kuben Management: *Potentiale ved at flytte energispareforpligtelsen til handelsselskaberne*, 4. april 2016 og Kammeradvokaten: *Notat om overflytning af energispareforpligtelsen*, 12. maj 2016.

En mere gennemsigtig forsyningssektor

Forsyningssektoren omsætter for i omegnen af 90 mia. kr. årligt¹³ og foretager store millioninvesteringer, hvoraf nogle er politisk bestemt. I dag er der dog ikke et samlet og systematisk overblik over sammenhængen mellem takster og ydelser. Der findes heller ikke et systematisk overblik over omkostninger, produktion, produktivitetsudvikling og opfyldelse af politiske målsætninger.

Der skal derfor skabes et fælles datagrundlag og løbende afrapportering af nøgletal for sektoren. Det styrker gennemsigtigheden af tilsynet og bidrager til nedbrydelse af barrierer for sammenhængende regulering, effektivisering og fremtidssikring af sektoren.

Samtidig kan flere og bedre data om sektoren understøtte forsyningssektorens eget arbejde med at effektivisere planlægning og vedligeholdelse af infrastruktur og optimering af interne arbejdsgange. Nem adgang til data, der kan kombineres og deles på tværs af forvaltningssystemer og egne forretningssystemer, efterspørges af forsyningssektorerne.

Regeringen vil derfor gennemføre en analyse af data i forsyningssektoren med henblik på at sikre en mere gennemsigtig forsyningssektor og styrke tilsyn hermed, *jf. boks 27*.

Boks 27

Sammenhængende data i forsyningssektoren

Analyse af behovet for sammenhængende data i forsyningssektoren

Regeringen vil kortlægge eksisterende data i forsyningssektoren og deres anvendelser samt analysere myndigheders og forsyningssektorens behov for nye og/eller mere sammenhængende data bl.a. til brug for en mere effektiv myndighedsregulering, et mere transparent tilsyn og en øget effektivisering af interne arbejdsgange i sektoren.

På baggrund af analysen foretages en vurdering af en hensigtsmæssig tilgang til at sikre sammenhængende data på tværs af sektoren, med henblik på at der årligt redegøres for udviklingen i nøgletal i sektoren.

¹³ Nationalregnskabet.

Ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi 2016-2020

Regeringen har i maj 2016 offentliggjort en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2016-2020. I digitaliseringsstrategien er der sat fokus på en effektiv og vækstskabende forsyningssektor, og investeringer på op til omkring 60 mio. kr. vil levere et markant bidrag til den digitale omstilling af forsyningssektoren.

Initiativerne har særligt fokus på områder og opgaver, der går på tværs af staten, regionerne og kommunerne, og hvor etablering af en fælles ramme og mål for styrket samarbejde og datadeling kan effektivisere forvaltningsprocesser og arbejdsgange hos myndigheder og i forsyningselskaber.

Bedre og mere tilgængelige data kan desuden understøtte innovation i private virksomheder og åbne op for nye datadrevne produkter og services til offentlige og private kunder.

Med digitaliseringsstrategien tages et vigtigt første skridt i arbejdet med at afdække, hvor i forsyningssektoren data og datainfrastrukturer kan bidrage til effektivisering og højere kvalitet i opgavevaretagelsen, med fokus på hvor der skabes merværdi. Erfaringerne herfra vil blive inddraget i den videre analyse af behov og gevinster ved sammenhængende forsyningsdata og derved bidrage til udmøntning af forsyningsstrategiens principper og tiltag.

Digitaliseringsstrategien indeholder en række tiltag, der udover at styrke digitaliseringen også vil medvirke til at sikre effektive forsyningssektorer, *jf. boks 28*.

Boks 28**Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi****Åbne data om energiforsyning**

Initiativet skal undersøge og demonstrere muligheden for bedre adgang til relevante data om energiforbrug, der skal understøtte fremtidens intelligente bygninger. Gennem en mere intelligent styring og aktivering af energiforbruget i bygninger kan der i fremtiden skabes en bedre balance i energisystemet. Bedre adgang til data kan optimere energistyringen og forbedre mulighederne for, at bygningerne kan blive en aktiv medspiller i det samlede energisystem.

Udveksling af data om nedgravet infrastruktur (ledningsejerregisteret)

Det er omkostningsfuldt for myndigheder og virksomheder at vedligeholde og anlægge infrastruktur under jorden. Derfor etableres en digital platform for udveksling af data om nedgravet infrastruktur, der skal effektivisere arbejdsgange, reducere graveskader og give mulighed for at koordinere gravearbejde og udnytte synergi mellem forskellige forsyningsinfrastrukturer.

Samlet arkitektur for affaldsdata

Bedre data om affald vil betyde, at kommunerne kan planlægge, håndhæve og evaluere de kommunale affaldsordninger mere optimalt til gavn for borgere og virksomheder. Indsamling af affaldsdata foregår i dag bl.a. via en række it-systemer, som alle er etableret særskilt, og som kun i begrænset omfang kan dele data med hinanden.

Fælles data om terræn, klima og vand

Initiativet skal skabe bedre indsigt gennem mere sammenhængende data. Dermed skabes grundlag for klogere beslutninger om investeringer i fremtidens værn mod stadigt mere ekstremt vejr. Samtidig sikrer initiativet, at private virksomheder fortsat har en hjemlig platform til at udvikle nye smarte vandløsninger.

Aftalebaseret regulering

På sigt kan aftalebaseret regulering være et alternativ til en incitamentsbaseret økonomisk regulering. Det indebærer, at forsyningsvirksomhederne og tilsynet aftaler sig frem til de økonomiske rammer. Aftalebaseret regulering forudsætter et stærkt tilsyn og veldrevne selskaber af en vis størrelse.

Regeringen lægger op til at skabe et stærkere tilsyn. På sigt kan det overvejes at indføre aftalebaseret regulering i de forskellige sektorer, når tilsynet og sektorerne er kommet tættere på at opfylde forudsætningerne, *jf. boks 29*.

Boks 29

Aftalebaseret regulering

Analyse af aftalebaseret regulering

Aftalebaseret regulering bygger på dialog, er fleksibel og kan indrettes efter aktuelle behov og forandrede vilkår. De danske erfaringer med aftalebaseret regulering er imidlertid begrænsede. En analyse vil derfor blive brugt til at tilvejebringe et grundlag for en drøftelse om, hvorvidt der er potentiale for at arbejde henimod aftalebaseret regulering i udvalgte forsyningssektorer.

FORSYNING FOR FREMTIDEN

- EN FORSYNINGSSEKTOR FOR BORGERE OG VIRKSOMHEDER

2011/1504

Publikationen kan bestilles hos:

Rosendals a/s
Hortedsvej 10
2620 Albertslund
Tlf. 43 22 73 00
Distribution@rosendals.dk
rosendals.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:
Energi-, Forsynings- og klimaministeriet
Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 33 92 08 00
efors@efor.dk

Overlag: Kontrapunkt
Tryk: Rosendals a/s
Oplag: 200
ISBN: 978-87-93428-10-0

Elektronisk publikation:

ISBN: 978-87-93428-10-0

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
fm.dk

Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften

af 17. november 2016

Afskaffelse af PSO-afgift og omlægning af PSO-udgifter til finansloven

Europa-Kommissionen har erklæret PSO-systemet traktatstridigt. Det er en bunden opgave at finde en langsigtet løsning, der sikrer finansieringen af den grønne omstilling.

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at afskaffe PSO-afgiften og afholde udgifterne til vedvarende energi over finansloven. Det indebærer, at:

- PSO-udgifterne flyttes gradvist til finansloven fra 2017. Udgifterne er fuldt indfaset på finansloven i 2022. PSO-udgifterne til forskning samt nye og renotificerede støtteordninger flyttes allerede fra 2017.
- PSO-afgiften afskaffes tilsvarende gradvist fra 2017 med fuld udfasning i 2022.
- PSO-systemet er fuldt afviklet 1. januar 2022.

PSO-afgiften aftrappes gradvist og udgifterne flyttes over på finansloven. I 2017 overflyttes 1,0 mia. kr., i 2018 overflyttes yderligere 0,5 mia. kr., i 2019 yderligere 0,5 mia. kr., i 2020 yderligere 1,2 mia. kr. og i 2021 yderligere 1,0 mia. kr. Udgifterne til vedvarende energi afholdes således fuldt ud over finansloven i 2022, og udsving i udgifter til vedvarende energi vil fremadrettet blive håndteret i den almindelige finanspolitiske prioritering. I indfasningsperioden frem til 2022 finansierer PSO-afgiften den øvrige eksisterende kapacitet.

En indfasningsmodel forudsætter accept fra Europa-Kommissionen. Aftaleparterne vil blive holdt orienteret om drøftelserne med Europa-Kommissionen.

Fortsat grøn omstilling gennem ændrede prioriteringer i udgifterne på energiområdet

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om enkelte justeringer, der fortsat understøtter en hensigtsmæssig grøn omstilling:

- Aftaleparterne er enige om at opføre de to nye kystnære havvindmøller på i alt 350 MW. Aftaleparterne noterer sig endvidere, at budpriserne på både havvindmølleparken Kriegers Flak samt de kystnære havvindmøller er betydeligt lavere end forventet.
- Den resterende pulje på 22 MW forsøgsmøller ud af i alt 50 MW forsøgsmøller annulleres.
- Balanceringsgodtgørelsen reduceres til 1,3 øre pr. kWh fra 2017 for at sikre bedre overensstemmelse med de faktiske udgifter til balancering og undgå overkompensation.
- Puljen for VE til proces afskaffes fra 2017.

- Som led i at det PSO-finansierede ForskEL-program overflyttes til finansloven fra og med 2017, vil ForskEL-programmet blive omprioriteret til EUDP.
- Som led i PSO-løsningen afsættes 65 mio. kr. årligt fra 2017 til myndighedsopgaver vedrørende blandt andet administration af støtte til vedvarende energi i Energistyrelsen. Opgaven har hidtil været varetaget af Energinet.dk, hvor den har været finansieret af tariffjerne. Opgavens overflytning er fuldt gennemført i 2018.
- En del af Sikkerhedsstyrelsens driftsudgifter har hidtil været finansieret gennem PSO-systemet. Som led i PSO-løsningen flyttes disse udgifter, som udgør ca. 55 mio. kr. årligt, til finansloven fra og med 2017.

Støtteordningerne til vedvarende energi er på nuværende tidspunkt kendetegnet ved forskellige tilskud til forskellige teknologier og indebærer typisk støtteperioder, hvor støtten er fremrykket til den første del af et anlægs levetid. Indretning af støttesystemet for vedvarende energi skønnes dermed at kunne indrettes mere omkostningseffektivt bl.a. ved i højere grad at ensarte støtten på tværs af teknologier i forhold til den måde, hvorpå de fortrænger fossil energi. Hertil kommer, at der også på disse områder må forventes at kunne opnås omkostningsreduktioner over de kommende år som følge af teknologiudvikling, konkurrence mv.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om at effektivisere en række støtteordninger til vedvarende energi med i alt 50 mio. kr. i 2019 stigende til 400 mio. kr. årligt fra 2024. Den konkrete udmøntning af måltallet vil skulle aftales senere mellem aftaleparterne på grundlag af en nærmere analyse af mulighederne og udfordringerne ved de relevante tiltag.

Afskaffelse af PSO-afgiften vil skabe grundlag for et mere elektrificeret samfund baseret på vedvarende energi og understøtter dermed en mere klimavenlig omstilling. Dette er i sig selv ikke nok. Regeringen og aftaleparterne er enige i målet om at reducere samfundsøkonomisk u hensigtsmæssig omstilling til biomasse, herunder fremme brugen af varmepumper. Aftaleparterne er enige om, at der uafhængigt af aftalen skal arbejdes for en mere balanceret støtte- og afgiftsstruktur til og anvendelse af biomasse. Regeringen vil udarbejde et konkret oplæg til dette i foråret 2017.

Afskaffelsen af PSO-afgiften vil alt andet lige føre til et større elforbrug, da el bliver relativt billigere. Det vil gøre el mere konkurrencedygtig i forhold til øvrige brændsler. Det skaber grundlag for et mere elektrificeret samfund baseret på vedvarende energi og understøtter dermed en mere klimavenlig omstilling.

Et større elforbrug vil medføre øgede udledninger af CO₂. Det vil dog primært være inden for kvotesektoren.

Med henblik på at leve op til Paris-aftalen om at sikre fortsat fremdrift i reduktionen af drivhusgasser og Danmarks EU-forpligtelser i 2030, er partierne enige om samtidig at afsætte en grøn klimapulje.

Der afsættes en grøn klimapulje på i alt 375 mio. kr., herunder 50 mio. kr. i 2017, 50 mio. kr. i 2018, 100 mio. kr. i 2019 og 175 mio. kr. i 2020. En grøn klimapulje vil understøtte den grønne omstilling på en hensigtsmæssig måde, herunder særligt reduktioner, der kan bidrage til opfyldelsen af Danmarks 2030-mål i den ikke kvoteomfattede sektor mv.

Som følge af udfasningen af PSO-afgiften skønnes den afsatte pulje til målrettede PSO-lempelser alt andet lige at få et mindre afløb. Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at rebudgettere puljen, således at der frigøres i alt 375 mio. kr. i perioden 2017-2020. De frigjorte midler anvendes til finansieringen af den grønne klimapulje.

Energilagring

Energilagring og konvertering af el er under modning og forventes at kunne bidrage til et mere integreret energisystem på længere sigt. Aftaleparterne noterer sig, at der gennem EUDP-programmet kan opnås støtte til projekter, som kan understøtte udviklingen af bl.a. elektrolysekapacitet.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at der påbegyndes drøftelser i 2017 om, hvorvidt der i den gældende regulering, tarifstruktur mv., er barrierer for en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig udbredelse af elektrolysekapacitet.

Tilpasning af energiselskabernes energispareindsats

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at imødekomme el-, naturgas- og fjernvarmebranchens forslag til et kompromis om en frivillig aftale om at fortsætte energiselskabernes energispareindsats. Det indebærer, at der indgås en 5-årig aftale for 2016-2020 med en ét-årig opsigelsesklausul, og at energiselskabernes besparelsesforpligtelser reduceres fra 12,2 PJ årligt til ca. 10,1 PJ årlig.

Aftaleparterne er samtidig enige om, at der indledes drøftelser med oliebranchen med henblik på at øge oliebranchens forpligtelser fra 2018 med afsæt i branchens andel af energiforbruget.

Tilpasningen skønnes at reducere forbrugernes energiregning med i gennemsnit 260 mio. kr. årligt og dermed i alt 1,3 mia. kr. i perioden 2016-2020.

Tilpasning af planer for kabellægning

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om, at der gennemføres en tilpasning af den eksisterende kabelhandlingsplan. Tilpasningen betyder, at det eksisterende 132-150 kV-net som udgangspunkt bevares som luftledninger med kabellægning af udvalgte

strækninger gennem naturområder og bymæssig bebyggelse. De seks konkrete projekter i forskønnelsesplanen for 400 kV-nettet fastholdes (heraf er tre gennemført).

Den fremtidige udbygning af eltransmissionsnettet ændres, så nye 400 kV-forbindelser etableres med luftledninger med mulighed for kompenserende kabellægning på udvalgte strækninger samt mulighed for kabellægning af 132-150 kV-net i nærheden af 400 kV-luftledninger. Nye 132-150 kV-forbindelser vil fortsat blive etableret med kabler.

Energinet.dk's investeringer finansieres af husholdninger og virksomheder over eltarifferne. Reducerede investeringsomkostninger vil derfor bidrage til lavere tariffer og dermed et større økonomisk råderum for den enkelte borger samt forbedret konkurrenceevne for virksomhederne.

Der skal fastsættes lovhjemmel til at foretage kabellægning på udvalgte strækninger i naturområder og bymæssig bebyggelse.

Effektivisering af affaldsforbrændingssektoren

Med *Aftale om en vækstpakke* fra juni 2014 blev Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten enige om at gennemføre effektiviseringer i forsyningssektorerne for 3,3 mia. kr. i 2020. Af de 3,3 mia. kr. skal 0,2 mia. kr. realiseres indenfor affaldsforbrændingssektoren.

Der er indgået politiske aftaler om indfrielse af de i Vækstpakke 2014 aftalte effektiviseringsmål indenfor alle forsyningssektorer på nær affaldsforbrændingssektoren. Der udestår derfor alene politisk aftale om effektivisering af affaldsforbrændingssektoren for 0,2 mia. kr. i 2020, før der er besluttet tiltag, som skal indfri målsætningen om effektivisering af forsyningssektorerne for 3,3 mia. kr. i 2020.

Aftaleparterne er enige om at fastholde det i Vækstpakke 2014 aftalte effektiviseringsmål for affaldsforbrændingssektoren på 0,2 mia. kr. i 2020.

Reserve til ejendomsvurderingssystem

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti enige om at reservere 0,7 mia. kr. i 2018, 0,9 mia. kr. i 2019 og 0,8 mia. kr. i 2020 til at finansiere de administrative merudgifter i forbindelse med et nyt ejendomsvurderingssystem.

Reduktion af grøn check

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at reducere og justere grøn check.

Grøn check reduceres med 230 kr. i 2018 stigende til 380 kr. i 2025. I 2025 vil grøn check udgøre 495 kr. Supplerende grøn check nedsættes forholdsmæssigt.

Aftaleparterne er endvidere enige om at friholde folkepensionister og førtidspensionister fra reduktionen i grøn check, samt at tillægget til grøn check for personer med lave indkomster fastholdes uændret.

Reduktion af grøn check og supplerende grøn check skønnes at medføre et merprovenu efter tilbageløb og adfærd på ca. 0,4 mia. kr. i 2018 stigende til 0,7 mia. kr. i 2025.

Forhøjelse af bundskatten

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at forhøje bundskattesatsen med 0,05 pct.-point i 2018 stigende til 0,09 pct.-point i 2022 og frem. Det skrå skatteloft for personlig indkomst forhøjes parallelt.

Forhøjelsen af bundskatten skønnes at medføre et merprovenu efter tilbageløb og adfærd på ca. 0,4 mia. kr. i 2018 stigende til ca. 0,7 mia. kr. årligt fra 2022.

Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at gennemføre en reform af danskuddannelse til voksne udlændinge, der effektiviserer uddannelsesområdet og styrker det erhvervsrettede fokus i danskundervisningen. Aftaleparterne er enige om, at danskuddannelsen for voksne udlændinge reformeres på fem områder:

Enklere og mere arbejdsmarkedsrettet danskundervisning:

- Erhvervsrettet og forenklet begynderundervisning for alle kursister med fokus på mundtlige færdigheder, mulighed for fælles undervisning af kursister på tværs af de tre danskuddannelser, samt tilpasning af modultest.
- Timeloft for kursister under integrationsprogrammet på gennemsnitligt 15 ugentlige undervisningstimer med henblik på at understøtte, at sprogindlæring sker i samspil med virksomhedsrettede tilbud.

Friere rammer for undervisning på virksomheder:

- Toårigt forsøg, hvor store virksomheder kan forestå en del af undervisningen. Der afsættes en pulje på 2,5 mio. kr. i 2017, 5,0 mio. kr. i 2018 og 2,5 mio. kr. i 2019 til formålet.
- Mulighed for differentierede modultakster for undervisning på henholdsvis virksomheder og sprogcentre præciseres i loven.

Øget kommunalt ansvar:

- Den statslige refusion af udgifter til undervisning af arbejdstagere, studerende m.fl. afskaffes og refusionsloftet for udgifter til integrationsprogrammet nedsættes fra 76.635 kr. til 36.035 kr. pr. helårsperson.
- Kommunerne skal udarbejde regionale rammeaftaler.
- Præcisering af udbudsregler i forbindelse med kommunale driftsaftaler med private aktører samt offentliggørelse af statistik for afregningspriser og benchmarking.
- Tværgående statsligt tilsyn med indplacering på danskuddannelse samt reviews.

Reduktion af frafald:

- Femårigt klippekort til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere, studerende m.fl. med en effektiv uddannelsesret på 3½ år samt afskaffelse af muligheden for forlængelse af uddannelsesretten.
- Depositum for arbejdstagere, studerende m.fl. på 1.250 kr. ved tilmelding til danskuddannelse, der tilbagebetales ved bestået afsluttende danskprøve.

Mere fleksible og relevante lærerkompetencer:

- Der er enighed om, at det nuværende krav om overbygningsuddannelse til underviser i dansk som andetsprog for lærere på danskuddannelserne afskaffes. Aftaleparterne noterer sig, at regeringen sigter efter at etablere en kortere pædagogikumdiplomuddannelse (½ år) for undervisere på danskuddannelse, hvor der i højere grad er fokus på praktiske undervisningskompetencer.
- Sprogcentre skal i afgrænsede emner have mulighed for at anvende lærere med andre pædagogiske forudsætninger – fx erhvervsvejledere.

Forslaget indebærer samlet set offentlige mindreudgifter på 0,01 mia. kr. i 2017, 0,1 mia. kr. i 2018, 0,1 mia. kr. i 2019 og 0,2 mia. kr. fra 2020 og frem. Realiseringen af de forudsatte effektiviseringer samt frafald og gennemførelse mv. evalueres løbende, første gang primo 2019.

Den konkrete udmøntning af ændringerne drøftes med aftaleparterne i løbet af lovgivningsprocessen.

Harmonisering af inddrivelsesrenten

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at harmonisere inddrivelsesrenten, så flest mulige typer af gæld årligt forrentes med Nationalbankens officielle udlånsrente (aktuelt 0,05 pct.) tillagt 8 pct.-point.

Harmoniseringen skønnes at medføre et merprovenu efter tilbageløb på ca. 0,1 mia. kr. årligt fra 2017.

Anvendelse af ramme til lempelser for erhvervslivet

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om, at den afsatte ramme til lempelser for erhvervslivet på 0,2 mia. kr. årligt fra 2017 anvendes som led i finansieringen af afskaffelse af PSO-afgiften.

Øget sammenhæng i beskatningen af visse investeringer

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at justere i eksisterende regler for visse erhvervsmæssige investeringer. Hermed tilvejebringes et merprovenu efter tilbageløb og adfærd på 0,1 mia. kr. i 2017 stigende til 0,4 mia. kr. i 2025, som medgår til finansieringen af aftalen.

Udmøntning af reserve til miljøtiltag i landbruget

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om at anvende 0,1 mia. kr. i 2017 fra *Reserve til miljøtiltag til at lempe kvælstofregulering i landbruget*.

Aftalens karakter

Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften har karakter af en stemmeaftale. Aftaleparterne forpligter sig til at stemme for de lovforslag og bevillingsmæssige hjemler, der udmønter stemmeaftalen, herunder initiativer vedr. justering af VE-indsatsen, energispareindsatsen og planer for kabellægning.

Aftaleparterne står frit, når den nødvendige lovgivning er vedtaget, og der er afsat de aftalte bevillinger. Forliget bag Energifaftalen for 2012-2020 opretholdes.